

**ARGUMENTOINTI JA ARGUMENTOINTIVIRHEET
VERKKOKESKUSTELUISSA**

Riikka Välimaa
Tampereen yliopisto
Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteen yksikkö
Suomen kielen maisteriopinnot
Pro gradu -tutkielma
Joulukuu 2016

TAMPEREEN YLIOPISTO

Suomen kieli, filosofian maisterin tutkinto
Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteen yksikkö

VÄLIMAA, RIIKKA: Argumentointi ja argumentointivirheet verkkokeskusteluissa

Pro gradu -tutkielma, 84 sivua
Joulukuu 2016

TIIVISTELMÄ:

Tässä työssä tutkitaan argumentointia verkkokeskusteluissa. Tutkimuksen päätavoitteina on selvittää, millaisilla argumenteilla omaa kantaa verkkokeskusteluissa perustellaan ja millaisia argumentointivirheitä tehdään.

Aineistona on viisi yhtenäistä keskustelua, jotka on poimittu neljältä eri keskustelufoorumilta, neljästä eri keskusteluketjusta. Keskusteluista on poimittu peräkkäisiä kommentteja yhteensä 500 kappaletta valikoimatta niitä sisällön mukaan. Aineistoon valikoituneet kommentit on kirjoitettu vuosien 2002–2016 aikana, suurin osa 2010-luvulla. Tutkittavana olevien verkkokeskustelujen aiheena on, pitäisikö kannabis laillistaa Suomessa.

Tutkimus on toteutettu siirtämällä kommentit manuaalisesti taulukko-ohjelmaan, jossa niitä on luokiteltu useilla kriteereillä. Kommenteista tutkittiin sitä, mikä väite niissä esitetään, miten monta argumenttirakennetta niissä esitetään väitteen tueksi, millaisia esitetyt argumenttirakenteet ovat, millaisia argumentointivirheitä tehdään ja miten usein virheitä tehdään. Kommentit jaettiin kahteen ryhmään, lyhyisiin ja keskipitkiin sekä huomattavan pitkiin kommentteihin, joita tarkasteltiin erikseen.

Deskriptiivinen tutkimus osoittaa, että verkkokeskustelun kommenteissa, joissa esitetään väite, sitä perustellaan keskimäärin 1,6 erilaisella argumentilla. Niissä kommenteissa, jotka sisältävät argumentointia, tehdään keskimäärin 0,95 argumentointivirhettä. Pitkissä kommenteissa argumenttirakenteita käsitellään monipuolisemmin ja niissä tehdään merkkimäärään suhteutettuna vähemmän virheitä kuin lyhyemmissä kommenteissa.

Pro gradu -tutkielman tulokset osoittavat, että verkkokeskusteluissa toisaalta perustellaan omia näkemyksiä monelta eri kantilta, mutta toisaalta myös tehdään paljon argumentointivirheitä. Tutkimus näyttää, että verkkokeskusteluista voi saada monipuolisesti ajatuksia erilaisten näkemysten tueksi, mutta se osoittaa myös mediakriittisyyden olevan tarpeen verkkokeskusteluita luettaessa.

Avainsanat: argumentointi, argumentointivirheet, virheet, verkkokeskustelu

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	4
1.1	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET	4
1.2	EDELTÄVÄ TUTKIMUS	6
1.2.1	<i>Argumentointi</i>	6
1.2.2	<i>Verkkokeskustelut</i>	8
1.3	TUTKIMUKSEN RAKENNE.....	9
2	ARGUMENTOINTI	11
2.1	ARGUMENTTIKOKONAISUUDEN OSAT	11
2.2	ARGUMENTTI, SELITYS JA KUVAUS	13
2.3	HYVÄ ARGUMENTTI.....	14
2.3.1	<i>Argumenttirakenne</i>	17
2.3.2	<i>Induktiivisen päättelyn lajeja</i>	18
2.4	VIRHEELLINEN ARGUMENTTI	19
2.4.1	<i>Argumentointivirhekatgoriat</i>	19
2.4.2	<i>Virheiden luonteesta</i>	20
3	VERKKOKESKUSTELUISTA	23
3.1	YLEISESTI	23
3.2	TUTKIMUSAINEISTO.....	24
3.2.1	<i>Keskustelunaiheena kannabiksen laillistaminen</i>	25
3.2.2	<i>Keskustelufoorumit ja aineiston keruu</i>	25
3.3	TUTKIMUSMENETELMÄT	27
4	ARGUMENTOINTI VERKKOKESKUSTELUISSA	30
4.1	YLEISTÄ	30
4.2	ARGUMENTTIRAKENTEET	32
4.2.1	<i>Kannabis tulee laillistaa, koska</i>	33
4.2.1.1	... se on parempi päihde	34
4.2.1.2	... siitä on hyötyä Suomen taloudelle	35
4.2.1.3	... monet ongelmat johtuvat sen laittomuudesta	36
4.2.1.4	... sillä on lääkinnällisiä vaikutuksia	38
4.2.1.5	... sillä on hyviä vaikutuksia käyttäjään	38
4.2.1.6	... siitä on saatu hyviä kokemuksia muualta	39
4.2.1.7	... ihmisillä on oltava valinnanvapaus	40
4.2.1.8	... se on päihde siinä missä muutkin	40
4.2.1.9	Muut perustelut.....	41
4.2.1.10	Yhteenveto	43
4.2.2	<i>Kannabista ei tule laillistaa, koska</i>	43
4.2.2.1	... se on terveydelle ja psyykelle haitallista	44
4.2.2.2	... on jo muita pähteitä / ... se on päihde siinä missä muutkin	45
4.2.2.3	... se on portti vahvempiin aineisiin	46
4.2.2.4	... sen käyttö yleistyisi	46
4.2.2.5	... ongelmakäyttö lisääntyisi	47
4.2.2.6	... siitä on haittaa muille	47
4.2.2.7	Muut perustelut.....	48
4.2.2.8	Yhteenveto	49
4.3	PITKIENTÄ KÄYTTÄJÄN ARGUMENTOINTI	50
5	ARGUMENTOINTIVIRHEET VERKKOKESKUSTELUISSA	53
5.1	YLEISTÄMISVIRHEET	55
5.1.1	<i>Seurausten yleistäminen</i>	55
5.1.2	<i>Pienestä joukosta yleistäminen</i>	57
5.2	VÄÄRISTELYVIRHEET	58
5.2.1	<i>Asiaintilan ja faktojen vääristely</i>	58
5.2.2	<i>Vastapuolen sanomisten vääristely</i>	60
5.3	LÄHDEVIRHEET.....	61
5.4	VASTAKKAINASETTELU- JA VERTAILUVIRHEET.....	64

5.5	ASIAN VIERESTÄ ARGUMENTOINTI.....	66
5.6	ARVOIHIN VETOAMINEN.....	68
5.7	HENKILÖÄ VASTAAN ARGUMENTOINTI.....	69
5.8	MUUT.....	70
5.9	YHTEENVETO ARGUMENTOINTIVIRHEISTÄ.....	73
5.10	PITKIEN KOMMENTTIEN ARGUMENTOINTIVIRHEET.....	73
6	PÄÄTÄNTÖ.....	77
	LÄHTEET.....	81

1 Johdanto

1.1 Tutkimuksen lähtökohdat ja tavoitteet

Internetin keskustelufoorumeilta löytyy keskustelunaiheita laidasta laitaan kaikilta elämäneläimiltä. Vaikka foorumeilla keskustelu ja keskustelujen seuraaminen voi olla parhaimmillaan paitsi viihdyttävää myös antoisaa ja mielenkiintoista, on foorumikeskustelujen laadun taso usein kyseenalainen. Suuri osa foorumeista ei vaadi kirjoittelijoilta rekisteröitymistä, minkä vuoksi kynns kirjoittaa on matala ja oman mielipiteen ilmaiseminen vaivatonta ja nopeaa. Foorumille kirjoittaminen ilman rekisteröitymistä on täysin anonyymiä, ja rekisteröitymisen vaativilta foorumeillakin kirjoittajaa on käytännössä mahdotonta tunnistaa, vaikka esimerkiksi hänen ikänsä, sukupuolensa ja kotipaikkansa olisivatkin kommentin lukijoiden tiedossa. Keskustelufoorumeilla on siis mahdollista sanoa mitä tahansa mistä tahansa ilman, että siitä koituu kirjoittajalle ei-toivottuja seurauksia, kuten lievimmillään häpeää huonotasoisesta tekstistä tai sanaharkkaa virheellisen tiedon levittämisestä. Tutkimuksissa onkin todettu, että keskustelun taso on heikompaa, kun sitä ei käydä omalla nimellä vaan anonyymisti (ks. esim. Laaksonen & Matikainen 2013: 199).

Kenties välinpitämättömyydestä tai mahdollisesti puhtaasta osaamattomuudesta johtuen verkkokeskusteluiden argumentointi on omien huomioideni mukaan usein heikkoa. Argumentointi tarkoittaa väitteiden perustelemista ja argumentti yksittäistä perustelua. Verkkofoorumeilla kirjoittajat tuntuvat usein tyystin unohtavan hyvän argumentoinnin perusasiat, kuten että perustelujen tulee olla riittävän hyväksyttäviä esimerkiksi luotettavan lähteen nojalla, perustelujen tulee olla väitteelle relevantteja, argumentoijan tulee vilpittömästi uskoa esittämiinsä perusteluihin ja tunteet on jätettävä argumentaation ulkopuolelle (hyvän argumentoinnin ehdoista ks. esim. Kakkuri-Knuutila ja Halonen 1998 sekä tämän tutkielman luku 2.3 Hyvä argumentti). Olen paitsi huomannut verkkokeskustelujen argumentaation heikon tason itse, myös kuullut ja lukenut muiden havainneen saman asian. Alkuperäinen tutkimusajatukseni oli tarkastella verkkokeskusteluita mediakriittisyyden näkökulmasta keskittymällä pääasiassa faktatiedon ja ”faktatiedon” esittämiseen ja esimerkiksi lähdeviittausten puutteeseen. Päätin kuitenkin laajentaa tutkimuksen myös muihin argumentoinnissa esiintyviin virheisiin niiden laajan esiintyvyyden vuoksi sekä keskustelujen argumentointiin laajemminkin.

Tutkimukseni tarkoituksena on siis tarkastella argumentaatiota verkon keskustelufoorumeilla. Aineistoni poimin keskusteluista, joissa keskustellaan ja väitellään siitä, pitäisikö kannabis laillistaa Suomessa. Tutkimukseni pääkohteina ovat verkkokeskusteluissa käytetyt argumenttirakenteet ja argumentointivirheet, joita verkkofoorumeilla keskustelevat tekevät. Argumenttirakenne on monimerkityksinen käsite, ja tässä työssä sillä tarkoitetaan eri argumenttikonaisuuksille yhteistä rakennetta, eräänlaista mallia, kuten argumentointia hyvillä tai huonoilla seurauksilla (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 89.) Argumenttirakenteiden ja argumentointivirheiden tarkastelun lisäksi käsittelen hieman myös verkkokeskustelujen argumentoinnin muita ominaisuuksia ja yleisilmettä. Tärkeänä tavoitteenani on luoda käsitystä siitä, minkälaisiin argumentoinnin virheisiin suomalaiset sortuvat keskustellessaan verkossa. On mielestäni realistista ajatella, että henkilön kyky argumentoida arjessa ja ylipäätään heijastuu hänen argumentointiinsa verkossa, minkä vuoksi verkkokeskusteluihin keskittyvän tutkimukseni voidaan nähdä valottavan suomalaisten aikuisten argumentoinnin taitoja myös verkon ulkopuolisissa konteksteissa. On toki huomionarvoista, että aineistoni on poimittu yksinomaan kannabista koskevista verkkokeskusteluista, ja eri aiheesta tai eri alustalla käytävien keskustelujen argumentoinnin tutkiminen tuottaisi mahdollisesti hieman erilaisia tuloksia. Esittelen tutkimuksessani runsaasti esimerkkejä keskustelupalstoilta poimimistani kommentteista, niissä esiintyvistä argumenttirakenteista ja niissä tehdyistä argumentointivirheistä. Esimerkkien runsauden kautta pyrin tekemään tutkimukseni mahdollisimman läpinäkyväksi. Käytän laadullista ja määrällistä tutkimusotetta toisiaan tukevasti siten, että esittelen aineistossa esiintyviä rakenteita ja virhetyyppejä sitä perinpohjaisemmin mitä enemmän niitä esiintyy. Tällä tavoin tutkitavasta ilmiöstä saa kokonaisvaltaisimman kuvan (Hakala & Vesa 2013: 223).

Idean tutkimusaiheelleni sain Mirja-Kaisa Kettusen pro gradu -työstä (2008), jossa hän tutkii lasten argumentointia verkkokeskusteluissa. Kettunen esittää työssään kiinnostavaksi jatkotutkimusaiheeksi aikuisten argumentoinnin verkkokeskusteluissa. Sekä argumentointia että verkkokeskusteluja on tutkittu kiitettävissä määrin esimerkiksi pro gradu -töissä, mutta ei juurikaan näitä kahta yhdessä eli argumentointia verkkokeskusteluissa. Arkiargumentoinnin virheistä ei tietääkseni ole tehty Suomessa tutkimusta, ja sen vuoksi keskityn tutkimuksessani suurelta osin siihen. Argumentoinnin ja verkkokeskustelujen aiemmista tutkimuksista kerron tarkemmin seuraavassa luvussa.

Tutkimuskysymyksiä on kaksi:

1. *Millaisilla argumenteilla omaa kantaa keskustelufoorumeilla perustellaan?*
2. *Millaisia virheitä argumentoinnissa tehdään verkon keskustelufoorumeilla?*

Ensimmäinen tutkimuskysymys koskee foorumikeskustelujen argumentointia ylipäätään. Aluksi suunnittelin keskittyväni vain argumentointivirheisiin ja tutkivani vain niitä, mutta tutkimustyöni edetessä kiinnostuin argumentoinnista myös laajemmin. Selvitän laajasti, mihin asioihin ja ominaisuuksiin argumentoinnissa vedotaan eli mitä argumenttirakenteita käytetään. Tutkin erikseen pitkien ja lyhyiden kommenttien argumenttirakenteita ja sitä, onko niiden laadussa tai määrässä eroavaisuuksia. Tutkimusprosessia aloittaessani aioin tutkia myös sitä, miten argumentointi on muuttunut ajan myötä ja eroaako argumentointi foorumeittain. Kerätessäni aineistoa huomasin pian, että argumentointi on hyvin tasalaatuista eri aikoina ja eri foorumeilla, joten hylkäsin tämän osan tutkimuksestani sen hedelmättömyyden vuoksi.

Toisen tutkimuskysymyksen osalta tutkin sitä, millaisiin argumentoinnin virheisiin verkkokeskustelussa sorrutaan ja miten usein. Pyrkimyksenä on saada käsitystä siitä, mitä eri virheitä verkkokeskusteluissa esiintyy ja mitkä virhetyypit ovat yleisimpiä. Tarkastelen sekä kaikkia tehtyjä virheitä yhtenä kokonaisuutena että vastapuolittain esiintyviä virheitä eli sitä, tekevätkö väittelevän keskustelun eri kantojen puolesta argumentoijat erityyppisiä virheitä. Selvitän myös, onko pitkien ja lyhyiden kommenttien välillä eroja virheiden laadussa ja määrässä.

1.2 Edeltävä tutkimus

1.2.1 Argumentointi

Argumentointia on sinänsä tutkittu jo kauan — antiikin Kreikasta saakka —, mutta varsinaisena omana tutkimusalanaan se on nuori ja kasvava ala. Vuosittain ilmestyy lukuisia argumentointia käsitteleviä kirjoja (ks. esim. Ritola toim. 2012) ja artikkeleita, ja konferensseja ja kursseja järjestetään tutkimusaiheiden selvittämiseksi. Suomessa nämä konferenssit ovat tärkeässä asemassa, sillä täällä argumentaation tutkijat sijaitsevat eri yliopistoissa ja laitoksissa. Argumentointitaidon kehittämiseksi on myös perustettu aikakauslehtiä ja järjestöjä. (Siitonen & Halonen 1997: 258–259; Ritola 2012: 3.) Suomessa argumentoinnista on kirjoittanut ja sitä käsitteleviä teoksia toimittanut muun muassa Marja-Liisa Kakkuri-Knuutila, jonka teoksista oli minulle suuri apu tätä pro gradu -työtä laatiessani.

Argumentointivirheiden tutkimuksessa on alan nuoresta iästä huolimatta ehtinyt tapahtua jo huomattava kehitysaskel. 1970-luvulle asti argumentointivirheiden tutkimuksessa käytettiin esimerkkeinä keinotekoisesti luotuja argumentteja, jotka parhaimmillaankin vain hädin

tuskin muistuttivat tosielämässä kohdattavia argumentteja. Tätä kritisoitiin voimakkaasti, minkä ansiosta tutkimuksessa alettiin keskittyä sellaisiin argumentteihin, joita ihmiset todellisuudessa käyttävät. Nykyään argumentointivirheitä poimitaan tutkimusta varten esimerkiksi sanoma- ja aikakauslehdistä ja muista medioista sen sijaan, että tutkittaisiin teoreetikoiden itse konstruoimia teennäisiä argumentteja. (Cummings 2014: 35.)

Argumentointivirheitä on Suomessa tietääkseni tutkinut vain Esa Itkonen, ja hänen työnsä tästä aihepiiristä keskittyy tutkimuksessa ja opetuksessa kohdattaviin ajatusvirheisiin (Itkonen 2009). Arkiargumentaatioissa esiintyvistä virheistä ei käsittääkseni ole Suomessa tehty tutkimusta. Argumentointivirheitä ei yllätyksekseni edes mainita niissä parissakymmenessä argumentaatiota käsittelevässä tai tutkivassa pro gradu -työssä, joita pääsen lukemaan internetin välityksellä, paria poikkeusta lukuun ottamatta (ks. Rokka 2014; Raunio 2003).

Argumentaatiota on siis tutkittu ainakin parissakymmenessä pro gradussa. Myös verkkokeskusteluja on tutkittu useassa, ainakin kymmenessä pro gradussa. Näitä kahta yhdessä, eli argumentaatiota verkkokeskusteluissa, on tarkasteltu tietääkseni kahdessa tutkielmassa. Aiemminkin mainittu Kettunen (2008) tutkii työssään argumentointia lasten verkkokeskusteluissa. Opettajankoulutuslaitokselle tekemässään pro gradussa Kettunen tarkastelee, löytyykö lasten verkkokeskusteluista argumentatiivisia piirteitä ja pohtii, voisiko verkkokeskusteluja hyödyntää peruskoulussa argumentaatiotaitojen opetuksessa. Monola (2009) puolestaan tarkastelee suomen kielen pro gradussaan erään keskustelupalstan yhden viestiketjun kielellistä vaikuttamista keskittyen kirjoittajien käyttämiin retorisiin keinoihin ja argumentaation laatuun. Lisäksi hän tutkii keskustelun teknistä tyyliä ja tekee diskurssianalyysia. Sekä Kettunen että Monola käyttävät työnsä taustana Chaïm Perelmanin argumentaatioteoriaa. En itse käytä kyseistä teoriaa tässä työssä, sillä olemme yhdessä pro gradu -ohjaajani, suomen kielen professori Anneli Pajusen, kanssa todenneet sen liian teoreettiseksi hyvin käytännönläheisen työni taustaksi. Vaarana olisi muidenkin argumentaation teorioiden jääminen empiirisestä työstäni kovin irralliseksi, ja siksi en pohjaa deskriptiivistä tutkimustani varsinaisiin teorioihin. Sen sijaan perustan tutkimukseni hyvän ja huonon argumentaation ominaispiirteille ja vaatimuksille ylipäätään.

Argumentointia on tutkittu edellisten lisäksi muun muassa Ilmastotalkoot-kampanjassa (Kärkkäinen 2009), suomalaisen huippu-urheilun strategiassa (Rautakoski 2015), Suomen tasavallan presidenttien puheissa (Lempinen 2013), aikakauslehtikolumneissa (Ihalainen 2015), kokoustilanteessa (Hietala 2013) ja pro gradu -tutkielmien pohdintaosioissa (Koukkari 1999). Tässä on vain osa niistä argumentointiin liittyvistä pro graduista, joita Suomessa on tehty viime vuosina. Vaikka argumentointi tutkimusaiheena kiinnostaa maisteriopiskelijoita ja sitä on tut-

kittu paljon, ei nimenomaan argumenttirakenteita ole tietääkseni tutkittu kuin yhdessä pro gradussa (ks. Koskinen 2009), eikä siinäkään yhtä seikkaperäisesti kuin tässä omassa tutkimuksessa. Myöskään argumentointivirheitä ei ole tutkittu tai edes sivuttu, kuten edellä mainitsin.

1.2.2 Verkkokeskustelut

Verkkovuorovaikutusta on tutkittu osana tietokonevälitteisen viestinnän tutkimusta 1970-luvulta lähtien. Tietokonevälitteinen viestintä eli CMC (*computer-mediated communication*) käsittää useita eri teknologioita, joilla helpotetaan inhimillistä viestintää ja tiedon jakamista. Periaatteessa CMC käsitteenä kattaa kaiken tietokonevälitteisen vuorovaikutuksen, mutta CMC-tutkimus on keskittynyt pääasiassa tekstipohjaiseen viestintään. Käsite on laajentunut sen myötä, kun teknologiset innovaatiot ovat kehittyneet (Laaksonen & Matikainen 2013: 193.) Nimitystä *tietokonevälitteinen* on sittemmin kritisoitu, koska se johtaa helposti sen pohtimiseen mikä on tietokone, ja on ehdotettu käytettäväksi nimitystä *teknologiavälitteinen* sen sijaan (ks. Helasvuo, Johansson & Tanskanen 2014: 11).

Moderni CMC-tutkimus, jonka kanssa käsi kädessä kulkee digitaalisen diskurssin tutkimus, jaetaan — tutkijasta riippuen — kahteen tai kolmeen aaltoon. Ensimmäinen aalto ajoittui 1990-luvulta 2000-luvun alkuun, ja siinä keskityttiin kuvaamaan, miten nettikieli eroaa puhutusta tai kirjoitetusta kielestä ja toisaalta, miten nettikielessä yhdistetään puhutun ja kirjoitetun kielen piirteitä. Muun muassa hymiöt ja lyhenteet olivat kiinnostuksen kohteena. Toinen aalto, jonka osa tutkijoista erottaa ensimmäisestä ja osa ei, keskittyy tietyn genren kielen ominaispiirteisiin, ja tutkimuksen kohteena voi olla esimerkiksi verkkokeskustelujen tai sähköpostien kieli. Painopiste on siis siirtynyt ensimmäisen aallon yleisistä nettikielen piirteistä koskemaan tiettyssä kontekstissa esiintyviä piirteitä, eli näkökulma on kaventunut ja tarkentunut. Kolmannen aallon tutkimuksissa näkökulma on vieläkin tarkempi: siinä tarkastellaan tietyn ryhmän tai käyttäjän kielen erityispiirteitä tiettyssä kontekstissa. Tutkimuskohteena voivat olla esimerkiksi työsähköpostit. (Helasvuo ym. 2014: 13–14.) Tämä pro gradu -työ edustaa toista aaltoa, koska tutkin nimenomaan verkkokeskustelujen kieltä eli verkkokieltä tiettyssä kontekstissa. Jos olisin rajannut aineiston vain yhteen keskustelufoorumiin, edustaisi työni kolmatta aaltoa.

Helasvuo ym. (mts. 14–15) ennakoivat, että digitaalisen vuorovaikutuksen ja diskurssin tutkimus on monipuolistumassa. Edeltävinä vuosina on nimittäin ilmestynyt katsauksia CMC-tutkimuksen historiasta ja kuvauksia verkossa tapahtuvasta vuorovaikutuksesta ja keskustelusta, sekä on tehty useita avauksia, joissa tutkitaan muun muassa Facebookin tekstitoimintoja, verkkokeskustelujen eri tyyppisiä ja multimodaalista vuorovaikutusta. Yliopistojen pro gradu -

töissä verkkokeskusteluista on viime vuosina tutkittu muun muassa niiden soveltuvuutta biologian opetukseen (Nykänen 2014), verkkokeskustelun epäkohteliaisuuden keinoja ja kohteita (Kyytsönen 2015), mieheyden representaatioita tytöille suunnatuissa verkkokeskusteluissa (Viitanen 2014), verkkokeskustelun puhekielisyttä (Karppinen 2011) ja verkkokeskustelun merkitystä maakuntalehdelle ja sen yleisölle (Partanen 2014). Koska kyseessä on hyvin nuori tutkimusalue, jossa tutkimusaineistoa on runsaasti ja vaivatta saatavilla, on hyvin ymmärrettävää, että verkkokeskustelut kiinnostavat monia tutkijoita.

Verkkokeskustelujen tutkimuksessa toimivat pitkälti samat menetelmät kuin muiden keskustelujen ja tekstiaineistojen tutkimuksessa, koska verkkokeskustelutkin ovat tyypillisesti tekstimuotoisia (Laaksonen & Matikainen 2013: 210). Verkkokeskustelujen tutkimiseen on sovellettu muun muassa keskusteluanalyysiä ja tekstianalyysejä, kuten diskurssi- ja narratiivista analyysiä (mts. 207). Näistä näkökulmista tarkasteltuna kiinnostuksen kohteena on itse vuorovaikutus, mutta verkkokeskustelut tarjoavat materiaalia myös esimerkiksi yhteiskunnan ilmiöiden tarkasteluun ja erilaisten yhteisöjen, identiteettien ja roolien tutkimukseen (mts. 208–209). Verkkokeskustelut ovat käyttökelpoisia myös, kun halutaan tutkia ihmisten mielipiteitä ja tiedontarpeita (Hakala & Vesa 2013: 223). Tämä pro gradu -työ on pääasiassa tekstitason analyysiä, koska tarkastelen argumentoinnissa käytettyjä rakenteita ja argumentointivirheiden tyyppisiä, mutta mukana on välttämättä myös kannabiksen laillistamiskeskustelun asiasisältö ja siten kansalaisten mielipiteet ja käsitykset.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Seuraavassa luvussa 2 esittelen tutkimukseni kannalta olennaiset tiedot argumenteista ja argumentoinnista. Kerron, mikä on argumenttikokonaisuus ja mistä osista se muodostuu sekä miten argumentti eroaa selityksestä ja kuvauksesta. Sen jälkeen erittelen hyvän argumentin ominaisuuksia ja esittelen muun muassa argumenttirakenteen käsitteen, minkä jälkeen esittelen virheellisen argumentin piirteitä ja pohdin virheiden luonnetta yleisellä tasolla.

Luvussa 3 esittelen verkkokeskusteluita yleisellä tasolla ja tutkimusaineistooni kuuluvat verkkokeskustelut. Perustelen tutkimuksen aiheen valinnan ja kerron aineiston keruusta. Luvun lopuksi avaan käyttämiäni tutkimusmenetelmiä.

4. ja 5. luvut ovat tuloslukuja. Luvun 4 alussa tarkastelen tutkimusaineistoni verkkokeskusteluita yleisesti, minkä jälkeen tarkastelen aineistossa esiintyviä argumenttirakenteita laa-

jasti ja seikkaperäisesti. Ensin erittelen kannabiksen laillistamista kannattavien käyttämiä argumenttirakenteita ja sen jälkeen kannabiksen laillistamista vastustavien käyttämiä rakenteita. Luvun lopuksi tutkin pitkien kommenttien argumentointia erikseen.

Seuraavassa luvussa 5 tutkin verkkokeskusteluissa esiintyviä argumentointivirheitä itse luomani kategorioinnin pohjalta. Pitkien kommenttien argumentointivirheitä käsittelen erikseen luvun lopussa, kuten edeltävässäkin luvussa. Sekä 4. että 5. luvussa annan runsaasti havainnollistavia aineistoesimerkkejä tarkastelun tueksi.

Luku 6 on tutkimukseni pohdintaluku. Luvussa muun muassa tiivistän tutkimuksen tulokset ja pohdin niiden syitä ja merkitystä sekä arvioin tutkimuksen tavoitteiden täyttymistä ja tutkimusprosessia. Esitän myös joitain ehdotuksia jatkotutkimuksen aiheiksi. Pohdintaluvun jälkeen on lähdeluettelo, jonka alussa on linkit tutkimusaineistonani oleviin verkkokeskusteluihin.

2 Argumentointi

Argumentointi on jokapäiväistä. Se on omien mielipiteiden ja kantojen perustelua keskusteluissa muiden ihmisten kanssa. Tällainen arkiargumentaatio on hyvin samankaltaista kuin tieteellinen argumentaatio, ja ne eroavat toisistaan lähinnä argumenttien määrässä ja laadussa. Arkisessa argumentaatiossa hyödynnetään useita tieteellisessä keskustelussa käytettyjä argumenttirakenteita eli tapoja perustella: esimerkiksi vedotaan auktoriteetteihin, tehdään yleistyksiä ja hyväksytään uskomuksia kumoamalla muita vaihtoehtoja. (Kakkuri-Knuuttila & Heinlahti 2006: 19.) Argumentaation keinoja on monia, ja ne sovitetaan aina tilannekohtaisesti keskustelun kohteen ja kuulija- tai lukijakunnan mukaan (Perelman 2007: 20).

Sanalla ”argumentti” on kaksi merkitystä. Sillä viitataan ensinnäkin pelkkään perusteluun ja toiseksi kokonaisuuteen, joka koostuu väitteestä, perusteluista ja taustaoletuksista (Kakkuri-Knuuttila & Halonen 1998: 63). Näitä kahta merkitystä käytetään usein samoissa teksteissä rinnakkain, jolloin on oltava tarkkana, kumpaa merkitystä kulloinkin tarkoitetaan. Tässä tutkimuksessa käytän selkeyden vuoksi sanaa ”argumentti” vain viitatessani pelkkään perusteluun ja sanaa ”argumenttikokonaisuus” viitatessani väitteen, perustelujen ja taustaoletusten muodostamaan kokonaisuuteen.

2.1 Argumenttikokonaisuuden osat

Argumenttikokonaisuus koostuu kolmesta osasta, jotka ovat *väite*, *perustelu* eli argumentti ja *taustaoletukset*. Näiden lisäksi kokonaisuuden välittömään yhteyteen kuuluu *linkki*¹, joka syntyy perustelun ja väitteen välille taustaoletusten avulla. (Kakkuri-Knuuttila & Halonen 1998: 69.)

Väite on se osa argumenttikokonaisuutta, joka pyritään tekemään uskottavaksi. Se ei ole aina esitetty yksiselitteisesti väitelauseen muodossa, vaan se voi olla myös esimerkiksi kehoitus tai kysymys. *Argumentti* eli perustelu on se osa, jonka perusteella väite tulisi hyväksyä. (Kakkuri-Knuuttila 1998a: 51, 63.) Argumentti voi olla hyvä (onnistunut) tai huono (epäonnistunut, virheellinen). Onnistuneen ja epäonnistuneen argumentin piirteitä esittelen tarkemmin luvuissa 2.3 Hyvä argumentti ja 2.4 Virheellinen argumentti.

¹ *Linkkiä* kutsutaan toisinaan myös *sidokseksi* (ks. esim. Perelman 2007, 28).

Taustaoletukset ovat olennainen osa niin argumentaatiota kuin kaikkea kommunikaatiota yleensä. Kaikkia argumentin taustaoletuksia ei ole käytännössä mahdollista luetella, vaan niistä mainitaan kulloisessakin tilanteessa merkittäviksi koetut. Taustaoletusten avulla argumentoija rakentaa yhteyden eli *linkin* väitteen ja perustelun välille. (mts. 52–53.) Esimerkiksi puhunnoksen ”Haluan mennä suoraan kotiin, koska Pekka on tehnyt ruokaa!”² taustaoletuksia ovat, että puhujan kotona asuu (tai muusta syystä on) Pekka-niminen henkilö, että puhuja haluaa syödä Pekan tekemää ruokaa, että yhteiskuntamme käyttäytymisnormien mukaan on kohdeltiasta ottaa toisen kaunis ele vastaan ja että yhteiskuntamme normien mukaan toiselle ruuan laittaminen on tällainen kaunis ele. Linkki selittää sen, miksi vastaanottaja hyväksyy väitteen, jos hän hyväksyy sille esitetyt perustelut (mts. 53). Näitä taustaoletuksia ei tarvitse lausua julki, koska puhunnoksen vastaanottaja todennäköisesti tietää ne jo. Jos vastaanottaja on uusi tuttavuus, on puhujan ilmaistava taustaoletuksista ainakin se, että Pekka on esimerkiksi hänen aviomiehensä. Taustaoletuksia ovat myös sanojen merkityksiä koskevat sopimukset (mts. 52), joita on hyvin harvoin tarpeen lausua julki. Niiden ilmaiseminen tulee tarpeeseen lähinnä uutta kieltä opeteltaessa (”Tämä on *a cat.*”, ”This is *kissa.*”) ja taaperoilta kieltä opetettaessa (”Tämä on *kissa.*”).

Linkki voi olla sitova tai löyhä, minkä pohjalta päättelyä kutsutaan deduktiiviseksi (linkki on sitova) tai induktiiviseksi (linkki on löyhä). *Deduktiivisessa päättelyssä* argumenttien ollessa tosia myös johtopäätös on ehdottomasti tosi, jolloin sanotaan johtopäätöksen seuraavan välttämättömyydellä argumenteista. Esimerkiksi väite ”Pekka on kuolevainen.” voidaan perustella deduktiivisesti eli sitovasti argumenteilla ”Kaikki ihmiset ovat kuolevaisia.” ja ”Pekka on ihminen.”. *Induktiivisessa päättelyssä* perustelut kyllä tukevat väitettä, mutta päättely ei ole täysin sitovaa, vaan löyhää. Eri induktiot eroavat toisistaan siinä suhteessa, että toisiin voi luottaa enemmän ja toisiin vähemmän, eli joissain tilanteissa todennäköisyys, jolla johtopäätös on pääteltävissä taustaoletuksista eli pmissseistä, on suurempi kuin toisissa (Siitonen & Halonen 1997: 127). Esimerkiksi väitettä ”Kaikki korvit ovat mustia.” voi perustella argumenteilla ”Tämä korppi on musta.” ja ”Eilenkin näkemäni korppi oli musta.”. Tässä tapauksessa johdetaan yksittäistapauksista yleisiä säännönmukaisuuksia, mikä on yleinen induktion muoto (Kakkuri-Knuutila & Heinlahti 2006: 21). Jotta löyhän linkin argumentti voidaan hyväksyä, tulee linkin olla riittävän sitova. Siitä, mikä milloinkin on riittävän sitovaa, ei olla aina yksimielisiä, eikä siitä voi antaa yleispäteviä ohjeita (mts. 35). Kaksi mustaa korppia kahdesta ei ehkä ole

² Käytetyt esimerkit ovat itse keksittyjä, jos niissä ei ole lähdeviitettä.

riittävä peruste yleistyksen luomiselle, mutta tuhat tuhannesta tai satatuhatta sadastatuhannesta on.

2.2 Argumentti, selitys ja kuvaus

Koska argumentaatioanalyysin tarkoitus on analysoida vain argumentteja ja argumenttikokonaisuuksia, on tärkeää erottaa toisistaan argumentti, selitys ja kuvaus, jotka usein ovat ulkoasultaan toistensa kaltaisia. Selitys ja kuvaus jäävät argumentaatioanalyysin ulkopuolelle.

Argumentti eli perustelu on se osa argumenttikokonaisuutta, joka antaa tukea väitteelle. Väite on se viesti, mikä vastaanottajan halutaan uskovan. Argumentti on vastaus kysymykseen ”Miksi vastaanottajan tulee hyväksyä väite?” (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 63.) Esimerkki argumenttikokonaisuudesta on virkepari ”Kannabis pitää laillistaa. Valtio saa siitä lisää verotuloja.” Virkkeistä väite on ”Kannabis pitää laillistaa”, ja argumentti on ”Valtio saa siitä lisää verotuloja”. Tässä esimerkissä on käytetty argumenttirakenteena argumentointia hyvillä seurauksilla, valtion kasvavilla verotuloilla. Koska jälkimmäinen virke vastaa kysymykseen ”Miksi väite tulisi hyväksyä?” ja se voitaisiin ilmaista luontevasti myös argumenttia indikoivalla *koska*-konjunktioilla, se on argumentti.

Selitys vastaa kysymykseen ”Miksi tapahtui mitä tapahtui?”, ja sen tehtävä on tehdä ymmärrettäväksi jokin asia (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 63). Tutkimuksen yhteydessä selitettävä asia on johtopäätös. Selitys eroaa argumentista siten, että selityksen yhteydessä johtopäätös tunnetaan jo. (Viestinnän tietoaimes 2011.) Edeltävässä esimerkissä väite on, että kannabis pitää laillistaa, ja sen perustelu eli argumentti on, että valtio saa siitä lisää verotuloja. Jos tämä yksi perustelu riittää vakuuttamaan vastapuolen, päädytään johtopäätökseen, että kannabis tulee laillistaa. Selitys voi toimia esimerkiksi argumentin tukena (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 63), ja tässä tapauksessa voitaisiin selityksen avulla valottaa sitä, mistä syystä valtio saa lisää verotuloja kannabiksen laillistamisesta.

Kuvaus ei perustele tai selitä mitään, vaan vastaa kysymykseen ”Minkälainen maailma on?” (mp.). Kuvaus puhtaimmillaan kertoo jotakin tutkimuksen tai keskustelun kohteesta, mutta ei sisällä mitään päättelyä (Viestinnän tietoaimes 2011). Edellä käytettyyn esimerkkiin lisätty kuvaus voisi esimerkiksi olla, että Suomessa kannabiksen käyttö ei ollut rikollista ennen vuotta 1966 (Huumesuomi). Tätä kuvausta saatettaisiin käyttää myös argumenttina kannabiksen laillistamisen puolesta. Argumentti olisi kuitenkin virheellinen, koska aiempaan käytäntöön

vetoaminen ei ole pitävä keino perustella väitteitä. Lisää argumentoinnin virheistä teorialuvussa 2.4 Virheellinen argumentti ja tulosluvussa 5 Argumentointivirheet verkkokeskusteluissa.

2.3 Hyvä argumentti

Argumentin hyvyyden arviointi ei ole yksiselitteistä. Siihen on olemassa kolme pääteoriaa, jotka ovat looginen, dialektinen ja tiedollinen teoria (ks. esim Lammenranta 2012: 19–22). Argumentin arvioinnissa olennaista on se, mikä missäkin tilanteessa on argumentaation tarkoitus ja tavoite.

Loogisen teorian mukaan argumentti on hyvä, ”jos ja vain jos se on deduktiivisesti pätevä ja sen premissit ovat tosia”. Sallivammassa teorian tulkinnassa muotoilu kuuluu ”jos ja vain jos se on deduktiivisesti pätevä tai induktiivisesti hyvä ja sen premissit ovat tosia”. Argumentin hyvyydelle asetetaan siis loogisia ehtoja. (Lammenranta 2012: 20.) Looginen teoria on kiinnostunut argumentista abstraktissa merkityksessä joukkona lauseita ja niiden välisistä suhteista. Esimerkki loogisesta argumentoinnista on ”Jos A, niin B. \rightarrow A, siis B.” Tämä teoria ei kuitenkaan ole hedelmällinen tai kiintoisa, kun tutkitaan argumentaatiota siinä mielessä, että joku esittää väitteen ja puolustaa sitä esittämällä perusteluja sen tueksi. Siihen tarkoitukseen kaksi muuta pääteoriaa ovat soveltuvampia ja kiinnostavampia. (mts. 23.)

Toisen, *dialektisen teorian* päänäkemys on, että argumentaation tarkoitus on vakuuttaa muut jonkin asian totuudesta. Tältä pohjalta teorian mukaan argumentti on hyvä, ”jos ja vain jos se on vakuuttava” tai löyhemmän tulkinnan mukaan ”jos ja vain jos sen yleisö, joka ei vielä hyväksy johtopäätöstä, on valmis hyväksymään sen premissit ja premissien tuen johtopäätökselle”. Dialektinen teoria tekee siis argumentin hyvyydestä henkilö- ja tilannekohtaisen asian. Sama argumentti voi dialektisen teorian mukaan olla hyvä jossain yhteydessä mutta huono toisessa. Teoria ottaa kiinnostavasti huomioon argumentin vastaanottajan eli yleisön hyvyyden arvioinnissa: Argumentti, joka on loogisen teorian mukaan hyvä esimerkiksi monimutkaisine matemaattisine kaavoineen ei dialektisen teorian mukaan ole hyvä, jos yleisö ei vakuutu. (mts. 20–21.) Juuri dialektinen näkemys näyttää olevan lähtöisin jo Platonilta ja Aristoteleelta (mts. 19).

Kolmas argumentin hyvyyden ehtoja koskeva pääteoria on *tiedollinen teoria*, jonka mukaan hyvä argumentti antaa hyvät tiedolliset perusteet uskoa johtopäätökseen. Tiedollisen teorian mukaan argumentti on hyvä, ”jos ja vain jos sen premissit antavat hyvät perusteet uskoa sen johtopäätökseen”. Löyhempi muotoilu ottaa huomioon vastaanottajan taustauskomukset,

jotka vaikuttavat siihen, mitkä perusteet ovat hyviä kellekin. Tällöin teoria muotoillaan, että argumentti ”on S:lle hyvä, jos ja vain jos S on oikeutettu uskomaan sen premissit, sen premissillä on asianmukainen suhde johtopäätökseen ja S:llä ei ole sille kumoajia”. Esimerkiksi se, että linnulla on punainen päälaki, voi olla ornitologille hyvä peruste uskoa, että lintu on palokärki, mutta lintulajia tuntemattomalle punalakisuus ei perustele lintua palokärjeksi. Argumentin hyvyys on siis suhteellista kulloiseenkin yleisöön nähden. Teorian em. löyhempi muotoilu sisältää myös kumoajien puuttumisen vaativan ehdon. Vaikka siis argumentti sinänsä oikeuttaa uskomaan sen premissit ja niiden kautta johtopäätöksen, yleisöllä voi olla argumentista riippumattomia perusteita pitää johtopäätöstä epätotena. Yleisö voi esimerkiksi tietää, että palokärkien todennäköisyys Saharan autionaassa on hyvin pieni, ja jos punalakinen lintu nähdään siellä, on se todennäköisesti jotain muuta lajia. (mts. 21–22.)

Kakkuri-Knuutilan ja Halosen (1998) mukaan argumentoinnin ensisijainen tavoite on vakuuttaa kuulija tai lukija. He nojaavat argumenttien arvioinnissa siis edellä toisena esiteltyyn dialektiseen teoriaan. Sen vuoksi argumentin eli perustelun hyvyyden arvioinnin peruskysymys on, tulisiko väite hyväksyä annettujen argumenttien pohjalta. Perusajatus on, että yleisön pitäisi esitettyjen argumenttien perusteella hyväksyä väite, joka on vastakkainen sille, minkä se aluksi hyväksyi. Jos yleisön kanta oli aluksi epävarma, tulisi yleisön argumenttien ansiosta vahvistua uskomuksessaan. On huomioitava, että harvoin väite hyväksytään vain yhden argumentin perusteella, jos kyse on pieniä arjen valintoja suuremmasta asiasta, mutta yksittäisiä argumentteja voi siitä huolimatta arvioida erillisinä ja sellaisinaan. (mts. 76.) Suhteellisen yksinkertaisissa ja vain pienen vaikutuksen omaavissa vaihtoehtotilanteissa väittely voi ratketa jo yhdelläkin argumentilla, jos väitteitä arvioiva henkilö pystyy valitsemaan väitteistä vahvemman jo yhden argumentin perusteella. Jos argumentit eivät sisällä tarpeeksi informaatiota ongelman ratkaisemiseksi, jatketaan argumentointia puolin ja toisin. (Kakkuri-Knuutila 1998b: 180.)

Kakkuri-Knuutila ja Halonen (mts. 78–82) esittävät hyvälle argumenttikokonaisuudelle viisi (5) ehtoa, joista kaksi koskee argumenttia eli perustelua ja kolme linkkiä. Esittelen ehdot omine esimerkkeineni. Väitteelle esitetyn perustelun tulee ensinnäkin (1) olla hyväksyttävä. Perustelu voi olla ennestään tunnettu ja tunnustettu asia, tai se voidaan tehdä hyväksyttäväksi viittaamalla luotettavaan ja hyväksyttävään lähteeseen. Toiseksi (2), hyvä argumentti on aluksi hyväksyttävämpi kuin väite, jota se perustelee. Esimerkiksi väite, että Pekka tienaa keskimääräistä enemmän, ei ole ilman perusteluita hyväksyttävä. Väitteelle esitetyt mahdolliset argumentit, että Pekka tienaa 7000 euroa kuussa, ja että suomalainen ansaitsee keskimäärin esim. 2500 euroa kuussa, ovat aluksi väitettä hyväksyttävämpiä faktoja hyväksyttävien lähteiden (Pekka itse ja jokin virallinen palkkatilasto) nojalla. Hyväksyttävyydaspektien lisäksi kolmas (3) hyvän

argumenttikokonaisuuden ehto on, että perustelut ja taustaoletukset ovat väitteelle relevantteja. Perustelut voivat siis olla hyväksyttäviä, vaikka ne eivät olisikaan merkityksellisiä juuri kyseiselle väitteelle. Voidaan esimerkiksi esittää perustelu, että Pekka on komea mies. Vaikka fakta pitäisi paikkansa, ei se ole relevantti perustelu väitteelle, että Pekka tienaa keskimääräistä enemmän. Jotain toista väitettä tämä fakta voisi perustella hyväksyttävästi.

Neljänneksi (4) linkin pitää olla riittävän sitova, eli perustelujen ja taustaoletusten on tuettava väitettä tarpeeksi. Edeltävät esimerkkiperustelut sekä yleisesti jaettu ja hyväksytty taustaoletus, että 7000 on enemmän kuin 2500, riittävät luomaan sitovan linkin. Viides (5) ehto on, ettei linkki heikkene liikaa, vaikka annettaisiin lisää hyväksyttäviä ja relevantteja argumentteja. Esimerkiksi väitettä, että Mikko on nuori, voi perustella sillä, että Mikko on 10-vuotias. Linkki on vahva, koska kymmenvuotiasta pidetään yhteiskunnassamme nuorena. Jos kuitenkin lisätään relevantti argumentti, että Mikko on koira, ensi näkemältä vahva linkki heikkenee huomattavasti ja jopa hajoaa kokonaan. Koska taustaoletuksena on tällöin, että koirat elävät alle 20-vuotiaiksi, ei perustelu enää tue väitettä. Löyhille linkeille onkin ominaista, että lisäinformaation myötä aluksi vahvalta näyttävä linkki muuttuu heikoksi.

Vaikka argumentin hyvyyden arvioimiseksi voi asettaa tiettyjä ehtoja, ei argumenttien arvioimiseksi silti ole mitään selkeää mittaria, jonka mukaan voisi ehdottomasti sanoa, mikä argumentti on kulloinkin hyvä ja mikä ei. Argumentin arviointi on sosiaalinen ja yhteisöllinen asia. Esimerkiksi se, mitkä taustaoletukset tulee milloinkin lausua julki tai mitkä löyhät linkit ovat missäkin tilanteessa tarpeeksi sitovia, riippuu tilanteesta: Perhe- ja ystäväpiirissä tietyt argumentit ovat tehokkaita, mutta työ- tai opiskeluelämässä samat argumentit eivät ehkä olekaan riittäviä. Argumenteille asetetut vaatimukset vaihtelevat myös tekstilajin mukaan. Tieteellisen artikkelin argumentaatiolle asetuvat suuremmat vaatimukset kuin sanomalehden mielipidekirjoituksen argumentaatiolle. (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 109.) Argumentaatio ei koskaan tapahdu tyhjiössä, koska sillä pyritään vaikuttamaan yleisöön, muuttamaan sen uskomuksia ja hankkimaan sen kannatusta. Yleisön mielipiteillä argumentoinnin laadusta on siis ehdotonta arvoa. (Perelman 2007: 16–18.) Yleisöksi voidaan määritellä *kaikki ne, joihin puhuja haluaa argumentaatiolla vaikuttaa*, ja tämä joukko voi vaihdella puhujasta itsestään koko ihmiskuntaan (mts. 21). Se argumentointi, mikä eräässä yhteydessä eräälle yleisölle on pätevää, voi toisessa yhteydessä toiselle yleisölle olla naiivia ja tyystin riittämätöntä.

2.3.1 Argumenttirakenne

Eri argumenttikokonaisuuksilla voi olla yhteinen rakenne, jota kutsutaan argumenttirakenteeksi. Se antaa yhteisen mallin argumenttikokonaisuuksille, joita voidaan esittää eri konteksteissa eri aikoina. (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 89.) Argumenttirakenteet ovat työni keskiössä.

Yleisesti käytetty argumentaatiotapa on perustella väitettä hyvien seurausten kautta. Tämän argumenttirakenne on seuraavanlainen:

Perustelu: Teolla A on hyviä seurauksia.
 Taustaoletus: Teko, jolla on hyviä seurauksia, tulee tehdä.
 Väite: Tee A! (mp.)

Tämä argumenttirakenne on siis yleisesti hyväksytty ja käytössä. Se ei kuitenkaan tarkoita, että rakenteen mukainen perustelu taustaoletuksineen olisi aina riittävä väitteen hyväksymiseksi. On paljon asioita, joilla on hyviä seurauksia, mutta niitä ei siitä huolimatta tule tehdä. Argumenttirakenteita sovellettaessa yhtenä taustaoletuksena on, että teko (esimerkin ”A”) on jostain syystä sopiva juuri kyseisessä tilanteessa. Argumenttirakenteen tilanteinen sopivuus perustuu kontekstuaaliseen arvioon, joka sisältää runsaasti julkilausumattomia oletuksia, jotka eivät näy argumentaatiossa. (mp.) Esimerkiksi pyykin pesulla on hyviä seurauksia, puhtaita vaatteita. Hyvien seurausten argumenttirakenteen perusteella minun tulisi siis pestä pyykkiä. Taustalla saattaa kuitenkin olla kontekstuaalisia seikkoja, jotka huomioon otettuna minun ei tulekaan pyykätä. Kello saattaa olla yli puolenyön ja saatan asua kerrostalossa, jonka järjestyssäännöt kieltävät pesukoneen käytön iltakymmenen jälkeen. On siis tärkeää huomioida argumenttirakenteista se, etteivät ne ole yleispäteviä ja ne ovat käyttökelpoisia vain silloin, kun niillä saadaan tilanteeseen sopivia argumentteja (mp.).

Edellisen argumenttirakenteen vastinpari on perustelu pahojen seurausten nojalla. Tekoa, jolla on pahoja seurauksia, ei kannata tai tule tehdä. Joku vinksahantanut henkilö saattaa tosin perustella ja oikeuttaa teon tekemistä pahoillakin seurauksilla. On lukuisia muitakin rakenteita väitteiden perusteluun. Väitteen perustelussa voi viitata muun muassa pitämiseen (*koska se on mukavaa*), lupaan (*koska se on sallittua*), arvoihin (*koska se on oikein*), normeihin (*koska niin kuuluu tehdä*), tavoitteisiin (*koska sillä saavutetaan X*), syihin (*koska X tapahtui*) ja tilastoihin (*koska tilastojen mukaan X*). Argumenttirakenne voi perustua myös ongelmanratkaisuun (*teko X ratkaisee vallitsevan ongelman Y*). Joissain argumentointitilanteissa tällainen perustelu voi

olla yksinään riittävä väitteen hyväksymiseksi, mutta kuten edellä mainittiin, argumenttien hyvyys on aina tilannekohtaista ja konventionaalista. Tietyn rakenteen argumentti on joskus hyvä ja joskus täysin sopimaton. Esimerkiksi teon mukavuus ei aina ole hyvä perustelu (Aion polttaa tuon talon, *koska se on minusta mukavaa*). (mts. 90–91, 94.)

2.3.2 Induktiivisen päättelyn lajeja

Suurin osa tehtävistä päätelmistä on sellaisia, että niiden taustaoletukset ja perustelut eivät ole riittäviä takaamaan johtopäätöksen totuutta. Ne ovat siis induktiivisia, kuten aiemmin todettiin. Tällaisissa ei-sitovissa päätelmissä johtopäätöksen ajatellaan seuraavan perusteluista ja taustaoletuksista vain jollain todennäköisyydellä, ei välttämättä. Toiset ei-pätevät päätelmät ovat hyvin luotettavia, toiset vain vähän luotettavia, ja suuri osa kuuluu näiden ääritapausten väliin. (Siitonen & Halonen 1997: 126.) Induktio on tärkeä päättelyn muoto, sillä sen avulla saadaan uutta tietoa (Kakkuri-Knuutila & Heinlahti 2006: 21). Monet tutkimusaineistossani esiintyvistä argumentoinnin virheistä johtuvat epäonnistumisesta induktiivisessa päättelyssä, minkä vuoksi sen eri lajien esittely on aiheellista ja perusteltua. Induktiivisen päättelyn lajeja on kourallinen. Seuraavaksi esittelemäni listaus induktiivisen päättelyn lajeista ei ole tyhjentävä, vaan esittelen vain joitain yleisimpiä lajeja.

Syyn selvittäminen vaikutuksen perusteella on induktiivista. Koska tietyllä ilmiöllä eli vaikutuksella voi olla eri syitä, on syyn päättelyminen vaikutuksesta todennäköisimmän vaihtoehdon etsimistä. Päinvastainen ilmiö, ennakointi eli *vaikutuksen päättelyminen syyn perusteella*, on sekin induktiota. (Siitonen & Halonen 1997: 129–131.) Jos kaksi asiaa esiintyvät järjestelmällisesti yhdessä, voi niillä olla kausaalinen eli syy-seurausyhteys.

Induktiivista päättelyä tehdään myös yksilöiden tai yksittäistapausten ja joukkojen tai tapausjoukkojen välillä. *Yleistämällä* tehdään päätelmiä tehdyistä havainnoista koskemaan laajempia joukkoja, kuten koko populaatiota tai muuta tilastollista perusjoukkoa (mts. 132). Yleistämisen vastakohtana voidaan myös tehdä johtopäätöksiä *yleisestä yksilöön* päin siten, että yleistys siirretään yksittäistapausta koskevaksi. Yleistys voi olla tehty koko perusjoukosta (”55 % koulun oppilaista on poikia.” -> ”Oppilas Y on 55 % todennäköisyydellä poika.”) tai havaitusta osasta perusjoukkoa (”65 % tapaamistani koulun oppilaista on poikia.” -> ”Oppilas Y on 65 % todennäköisyydellä poika.”). (Wiki-Ind.)

Ei-sitovan päättelyn muotoja ovat myös ennuste ja analogia. *Ennusteessa* tehdään tulevasta yksittäistapauksesta johtopäätös aiempien esiintymien pohjalta (”Kyseinen bussivuoro on ollut viisi minuuttia myöhässä joka päivä vuoden ajan, joten se on myöhässä huomennakin.”).

Analogia perustuu sellaiseen päättelyyn, että jaetuiksi tiedetyistä ominaisuuksista seuraa muitakin jaettuja ominaisuuksia. (mp.) Nämä kaikki mainitut induktiivisen eli ei-sitovan päättelyn lajit ovat hyväksyttäviä silloin, kun todennäköisyys niiden pätevyydelle on riittävän suuri. Päättely voi myös epäonnistua, jolloin argumentti on virheellinen. Virheellisistä argumenteista kerro tarkemmin seuraavassa luvussa.

2.4 Virheellinen argumentti

Argumenttikokonaisuus voi epäonnistua monella eri tavalla. Perustelujen heikkous on yksi syy epäonnistumiseen. Sillä tarkoitetaan, että esitetyt argumentit eivät ole riittäviä perustelemaan väitettä tai vastakkaiset argumentit voivat olla voimakkaampia. (Ylikoski 1998: 158.) Argumentti voi olla puutteellinen myös, jos sen taustaoletukset eivät ole yleisesti riittävän hyväksyttäviä tai jos jätetään esittämättä jotkin argumentin arvioinnin kannalta olennaiset taustaoletukset. Epäonnistumiseen johtaa myös se, että mikään hyväksyttävä taustaoletus ei tee perustelusta relevanttia väitteelle. Taustaoletusten ja perusteluiden muodostama linkki väitteeseen voi myös olla liian heikko, tai aluksi vahva linkki saattaa heiketä liikaa, kun perusteluihin lisätään relevantteja ja hyväksyttäviä oletuksia. (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 82.)

Mahdollinen syy argumenttikokonaisuuden epäonnistumiseen ovat myös virheet itse argumenttien rakenteissa tai rakentamisessa. Näihin itse argumenteissa sijaitseviin virheisiin keskityn tässä tutkimuksessa. Tällaisten argumentaatiovirheiden takia kyseistä argumenttia ei voida hyväksyä väitteen perusteluksi. Virheet voivat olla tahattomia ja johtua tietämättömyydestä tai huolimattomuudesta, mutta ne voivat olla myös tahallisia ja harhaanjohtamistarkoituksessa tehtyjä. (Ylikoski 1998: 158.) Argumentaatiovirheitä voidaan luokitella usein eri tavoin, ja niitä on luokiteltavasta riippuen useita kymmeniä tai jopa satoja. Esittelen yksittäisiä virhetyyppejä esimerkkien kera tulosluvussa 5 Argumentointivirheet verkkokeskusteluissa. Tässä luvussa teen ensin yleisesityksen virhetyypeistä ja -kategorioista, minkä jälkeen pohdin argumentointivirheiden luonnetta yleisellä tasolla.

2.4.1 Argumentointivirhekatgoriat

Virheitä, jotka esiintyvät itse argumenteissa, voidaan luokitella eri tavoin sen mukaan, minkä ominaisuuden mukaan virheitä kategorisoidaan ryhmiksi. Eri luokittelut ovat päällekkäisiä ja limittäisiä. Argumentointivirheet voidaan luokitella esimerkiksi formaalisiin eli muodollisiin ja

informaalsiin eli epämuodollisiin virheisiin (IEP). Formaalisessa virheessä on päätelyketjun virheellisessä logiikassa, kun taas informaalinen virhe ilmenee sisällöllisistä seikoista ja esimerkiksi tarkoituseristä. Toinen keino luokitella virheitä on jakaa ne deduktiivisiin ja induktiivisiin sen mukaan, kummanlaisena väitettä argumentteineen tarkastellaan. (mp.)

Monessa vieraskielisessä lähteessä käytetty ja ilmeisesti suosituin luokittelu (ks. esim. Logical Fallacies, IEP, Your Dictionary) on sellainen, jossa argumentointivirheet ryhmitellään kolmeen ryhmään. Kuhunkin ryhmään kuuluvat virheet muistuttavat toisiaan siinä, mikä virheen aiheuttaja on. Nämä kolme virheryhmää ovat relevanssivirheet (*Fallacies of Relevance*), moniselitteisyysvirheet (*Fallacies of Ambiguity*) ja olettamusvirheet (*Fallacies of Presumption*)³. Relevanssivirheissä nojataan sellaisiin argumentteihin, jotka eivät ole olennaisia väitteen perustelemiselle, kuten vastaväittäjän ulkonäöllisiin seikkoihin vetoamiseen. Moniselitteisyysvirheissä hyödynnetään kielen monimerkityksisyyttä esimerkiksi käyttämällä homonyymisiä sanoja tai ymmärtämällä tahallaan väärin vastaväittäjän sanomisia. Olettamusvirheissä argumentoinnin lähtökohdat ovat virheelliset, minkä vuoksi ne eivät tue väitettä. Esimerkiksi *väärä dilemma* on olettamusvirhe, jossa esitetään mustavalkoisesti, että on olemassa vain kaksi vaihtoehtoa, ja jos toinen niistä ei päde, toisen on pädetävä.

Tutkimuksessani tarkastelen argumentoinnin virheitä ryhmitellen ne itse tekemäni luokittelun mukaan. Erilaisista kohtaamistani luokitteluista yksikään ei kovin hyvin sovellu tulosteni esittelyn tueksi, joten päätin luoda oman jaottelun täysin aineistolähtöisesti. Ryhmittelin samankaltaiset argumentointivirhetyypit yläluokkiin kokonaiskuvan hahmottamisen helpottamiseksi. Esittelen virhetyypit esimerkkien avulla näiden luokkien mukaan ryhmiteltynä tulosluvussa 5.

Tekemässäni jaottelussa jaan argumentointivirheet seitsemään kategoriaan, jotka ovat yleistämismvirheet, vääristelyvirheet, lähdevirheet, vertailuvirheet, asian vierestä argumentointi, arvoihin vetoaminen ja henkilöä vastaan argumentointi. Näiden lisäksi on muut-kategoria. Pyrin nimeämään tekemäni kategorioinnin luokat mahdollisimman informatiivisesti ja läpinäkyvästi.

2.4.2 Virheiden luonteesta

Arkisessa argumentoinnissa esiintyy usein virheitä. Teoriassa ne vaikuttavat negatiivisesti argumenttikokonaisuuden vakuuttavuuteen, rehellisyyteen ja tarkoituksellisuuteen heikentämällä

³ Suomentokset ovat omiani.

argumentin voimaa. Käytännössä virheisiin ei kuitenkaan juuri kiinnitetä huomiota, ellei kyse ole räikeästä virheestä, ja arkiargumentaatiossa onkin varmasti hyväksyttävämpää tehdä virheitä kuin tieteellisessä argumentoinnissa. Tieteellisessä argumentoinnissa tehdyt virheet tulevat melko varmasti havaituiksi, kun tekstejä vertaisarvioidaan. Toki virheet tieteellisissäkin teksteissä saattavat läpäistä tarkistususeulan, jos väitteiden perusteluihin ei kiinnitetä tarkkaa huomiota, mutta uskon tällaisten tilanteiden olevan harvinainen poikkeus.

Kuinka paha asia oikeastaan on, jos argumentoinnissa epäonnistuu ja tekee argumentointivirheen? Tieteellisessä tekstissä virheellisesti argumentoiminen on vahingollinen asia, sillä tutkimuksen tuloksilla ja niiden esittämisellä saattaa olla suurtakin vaikutusta tieteenalaan ja sen kehitykseen, kuten lääketieteeseen, ja yhteiskuntaan. Esimerkiksi tulosten virheellinen yleistäminen olisi virheenä hyvin pahalaatuinen. Kuinka paha virhe sen sijaan on, jos ei osaa kertoa tarkkaa lähdettä väitteelleen? Tieteellisessä yhteydessä lähdeviitteitä vaaditaan sääntillisesti ja niiden puute huomataan vertaisarvioinnissa nopeasti. Arkiargumentoinnissa sen sijaan on joissain tilanteissa jopa täysin hyväksyttävää esittää tietoa ilman (tarkkaa) lähdettä. Arkiargumentoinnissa kannabiksen vastustamisen perusteluksi voi riittää, että ”luki aamulla *netistä jostain*, että kannabiksen pitkäaikainen käyttö nostaa skitsofreniaan sairastumisen riskin kaksinkertaiseksi”. Tieteellisessä artikkelissa lähdeviite, joka tässä mainitussa esimerkissä on THL, tulee ehdottomasti kertoa tarkasti ja avoimesti. Konteksti siis vaikuttaa siihen, miten hyväksyttävänä argumentointivirheitä pidetään.

Argumentointivirheen ja onnistuneen argumentin raja on paikoitellen häilyvä. Esimerkiksi tunteet ovat argumentaation ulkopuolinen ei-tiedollinen asia, ja tunteiden nostattaminen yleisössä kuuluu hyväksyttävän argumentaation ulkopuolelle. Tunteilla on kuitenkin tietyssä määrin tärkeä osa argumentaatiossa, sillä argumentoijan on toisinaan vedottava yleisön tunteisiin, jotta se alun perin motivoituu kuuntelemaan argumentointia. Oikein käytettynä tunteisiin vetoaminen edistää kriittisen argumentoinnin tavoitteita esimerkiksi motivoimalla yleisöä toimintaan. Sen sijaan tunteiden nostattaminen siten, että vaikutetaan yleisön arviointikykyyn esimerkiksi uhkakuvia maalaillemalla, vihaa lietsomalla tai imartelemalla, ei ole sopivaa argumentoinnissa. (Ylikoski 1998: 161.) Raja hyväksyttävyyden ja virheellisyyden välillä ei siis aina ole täysin selvä, kuten ei sekään, onko jonkinasteinen epätarkkuus tai virheellisyys sallittua.

Argumentointivirheiden tekeminen voi olla joko tahallista tai tahatonta ja johtua tietämättömyydestä. Syyllä ei ole merkitystä virheen hyväksyttävyyteen, vaan virhe on aina virhe riippumatta siitä, mistä se johtuu ja mikä sen mahdollinen motiivi on. Tässä tutkimuksessa en ota kantaa siihen, ovatko tehdyt virheet mahdollisesti tahallisia vai eivät, koska minulla ei ole

tietoa kommentoijien motivaatioista, taidoista ja kyvyistä argumentoida. Tahallisuuden tarkasteluun ei olisi oikeastaan syytäkään, sillä virheellisen argumentin vaikutus lukijaan on sama, oli se tahallinen tai ei. Virheiden tekeminen argumentoinnissa voi kieliä argumentoijan epävarmuudesta omaa kantaansa kohtaan tai ainakin luoda sellaisen mielikuvan vastapuolella, vaikka todellisuudessa tehty virhe olisikin tahaton. Jos esimerkiksi vetoaa vastakkaisen kannan edustajien negatiivisiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tukeakseen omaa kantaansa, vaikuttaa argumentoija helposti siltä, että rehelliset keinot perustella ovat loppu.

Tarkastelemani verkkokeskustelut edustavat kiistämättä arkiargumentaatiota eivätkä tieteellistä argumentaatiota. Arkiargumentaatioissa esiintyviä virheitä ei ole tietääkseni ennen tutkittu, eikä niihin varmaankaan kiinnitetä liioin huomiota ylipäättäen. Uskallan väittää, että kaikessa arkisessa argumentaatioissa, tapahtui se sitten kasvotusten, puhelimitse tai sähköisesti, esiintyy tieteellisen tekstin mittapuun mukaan argumentointivirheitä. Ne vain hyväksytään. Olisikin raskasta käydä arkikeskusteluja ja päivittäisiä pieniä väittelyitä, jos jokaiseen argumentointivirheeseen takerruttaisiin. Mielenkiinnolla tutkin, kuinka paljon ja millaisia virheitä todella esiintyy tavallisessa arkisessa väittelevässä verkkokeskustelussa, jossa esiintyviin virheisiin ei perinteisesti ole ainakaan tutkimuksessa kiinnitetty huomiota.

3 Verkkokeskusteluista

3.1 Yleisesti

Verkkokeskustelut jaetaan tutkimuksen yhteydessä tyypillisesti kahteen ryhmään sen mukaan, onko keskustelu reaaliaikaista vai viiveellä tapahtuvaa. Reaaliaikaisia keskusteluja kutsutaan synkronisiksi ja viiveellä tapahtuvia asynkronisiksi. Esimerkiksi chat-keskustelut ja videokonferenssit ovat synkronisia ja sähköposti ja keskustelupalstat asynkronisia. (ks. esim. Laaksonen & Matikainen 2013: 194.) Tämän tutkimuksen aineistona on asynkronisia keskustelupalstojen keskusteluja. Tarkemmin kerron aineistosta seuraavassa alaluvussa.

Pelkästään suomenkielisiä keskustelupalstoja löytyy netistä valtavia määriä. Osa keskustelupalstoista on yleisiä alustoja keskustelulle mistä tahansa aiheesta, ja osa on omistautuneita tietylle aihepiirille. Suomen ehdottomasti suosituin keskustelupalsta on Suomi24, jonka edellä viikkotavoittavuusluvulla mitattuna oli toukokuussa 2016 kaikista suomalaisista nettisivustoista vain viisi uutismediaa. Suomi24-sivustolla vieraillee viikoittain yli 800 000 eri käyttäjää. (TNS Gallup.)

Eri keskustelusivustojen keskustelut eroavat toisistaan muotonsa puolesta pääsääntöisesti hyvin vähän, sillä viestiketjujen tekninen olemus on hyvin vakiintunutta: Viestiketjun aloittajan viesti näkyy ylimpänä ja muiden kommentit aloitusviestiin sen alla aikajärjestyksessä. Eri sivustoille muodostuu kuitenkin usein erilaisia käyttäjien yhteisöjä ja kulttuureita. Tietyn keskustelufoorumien käyttäjillä voi olla esimerkiksi tietty yhteinen puhetapa tai -tyyli, mikä on sekä syy siihen että seurausta siitä, että foorumille päätyy monesti samanlaisia keskustelijoita. Esimerkiksi terveysaiheisten foorumien keskustelukulttuuri ja keskustelijat voivat olla hyvinkin erilaisia kuin esimerkiksi poliittisella foorumilla. (Laaksonen & Matikainen 2013: 199.)

Myös se on huomionarvoista, että tietyn aihepiirin keskusteluun osallistuvat usein tietyn ajatusmaailman jakavat ihmiset, minkä vuoksi verkkokeskusteluiden perusteella mielipiteiden mittaaminen ja määrien arvioiminen voi olla vääristynyttä. Esimerkiksi tutkimukseni aineistossa niistä kommentteista, joissa kanta kannabiksen laillistamiseen on esitetty, sen puolella on 50 % ja sitä vastaan 40 % (ja 5 % sallisi lääkekäytön ja 5 % ei osaa valita kantaansa). Kuitenkin THL:n raportin mukaan esimerkiksi vuonna 2014 kannabiksen laillistamista kannatti vain 15 % suomalaisista ja sitä vastaan oli 35 % (ja 50 % sallisi lääkekäytön) (Karjalainen, Savonen & Hakkarainen 2016: 34). Laillistamiskeskustelut vetävät siis puoleensa laillistamisen kannattajia

selkeästi enemmän kuin vastustajia siten, että joka toinen kommentti on kannabiksen puolustajan, vaikka suomalaisista sitä kannattaa vain noin joka seitsemäs. Verkkokeskusteluissa eri kantoja kannattavien edustus ei siis ole tasapuolinen.

Kun tutkimusaineistona on verkkokeskustelu, ja etenkin anonyymi verkkokeskustelu, joka ei vaadi kirjoittajalta tunnistautumista, on mainittava myös niin sanotut *trollit*⁴ ja *trollaaminen*. Trolli on henkilö, joka kirjoittaa turhia viestejä eli trollaa tavoitteenaan ärsyttää ihmisiä ja aiheuttaa ristiriitoja. Myös itse näitä viestejä voidaan sanoa trolleiksi. Trolliviestit ovat usein tarkoituksellisesti naiiveja ja sisältävät paljon väärinkäsityksiä ja vääristelyä, joihin kirjoittaja toivoo muiden tarttuvan. Käytännössä trollausta voi olla hankala erottaa pelkästä tyhmyydestä tai tietämättömyydestä, minkä vuoksi käsittelen aineistoni kaikkia kommentteja oletuksella, että ne eivät ole trolleja. Esimerkiksi seuraavat kommentit vaikuttavat vahvasti trolleilta:

Jo ensimmäinen kannabisiikki voi johtaa psykoosiin tai heroiiniriippuvuuteen, tai jopa kuolemaan. (Va33)

Jos prinssi Harrykin kerran vetää, niin sen täytyy olla OK! (Ja52)

Vaikka osa kommentteista on tämän kaltaisia ja tuntuu trollilta, käsittelen niitä, kuin ne olisi kirjoitettu tosissaan, koska rajanveto trollien ja vilpittömien kommenttien välille on käytännössä mahdotonta.

3.2 Tutkimusaineisto

Tutkimukseni aineiston olen kerännyt verkon keskustelufoorumeilta. Aineistona on 500 kommenttia, jotka on kerätty neljästä keskustelusta. Keskustelut on poimittu eri foorumeilta, jotka ovat Vauva.fi, Jatkoaika.com, Kaleva.fi ja fi.Toluna.com, ja valitsemieni keskustelujen aiheena on kannabiksen laillistaminen Suomessa. Valitsin usealta foorumilta juuri samasta aiheesta käydyn keskustelun, jotta keräämäni aineisto olisi siinä määrin homogeenistä, että sen argumentoinnista voi tehdä jonkinasteisia yhteenvetoja. Toinen syy saman aiheisten keskustelujen valintaan oli alun perin se, että eri foorumeiden argumentaation vertailu toisiinsa olisi mahdollisimman luotettavaa. Vaikka jätinkin tämän foorumeiden vertailunäkökulman pois tutkimuksestani, pitäydyin saman aiheisten keskustelujen tutkimisessa.

⁴ Suomenkielisillä palstoilla käytetään myös sanaa *provo*, joka tulee sanasta provokaatio.

3.2.1 Keskustelunaiheena kannabiksen laillistaminen

”Kannabis tuntuu pyörivän enemmän tai vähemmän kaikkien huulilla. Jos ei kirjaimellisesti, niin kuvainnollisesti ainakin. --. Muutokset kannabismarkkinoissa, käytössä ja asenteissa, globaalit huumeepoliittiset kehityskulut ja kannabiksen lääkekäyttö ovat nostaneet aiheen ajankohtaisten kansalaiskeskustelujen, mediakiinnostuksen ja päihdepoliittisten kysymysten kärkeksi.”

Lainaus on Juurisen (2014: 5) kasvatustieteiden pro gradusta, jossa hän tutkii kannabiskasvatuksen tietoperustaa. En osaisi itse sanoa kannabiksen ajankohtaisuudesta paremmin. Ajankohtaisuus on yksi syy siihen, että valitsin tarkastelemieni keskustelujen aiheeksi kannabiksen laillistamisen Suomessa.

Valitsin laillistamisen aiheeksi myös siksi, että usealla kommentoijalla on hyvin yksiselitteinen kanta joko kannabiksen puolesta tai sitä vastaan, minkä vuoksi oma kanta ilmaistaan selkeästi ja sitä perustellaan hanakasti. Argumentaation tutkimista helpottaa mielestäni se, että tutkittavan keskustelun aihe on melko selkeästi puolesta–vastaan-tyyppinen ja herättää suuria tunteita. Vaikka kannabiksen ja sen laillistamisen vaikutuksista on tehty tutkimuksia ja siitä on mediassakin kirjoitettu jonkin verran, ovat verkkokeskusteluissa perustelut aiheen puolesta ja vastaan monesti omaan mutuun tai huhupuheisiin perustuvia. Laillistamiskeskustelussa omien väitteiden ja kantojen perustelussa on toki sijaa sekä tutkimustuloksiin perustuvalla faktatiedolla että omalla arvomaailmalla, mutta huhuilla tai perusteettomilla käsityksillä perustelu ei ole hyväksyttävää. Silti niin tehdään esimerkiksi kannabiskeskustelun argumentoinnissa paljon. Kannabiksen laillistaminen on monimutkainen kysymys, jolla on sekä mahdollisia hyviä että mahdollisia huonoja seurauksia. Aihe myös kiinnostaa ilmeisen monia verkossa keskustelijoita, sillä samasta aiheesta löytyi jo nopealla haulla pitkiä keskusteluja monelta foorumilta.

Olenainen syy kannabisaiheen valintaan oli myös se, ettei minulla itselläni ole kantaa laillistamiskeskusteluun, koska en ole perehtynyt aiheeseen tarpeeksi muodostaakseni perusteltua mielipidettä. Koska en ole asiasta mitään mieltä — en ole laillistamisen kannalla enkä sitä vastaan — voin objektiivisesti tarkastella kummankin kannan edustajien argumenttirakenteita ja argumentointivirheitä arvottamatta niitä tutkimusta vinouttavasti.

3.2.2 Keskustelufoorumit ja aineiston keruu

Valitsin tutkimusaineistoksi verkkokeskusteluja Vauva.fi-, Jatkoaika.com-, Kaleva.fi- ja fi.Toluna.com-foorumeilta. Poimin aineiston 500 kommenttia järjestelmällisesti valikoimatta niitä sisällön mukaan. Suorat linkit keskusteluihin löytyvät tämän työn lopusta lähdeluettelon alusta.

Vauva-keskusteluketjussa on kokonaisuudessaan 162 kommenttia, jotka on kirjoitettu pääasiassa maaliskuun 2014 aikana lukuun ottamatta viimeisiä neljäätoista kommenttia, jotka on kirjoitettu pitkän tauon jälkeen kesästä 2015 alkaen. Kipinän tälle keskusteluketjulle lienee aikaansaanut Ylen Ajankohtaisen kakkosen Kannabis-ilta, joka lähetettiin suorana televisiosta maaliskuun alussa 2014 (<http://areena.yle.fi/1-2191725>, katseluaika päättynyt). *Vauvan* keskustelu on kokonaisuudessaan aineistoani. Foorumille kirjoittaminen vaatii rekisteröitymisen ja kirjautumisen kaikilla muilla kuin Aihe vapaa- ja Seksi-keskustelualueilla (Säännöt1), joista ensin mainitulta keskusteluaineistoni on poimittu. Poimimani kommentit ovat anonyymisti kirjoitettuja. Vaikka Sanoma Media Finlandin tarjoamassa *Vauvassa* viihtyvät pääasiassa ”vauva-kuumeilijat, odottajat ja pienten vauvojen vanhemmat” (Media1), on etenkin sen Aihe vapaa -keskustelualueesta tullut suosittu ja tunnettu — sillä on jopa legendaarinen maine — internetissä aikaa viettävien keskuudessa. Suosittuudesta kertonee jotain sellainen yksityiskohta, että tätä kirjoittaessani (21.7.2016) on viimeisimpien 10 minuutin aikana kirjoitettu vähintään yksi uusi kommentti yli 60:een Aihe vapaa -alueen viestiketjuun.

Massiivinen *Jatkoaika*-keskustelu sisältää yli 3000 kommenttia, joista poimin 100 ensimmäistä. Ne on kirjoitettu tammi–marraskuussa 2002. Keskustelu on aloitettu ajankohtana, jolloin Iso-Britanniassa käytiin keskustelua kannabiksen siirtämisestä lievempien rangaistusten luokkaan (ks. esim. Browne 2002), ja tähän myös keskustelun aloittaja viittaa aloitusviestissään. Kyseinen keskusteluketju on edelleen aktiivinen (viimeisin kommentti 4.6.2016 [luettu 21.7.2016]) eli sama keskustelu on jatkunut jo lähes viisitoista vuotta. *Jatkoaika* on jääkiekkoon keskittyvän erikoisverkkolehti *Jatkoaika.com*:n yhteydessä toimiva jääkiekkoihminen keskustelufoorumi, jolla on useiden urheilulajia koskevien keskustelualueiden lisäksi Vapaa keskustelu -alue, jolla aineistoni keskustelu sijaitsee. Kyseiselle alueelle sopii kirjoittaa aiheista, jotka eivät kuulu muihin alueisiin. *Jatkoaikaan* kirjoittaminen vaatii rekisteröitymisen ja kirjautumisen (Säännöt2), ja se on aineistoni ainoa foorumi, jolle kirjoittaminen ei ole täysin anonyymia, vaan tapahtuu rekisteröidyn nimimerkin takaa.

Kaleva-keskustelusta poimin kommentteja sekä keskustelun alku- että loppupäästä. Ensimmäiset 97 kommenttia on kirjoitettu helmikuun viimeisenä päivänä 2015. Kyseinen päivä oli sen päivän aatto, kun alettiin kerätä nimiä kannabiksen laillistamisen puolesta tehtyyn kansalaisaloitteeseen. Lisäksi kannabiksesta tuli laillista Yhdysvaltain Alaskassa vain päiviä ennen kuin tämä verkkokeskustelu on aloitettu (ks. esim. Steinmetz 2015), mikä saattoi myös motivoita keskustelemaan ajankohtaisesta aiheesta. Aineistonkeruuhetkellä *Kalevasta* poimimani uusimmat 66 kommenttia on kirjoitettu helmi–maaliskuussa 2016. Keskustelun kokonaispituus

on 362 kommenttia. Keskustelun ja kommentoinnin sääntöjen mukaan *Kaleva* on ”kaiken kansan moderoitu keskustelufoorumi” (Säännöt3). Poimimani *Kalevan* keskustelu tapahtuu ”Puheenaiheeksi” nimitetyn lyhyen informoivan uutisen yhteydessä olevassa kommenttiosiossa. Uutisessa kerrotaan, että kannabiksen aseman parantamiseksi laadittuun kansalaisaloitteeseen aletaan kerätä nimiä huomenna (1.3.2015), ja avauksen lopussa esitetään suora keskusteluun kannustava kysymys lukijoille: Mitä mieltä olet, pitääkö kannabis laillistaa Suomessa?

Toluna-foorumilta poimin kokonaisen keskustelun, jonka pituus on 75 kommenttia. Keskustelu on käyty keväällä 2010 niihin aikoihin, kun kannabiksen laillistamisaloite keräsi tarpeeksi allekirjoituksia Yhdysvaltain Kaliforniassa ja se siirtyi marraskuun äänestykseen (ks. esim. Whitcomb 2010). *Toluna* on osa Toluna-ryhmää eli yritystä, joka tarjoaa käyttäjäyrityksilleen muun muassa kuluttajien mielipiteitä reaaliajassa ja kanavan oivaltaa uusia bisnesmahdollisuuksia (Toluna-ryhmä). *Toluna* on ”verkkoyhteisö, joka antaa jäsenilleen mahdollisuuden saada äänensä kuuluviin”, ja sen kautta voi esimerkiksi ansaita palkintoja osallistumalla tutkimusyritysten kyselyihin tai avata itse äänestyskyselyitä, peukkuäänestyksiä tai puheenaiheita (Säännöt4). Poimimani keskustelu on satunnaisen käyttäjän aloittama ja sijaitsee Puheenaiheosiossa.

Nämä keskustelut valitsin aineistokseni, koska ne olivat pisimmät löytämäni keskustelut, joita on käyty kannabiksen laillistamisesta Suomessa. Näiden neljän eri foorumin lisäksi löysin myös muita foorumeita, joilla käytiin keskustelua samasta aiheesta, mutta niissä keskustelut olivat pituudeltaan vain muutamia kommentteja. Valitsin vain pitkiä keskusteluja, koska alun perin tarkoitukseni oli tutkia eri foorumien ja eri kirjoitusajankohtien välisiä eroja. Vaikka jätin tämän näkökulman pois tutkimuksesta, pitäydyin vain pitkissä, yhtenäisissä keskusteluissa.

3.3 Tutkimusmenetelmät

Kopioin aineistoksi valitsemani keskustelut yhteen Excel-tiedostoon siten, että kukin kommentti täyttää yhden solun samassa sarakkeessa. Keräsin aineiston manuaalisesti kopioimalla kommentin kerrallaan. Verkkokeskusteluaineiston keräämiseen on myös erilaisia apuohjelmia (Laaksonen & Matikainen 2013: 203), mutta aineistoni rajatun määrän ja selkeän sijainnin ja ulkoasun vuoksi en sellaista tarvinnut. Excelin avulla aineiston perkaaminen ja luokittelu sujui vaivattomasti etenkin siksi, että koko aineisto on yhdessä paikassa samanaikaisesti nähtävillä. Annoin jokaiselle kommentille yksilöivän tunnusteen, josta selviää sekä keskustelufoorumi,

jolta kommentti on poimittu, että kommentin järjestysnumero. Käyttämäni foorumilyhenteet, jotka näkyvät esimerkeissä, ovat Va (vauva.fi), Ja (jatkoaika.com), Ka15 (kaleva.fi vuodelta 2015), Ka16 (kaleva.fi vuodelta 2016) ja To (fi.toluna.com). Esimerkiksi ”Ka15-20” ja ”Va20” ovat kaleva.fi:stä vuonna 2015 ja vauva.fi:stä järjestyksessä 20. poimimani kommentit.

Poimimiani 500 kommenttia tarkastelen käyttäen suuntaa-antavana taustana Kakkuri-Knuutilan ja Halosen (1998: 102) argumentaatioanalyysimallia. Noudatan mallia osittain ja valikoidusti tutkimukseni kannalta olennaisin osin. Kakkuri-Knuutilan ja Halosen analyysimalli on viisiaskelinen. Ensimmäinen (1) askel on etsiä pääväite ja sen lähimmät perustelut ilmiassaan eli siinä kirjaimellisessa muodossa, jossa ne esiintyvät argumenttikokonaisuudessa (”Mun mielestä ei oo mitään järkee et pilvee ei laillistettaisi!”⁵). Toisessa (2) vaiheessa työstetään esiin pääväitteen ja sen perustelujen asiasisältö eli esimerkiksi murre- ja täytesanoista sekä synonyymeista karsittu muoto (”Kannabis pitäisi laillistaa.”). Kolmas (3) askel on paikantaa pääväitteen ohella olevat muut väitteet ja niiden perustelut ensin ilmiassaan ja sitten työstää esiin niiden asiasisältö. Neljännessä (4) vaiheessa määritellään argumenttien keskinäiset suhteet etsimällä pääväite ja sitä välittömästi tukevat perustelut, perusteluja tukevat perustelut, rinnakkaiset ja toisiaan täydentävät perustelut sekä perustelut puolesta ja vastaan. Viimeiseksi, viidennessä (5) vaiheessa täsmennetään argumenttikokonaisuus etsimällä argumentteille olennaiset julkilausuttavat taustaoletukset. Näiden viiden askeleen avulla saadaan esiin argumentin kokonaisuus, jota eri osia koskevin kriteerein voidaan sitten arvioida (mts. 60).

Kyseistä argumentaatioanalyysimallia on käyttänyt pro gradunsa analyysin taustana myös Hanna Koskinen (2009) tuote-esittelymainoksien argumentaatiota tutkiessaan. Hän on muokannut analyysimallia paremmin oman tutkimuksensa aineistoon soveltuvaksi ja noudattaa sitä vain osittain, kuten teen itsekkin tässä työssä. Ensimmäisen askeleen toteutin mallin mukaan etsien poimimistani kommentteista pääväitteen ja sen lähimmät perustelut. Toisessa askeleessa määritin pääväitteen asiasisällöksi aina kommentoijan kannan kannabiksesta tai sen laillistamisesta — joko puolustamisen, vastustamisen, hyväksymisen vain lääkekäyttöön tai kannan ”en osaa sanoa”. Jos en voinut määrittää pääväitteen asiasisällöksi mitään näistä, merkitsin pääväitteen olemattomaksi, tyhjäksi. Tutkimusprosessini alkuvaiheessa aloin kirjoittaa pääväitteiden asiasisältöjä yksityiskohtaisesti esiin, mutta totesin pian, ettei se ole tarpeen työni tavoitteen kannalta, vaan väitteen asiasisällön ilmoittaminen edellä mainitulla luokittelevalla tarkkuudella

⁵ Tässä mallin esittelyssä käytetyt kaksi esimerkkiä ovat omiani, eivät Kakkuri-Knuutilan ja Halosen.

riittää. Useassa kommentissa (215/500, 43 %) pääväite ei ollut nähtävillä eksplisiittisesti kommentin ilmiästä, vaan se oli nähtävissä vain implisiittisesti rivien välistä perusteluja tarkkailemalla.

Kaikki perustelut jaoin argumenttirakenteiden mukaisiin ryhmiin sen perusteella, mihin seikkaan kussakin perustelussa vedotaan. Kirjoitin kustakin kommentista esiin Exceliin enintään kolme tällaista seikkaa, jolla omaa kantaa perustellaan. Usein perustelun esiintymä ei ole yksiselitteisen selkeästi ilmaistu esimerkiksi sanoilla *koska*, *sillä*, *siitä syystä että*, joten tekstiä analysoidessani kysyin usein itseltäni, voiko tämän lauseen tai virkkeen *tulkita* argumentiksi tälle väitteelle (Kakkuri-Knuutila & Halonen 1998: 67). Argumenttirakennetyyppien tunnistetut kirjoitin kolmeen sarakkeeseen kommentin riville. Lisäksi poimin kommentteista kaikki virheelliset argumentit kopioimalla kommentista virheen sisältävän osan uuteen taulukkoon. Argumentointivirheet luokittelin argumentointivirhetyyppeihin. Virhetyyppejä on yhteensä 55, joista yleisimmät yksittäiset tyypit ovat lähteen tai auktoriteetin puuttuminen, kalteva taso ja asian vierestä argumentointi. Ryhmittelin virhetyypit seitsemään pääluokkaan niiden käsittelyn selkeyttämiseksi. Yleisimmät pääluokat ovat yleistämismvirheet, vääristelyvirheet ja auktoriteettivirheet.

4 Argumentointi verkkokeskusteluissa

Tässä luvussa esittelen havaintoja ja tuloksia, joita tein tutkiessani kommentteja yleisesti ja niiden argumenttirakenteita eli muista kuin argumentointivirheiden näkökulmasta.

4.1 Yleistä

Tutkin kommentteista sitä, mikä on kirjoittajan kanta kannabisasiaan, esittääkö kirjoittaja mielipiteensä eksplisiittisesti ja antaako hän perustelun tai perusteluja väitteelle. Näiden tietojen on tarkoitus auttaa luomaan kokonaiskuvaa keskusteluista. Lisäksi tutkin laajalti, minkälaisiin asioihin perusteluissa vedotaan. Kerron erilaisten argumenttirakenteiden yleisyydestä ja annan esimerkkejä niistä. Aineistoni 500 kommentista 10 on niin pitkiä ja monipuolisia, että päätin tarkastella niiden argumenttirakenteita ja -virheitä erikseen omissa alaluvuissaan päälukujen 4 ja 5 lopussa.

Poimin 500 kommenttia neljältä eri keskustelufoorumilta, viideltä eri ajanjaksolta. Näistä 107 kommenttia (21 %) ei sisällä lainkaan kantaa kannabisaiheeseen, vaan niissä esimerkiksi penätään tarkennuksia, kerrotaan anekdootteja tai tehdään muita aiheeseen liittyviä tai täysin liittymättömiäkin huomioita, kuten seuraavissa esimerkeissä.

Emmäättiä. Suomaaset on sellasii. Ne vetää viinaa ja tappaa. Sellasii ne o ollunna ja o ja pysyy. Suomalaaset ne sellasii o. Tappaa ja vetää pilvee kännii ja ei ees puhu eikä pussoo, ku ne o suomalaasii. Suomalaaset ei ees pane, ku se o synnistä. Suomalaaset on syntisiä, mut en minä vaikka suomalaane olenkin. Olen poikkeus. Olen yksilö populaatissa. (Va142)

"Jos porttiteoria mallinnetaan loppuun saakka, tähän maailmaan ei sais synnyttää enää ainuttakaan lasta" - Ritarikunta (Ja49)

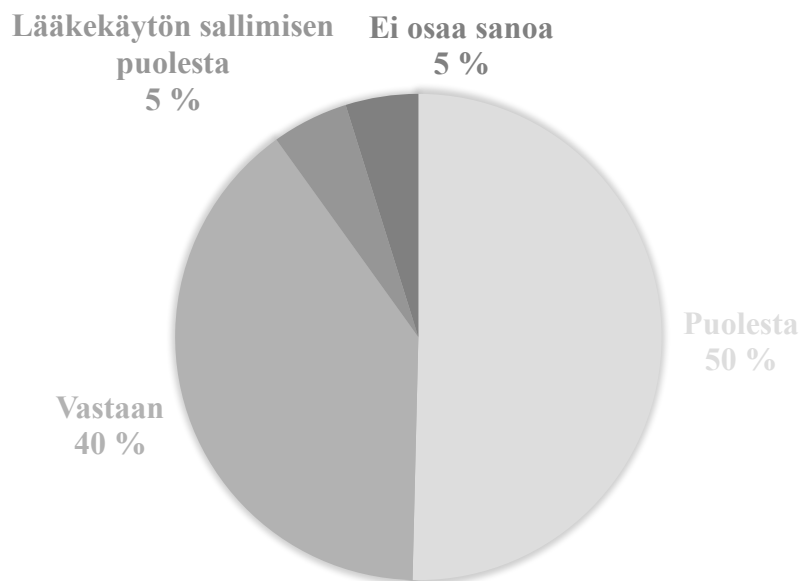
[N]iin tuo kannabishan onkin ihan uus keksintö (Ka15-31)

Osa näistä kommentteista, joista ei yksiselitteisesti käy ilmi kirjoittajan kanta kannabiksen laillistamiseen, sisältää argumenttirakenteita tai argumentointivirheitä, jotka olen poiminut mukaan käsittelyyn. Tällaisia ovat esimerkiksi seuraavat kommentit, joista ensimmäisessä esitetään muualta saatuihin kokemuksiin vetoava argumenttirakenne ja jälkimmäisessä tehdään henkilöä vastaan -argumentointivirhe.

Eiköhän kannabis laillistu koska YK:n huumausinesopimusta noudattavat valtiot laillistavat--.
(Ka16-1)

[viittaus edelliseen kommenttiin +] 11-v? (Ja88)

Lopuissa 393 kommentissa (79 %) otetaan ainakin jossain määrin kantaa kannabiksen laillistamiseen. Näistä kommenteista 198 (50 %) on kannabiksen laillistamisen kannalla tai kannabikseen ylipäätään positiivisesti suhtautuvaa. 156 kommenttia (40 %) on kannabiksen laillistamista vastaan tai kannabikseen ylipäätään negatiivisesti suhtautuvaa. 20 kommentissa (5 %) kannabis hyväksyttäisiin lääkinnälliseen tarkoitukseen, mutta ei missään muussa tapauksessa. 19 kommentissa (5 %) kanta on ”en osaa sanoa” ja kirjoittaja punnitsee kannabiksen tai sen laillistamisen hyviä ja huonoja puolia osaamatta päättää kantaansa (kaavio 1). Kuten kerroin edellä, nämä luvut ovat huomattavassa ristiriidassa tutkimuksilla mitattujen mielipiteiden kanssa. Verkkokeskustelujen perusteella ei voi siis vetää johtopäätöksiä siitä, kuinka moni suomalainen kannattaa kannabiksen laillistamista ja moniko on sitä vastaan.

Kaavio 1. Kommenteista ilmenevä suhtautuminen kannabiksen laillistamiseen (n=393).

Huomionarvoista näiden lukujen yhteydessä on myös se, että kommenttien määrä ei vastaa kirjoittajien määrää. Aineistona ei siis ole 500 eri yksilön kommenttia. Senkään vuoksi ei voi tehdä yhteenvetoja siitä, kuinka moni kirjoittaja on aiheesta mitään mieltä. Yhtä foorumia lukuun ottamatta keskustelut on käyty ilman nimimerkkejä, minkä vuoksi on käytännössä mahdotonta tietää, onko sama henkilö kirjoittanut useamman kommentin. Tämän vuoksi ilmoitetut lukumäärät ovat kommentteja per 500 kommenttia, eivät henkilöitä per 500 henkilöä.

500 kommentista 285:ssä kanta kannabisaiheeseen eli väite on ilmaistu eksplisiittisesti suoraan. Oma mielipide kannabiksesta ilmaistaan esimerkiksi sanoilla *mielestäni*, *minun kan-*

tani on, minusta tai kirjoittamalla suoraan esimerkiksi *ei, kyllä* tai *en osaa sanoa*. Jäljelle jäävissä 215 kommentissa kantaa ei ilmaista suoraan. Näistä 107:ssä kantaa ei ilmaista lainkaan, kuten edellä mainittiin. 108 kommentissa kanta eli väite on rivien välistä luettavissa. Niissä kommentteissa kantaa ei ole eksplisiittisesti kirjoitettu, mutta se näkyy puolustavien tai vastustavien perustelujen, kommentin yleisen ilmapiirin tai sanavalintojen kautta implisiittisesti, kuten seuraavissa esimerkeissä.

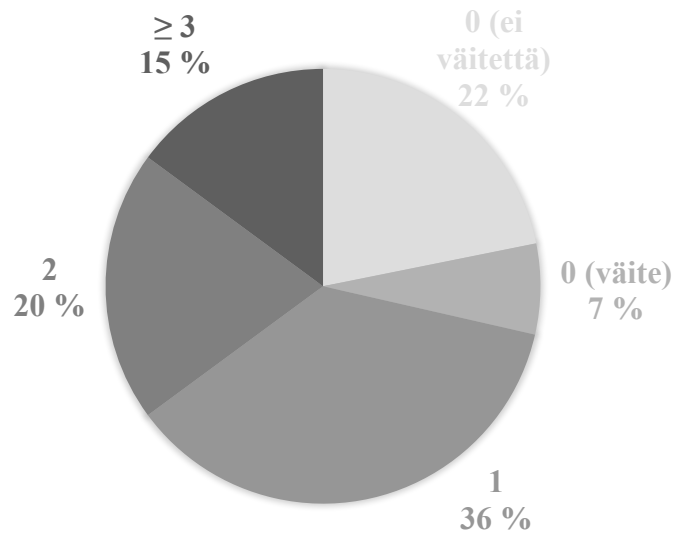
Katsooko edes kukaan teistä vastustajista tuota keskustelua mitä Yle Kakkosella just käydään? Siellä keskustelussa ainoat, joilla on järkeviä ja kestäviä mielipiteitä ovat dekriminalisoinnin kannattajat. Vastustajilla ei ole mitään kestäviä perusteita. (Va56)

Olisiko aiheellista vetää raja sille, ketä tässä yhteiskunnassa hoidetaan? Alkoholistit, tupakoijat ja narkkarit kustantamaan omat hoitonsa. Jäisi nuokin yhteiskunnan varat vaikkapa sairaitten lasten hoitoon. (Va119)

4.2 Argumenttirakenteet

Tässä alaluvussa tarkastelen 490 kommentin argumenttirakenteita. Tämän 4. luvun lopussa tarkastelen erikseen todella pitkiä kommentteja, joita on aineistossani 10. Argumenttirakenteilla tarkoitetaan argumentoinnin yhteydessä sitä, millä väitteitä perustellaan eli mihin seikkoihin perusteluissa vedotaan. Tässä tutkimuksen osassa en ota kantaa siihen, onko perustelu hyväksyttävä ja oikeellinen vai sisältääkö se ehkä jonkin argumentointivirheen, vaan tarkastelen ainoastaan sitä, millä eri tavoilla väitteitä eli kantoja kannabiskeskustelussa perustellaan. Osa perusteluista voi olla hyväksyttäviä, osa kyseenalaisia, osa räikeästi virheellisiä ja osa riittämättömiä yksinään kannan perustelemiseksi. Argumentointivirheitä esittelevässä luvussa 5 pohdin perustelujen hyväksyttävyyttäkin.

Lyhyissä ja keskipitkissä 490 kommentissa esiintyy eri määrä perusteluita. Kaikkiaan perusteluita eli argumenttirakenteita poimin 595 kappaletta. Kirjoitin jokaisesta kommentista esiin kaikki siinä esiintyvät perustelut, kuitenkin enintään kolme eri perustelua per kommentti rajatakseni työmäärän kohtuulliseksi. Argumenttirakenteiden määrä per kommentti on keskimäärin 1,2, kun tarkastellaan koko 490 kommentin aineistoa. Vain yksi perustelu annetaan 178 kommentissa (36 %). Kaksi perustelua on 99 kommentissa (20 %) ja vähintään kolme perustelua 73 kommentissa (15 %). Ilman yhtäkään perustelua on valtavan suuri osuus kommentteista, 140 kappaletta (29 %), mutta huomionarvoista on, että näistä 140 kommentista 107 ei sisällä lainkaan perusteltavaa väitettäkään. 33 kommenttia (7 %) siis sisältää väitteen, muttei lainkaan perusteluita.

Kaavio 2. Kommenteissa esiintyvien perustelujen eli argumenttirakenteiden määrä per kommentti (n=490).

Kun tarkastellaan vain niitä 383 kommenttia, joissa esitetään väite, argumenttirakenteiden määrä per kommentti on keskimäärin 1,6.

4.2.1 Kannabis tulee laillistaa, koska...

Seuraavaksi esittelen yleisyysjärjestyksessä verkkokeskusteluaineistossani esiintyviä argumenttirakenteita, joilla perustellaan sitä, miksi kannabis tulisi laillistaa. 192 lyhyessä ja keskipitkässä kommentissa väite oli, että kannabis tulee laillistaa. Näissä kommentteissa esitetään yhteensä noin 290 perustelua, kun jokaisesta kommentista on poimittu kaikki tehdyt perustelut (nollasta kolmeen perustelua per kommentti). Perusteluiden luokittelut on tehty täysin aineistolähtöisesti. Luokkia eli argumenttirakenteita olen erotellut kahdeksan erilaista, joista jokainen on oma alaotsikkonsa. Niiden lisäksi on muiden perustelujen luokka, joka sisältää satunnaisia, harvemmin käytettyjä rakenteita. Annan perusteluista lukuisia esimerkkejä. Esimerkeissä olevat hakasulut sisältävät itse tekemiäni selkeyttäviä korjauksia, lähinnä isojen alkukirjainten muuttamista ja elliptisesti pois jätettyjen sanojen lisäämistä. Suurin osa annetuista esimerkeistä ei muodosta yksinään kokonaista kommenttia, vaan esitän ainoastaan olennaisen, perustelun sisältävän osan kommenttia. Kuten edellä mainitsin, en ota kantaa perusteluiden hyväksyttävyyteen tai riittävyyteen tässä yhteydessä.

Kannabiksen laillistamisen puolesta puhuvien yleisimmät argumenttirakenteet ovat, että kannabis tulee laillistaa, koska se on muita parempi päihde, koska siitä on hyötyä Suomen taloudelle ja koska monet ongelmat johtuvat sen laittomuudesta.

4.2.1.1 ... se on parempi päihde

Selkeästi yleisin (43 esiintymää) perustelu kannabiksen laillistamiselle on, että *se on parempi päihde kuin jokin muu laillinen päihde*.

Monesti vertailukohteena on *alkoholi*. Paremmuudella tarkoitetaan aineistossani usein sitä, että kannabiksen *haittavaikutukset käyttäjään itseensä* ovat vähäisemmät kuin alkoholin eli se on vaarattomampaa.

Eli melko harmiton huume. Ei pahoja hitauksia havaittavissa, jos vertaa 40 vuotta alkoholia käyttäneisiin tai heroiniä käyttäneisiin. (Va69)

Lailliseksi vaan. Paljon miedompaa kuin alkoholi. (Ja19)

[L]aillistaminen toisi toisen korvaanan vaihtoehdon tälle meidän lailliselle huumeelle Alkoholille, joka tappaa vuodessa 2,5 miljoonaa ihmistä maapallolla, kun taas cannabis tasan nolla ikinä. (Ka16-18)

Ehdoton KYLLÄ! Kannabikselle aina vaarattomampaa kuin alkoholi... (Ja55)

Onhan se todettu että kaikin puolin on kannattavaa.. Päihteenä haitattomampi kuin alkoholi, --. (Ka16-52)

Tutkimukset osoittavat, että cannabis on terveellisempi päihde kun alkoholi niin miks ei voi olla laillista myydä cannabisista?? (To6)

Ja ihan oikeasti, paljon vähemmän haitallista se satunnainen pilvenpolto on, kuin viikonloppuisin kännien vetäminen ja tolkuttomassa tilassa onnettomuuksiin joutuminen, myrkytystila tukehtumisvaaroinen, raiskatuksi kännissä joutuminen, seinähullu käyttäytyminen kännissä yms. Cannabis ei aiheuta mitään tällaisia lieveilmilmiöitä mitä alkoholi aiheuttaa sekä nuorille, että aikuisille. (Va136)

Paremmuudella tarkoitetaan myös sitä, että *haittavaikutukset muihin ihmisiin tai ympäristöön* ovat vähäisemmät kannabiksen kuin alkoholin yhteydessä.

[T]uota mainitsemaasi [hellan unohtumista päälle ja siitä johtuvia tulipaloja] tapahtuu jo kun porukka sammuu rööki kädessä, tai alkaa kokkaamaan päissään ja sammuu. Kesken jointin ei sammuu. (Va49)

Totta kai se pitäisi laillistaa. Enemmän tuhoa esim. kännipäinen nuori saa aikaan kuin pilvessä leijuva. (Ja14)

[K]annabista käyttänyt henkilö noin 1h käytön jälkeen täysin ajo/työkuntoinen. sensijaan esimerkiksi keskiolesta itsensä humalaan juoneen noremaalikunto minimissään ehkä 10h!! (To62)

[Kannabiksen vaikutuksen alaisena tehdystä] [v]äkivallasta [verrattuna alkoholin vaikutuksen alaisena tehtyyn] ei varmaan tarvitse edes sanoa mitään? (Ka15-83)

Väkivalta ja muut sekoilukäyttäytymiset on pitkälti täällä takapajulassa kunigas alkoholin syytä patsi jos osaa ottaa fiksusti mikä tuntuu olevan ylitsepääsemätön este suomalaisille... kuinka moni on nähnyt pilvipään riehumassa missään koskaan... (Ka16-46)

Usein laillistamista perustellaan paremmuudella paitsi alkoholiin myös *tupakkaan* verrattuna.

Kyllä pitäisi laillistaa. Se on minun mielipiteeni. Miksi ei laillistaa kannabista, joka kuitenkin on vaarattomampaa, kuin tupakka ja alkoholi? (Ja29)

Lain tulisi palvella systemaattisesti kansalaisia. On jokseenkin outoa, että alkoholi ja tupakka, josta on niin suuret haittavaikutukset, ovat laillisia. Sen sijaan kannabis, jonka lieveilmiöt ovat pienemmät tai korkeintaan yhtä suuret, on sen sijaan kielletty. (Va110)

Eikös tuollainen [kannabiksen aiheuttama] psykoosi kuitenkin ole erittäin harvinaista? Tupakaan ja alkoholiin liittyvät kuolemat eivät ole.. (Ja61)

Paljonkin asiaa lukeneena olen siinä käsityksessä, että kannabis ei aiheuta riippuvuutta. Aineen paha maine taitaa olla suureksi osaksi toisien, riippuvuutta ja hengenvaaraa aiheuttavissa huu-meissa. Joita ovat myös tupakka ja alkoholi. (Ja31)

En siis todellakaan väitä, että kannabis olisi täysin vaaratonta, mikäpä olisi, mutta en myöskään väitä sellaisia älyttömyyksiä kuin, että se olisi tupakkaa tai alkoholia vaarallisempaa. (Ja100)

Jotkut vertaavat kannabista vain tupakkaan.

[K]annabiksessa on paljon vähemmän terveyshaittoja kuin esimerkiksi tupakassa. kannabis ei aiheuta syöpää kuten tupakka. (To15)

[P]itäisi [laillistaa] koska siitä on jopa helpompi päästä eroon kuin tupakasta. (To62)

Kahvikin otetaan yhdessä kommentissa mukaan paremmuusvertailuun.

[H]enkinen riippuvuus on ainoita kannabiksen haittoja, joita on pystytty tieteellisesti todistamaan. -- kannabis ei aiheuta fyysistä riippuvuutta, kuten alkoholi ja tupakka ja mm. kahvi tekevät. (Ja73)

4.2.1.2 ... siitä on hyötyä Suomen taloudelle

Taloudellista hyötyä perustellaan paitsi verotuloilla myös muilla kansantaloudellisilla vaikutuksilla (36 esiintymää).

Yleisin talouteen liittyvä perustelu on se, että kannabiksen laillistamisen jälkeen kannabisbisnestä voitaisiin verottaa ja *valtio saisi siten lisää verotuloja*.

[K]ymmenet tuhannet käyttävät ks. ainetta joka tapauksessa niin olisi järkevä kontrolloida myyntiä ja kerätä siitä veroja. (Ka15-15)

[P]itää laillistaa ehtomasti, suomi nousee jaloilleen kannabis verotuksella. (Ka15-17)

Kannabiksen tapauksessa haittavero kattaisi mahdolliset kustannukset moninkertaisesti. (Va78)

Verorahojen muodos tulis alkoholii menevät menotki jo melkee takas --. (Ka16-28)

[Y]rittäjänä haluan saada pimeät kauppiat verolle, olen nähnyt että liikevaihto päivässä voi nousta valtavaksi verrattuna normi yrittäjyyteen. (Ka15-74)

2000 miljoonaa euroa haittakustannukset? :DD Kannabishan tuottaisi valtiolle verorahoja semmoiset määrät että tuo 2miljardia jäis jalkoihin roikkumaan. (Ka16-13)

Totta kai se pitäisi laillistaa. --. Valtio ottaisi hoiviinsa sekä kevyen huumeiden että ilotyttöbisnekset ja saisi siitä vielä veroa. (Ja14)

Jotkut perustelevat laillistamista myös *tulojen* saamisella.

Enäänhän kyse on siitä, haluaako valtio rahaa kannabiksesta myymällä alkon tavoin rajatuissa paikoissa. (Ka16-48)

En näe yhtään syytä miksi se pitäisi olla laitonta, huomattavasti viisaampaa olisi vapauttaa kaikki kasvikkunnan tuotteet ihmisten hyödynnettäväksi, näin tekemällä niistä saataisiin kerrytettyä tuloja, --. (Ka16-60)

Muillakin *taloudellisilla hyödyillä* argumentoidaan paljon.

Mitä enemmän saadaan erittäin vaarallisen hermomyrkyt [alkoholin] käyttöä korvattua huomattavasti vähemmän haitallisella aineella, sen suurempi on kansanterveydellinen hyöty. (Ka15-65)

Sitä sopii jokaisen miettiä omalle kohdalle, jos niin ikävästi sattuisi käymään, että esim. onnettomuuden tai sairauden seurauksena huomaa olevansa pitkäaikainen kipupotilas ns. kipukroonikko, niin haluaako sitä nykyisen järjestelmän tarjoamia opiaatteja ja mielialalääkkeitä, joihin saa Kelaasta ja sosiaalitoimen tukia, vai haluaako maksaa itsensä kipeäksi yksityisten lääkärikäyntien ja omalla rahalla apteekista hankittavalla kannabiksella. Vaihtoehtona tietysti olisi kotikasvatuksen salliminen omaan käyttöön ja juuri sillä itselle parhaiten sopivilla kannabislajikkeilla, jolloin kannabiksen kustannukset ovat varsin olemattomat, --. (Ka15-68)

Kannabis on hyvä lääke tiettyihin vaikeisiin. Kannabis lailliseksi niin ei turhaan käytetä veronmaksajien rahoja. (Ka16-44)

Syitä maailmalla tapahtuvaan kannabiksen kieltolain kumoamiseen on lukuisia. --. Toinen tärkeä hyöty on se, että terveydenhoitokustannukset lähtevät laskuun. Jokainen kannabista käyttänyt tietää, että viinaa ei tee sen jälkeen enää mieli.. yhtään. (Ka15-40)

4.2.1.3 ... monet ongelmat johtuvat sen laittomuudesta

Useat keskustelijat perustelevat kannabiksen laillistamista sillä, että sen *laittomuudesta johtuu ongelmia*, jotka poistuisivat, jos kannabis olisi laillista (31 esiintymää).

Yksi esitetty laittomuudesta seuraava ongelma on, että *rikollisuus* pyörii, kun rikolliset saavat rahaa kannabiksen valmistuksesta ja myynnistä.

Eikö -- ongelmista päästäisi eroon luopumalla keinotekoisesta kriminalisoinnista joka vain suosii rikollisten busineksia? (Ka15-47)

No, Suomessa kyllä kieltolaki toimii vähintään joten kuten, koska volyyymi on niin pientä, mutta hyvä pääoma-moottori se täälläkin järjestäytyneelle rikollisuudelle on. (Ja83)

Tätä nykyä tuodaan vielä Paljon ulkomailta tavaraa, ja se tuo rikollisuutta. (Ka15-97)

[A]mmattirikollisilta lähtisi yksi tulonlähde pois. (Ka15-15)

Monet keskustelijat tuovat esiin aineen laittomuudesta johtuvan *käyttäjien käyttämisen ja tuomitsemisen*.

Kunhan tuomitseminen ja vainoilu ja kyttäily lopetetaan. (Va97)

Olisihan se varmaan kiva saunan jälkeen vetää jointti, kun naapuritkaan ei voisi soittaa poliisille. (Va35)

Käyttäjää vainotaan ja se aiheuttaa vainoharhoja käyttäjissä ja ei käyttäjissä. (Va94)

Poltin itse jokapäivä noin 2 vuotta ja havahtuin itse sieltä ylös --, menin jopa lekuriin kyselemään ja siellä tuli sitte vastaan lisää paskaa = purkkiin kusemista ja moralisointia -- ... Vaikutti mielipiteisiini valtiota ja lääkepolitiikkaa kohtaan sen verran, että sanon Ehdottomasti kyllä laillistamiselle, therefore avunsaannille niille ketkä sitä joskus ehkä haluavat tai tuntevat tarvitsevansa, ilman pelkoa narkkarin merkistä otsassa loppuelämäänsä. (Ka16-48)

[Ei] enää arpapelillä syrjäytettäisi ihmisiä niin triviaalin asian takia kuin kannabiksen käyttö. (Ka15-61)

Suuri osa perustelee kannabiksen laillistamista sillä, että laittomuudesta johtuen käyttäjät saavat sakkoja, rekisterimerkintöjä ja muita *rikosoikeudellisia seuraamuksia*, joista puolestaan voi seurata lisää huonoja asioita.

Rasittavaa muillekin että pitää sisätiloissa hiisata sakkojen ja vankeustuomion pelossa. (Va97)

[D]ekriminalisointi ei ole huono asia, ei ole syytä käyttää hankaloittaa pilveä polttavien elämää jollain rekisterimerkinnöillä ja rangaistuksilla. (Va74)

[N]ämä poliisin rekisterit, joita synnätään erilaisten turvallisuuselvitysten yhteydessä ovat huomattavasti ankarampi rangaistus [kuin sakot]. On aivan kohtuutonta, että hampusta kiinnijääminen estää esim. opiskelu- tai työpaikan saamiseen vielä jopa vuosikymmenten kuluttua. (Va90)

Kriminalisointi pitää poistaa!! Se pilaa liian monen nuoren elämän, kun saa yhdenkin merkinnän. (Va147)

Kotietsinnät ja muut fasistiset toimenpiteet ja ehkä jopa työpaikan menetykseen asti johtavat seuraamukset ovat täysin järjettömät eivätkä missään suhteessa itse tekoon. Rekisterimerkintä nuorelle on järkyttävää ylireagointia näin mitättömään asiaan eikä palvele kuin pelottelusta palkkaansa nostavia instansseja. (Ka15-13)

Normaalit ihmiset saavat vain turhia merkintöjä ja sakkoja. (Ka16-15)

Eräiden keskustelijoiden mielestä juuri kannabiksen *laittomuus viehättää* käyttämään.

[L]aittomuus on ehkä se suurin innostaja sen käyttöön, kuka nyt ei haluaisi edes kokeilla jtn niin kiellettyä ja salassa pidettävää..? (To3)

[K]uten tuossa [Ylen Kannabis-ilta]-ohjelmassa haastateltu 17v nuorikin sanoi, sitä tehdään koska se on kiellettyä, nuorista kaikki kielletty on jännää, eli jos se olisi laillista, siitä katoaisi tämä kapiinan viehätys. (Va136)

Usea keskustelija mainitsee laittomuudesta johtuvat ongelmat antamatta niistä kuitenkaan esimerkkejä tai perustelematta perusteluaan enempää.

Pitäisi [laillistaa], koska kriminalisointi ei vähennä käyttöä, mutta aiheuttaa monia vakavia ongelmia. (Va100)

Kannabiksen haittakustannuksista melkein kaikki johtuu siitä että se on laitonta (Ka16-56)

[T]ärkein ongelma on nimenomaan seuraukset siitä, että se on laitonta. (Va44)

4.2.1.4 ... sillä on lääkinnällisiä vaikutuksia

Lääkinnälliset vaikutukset ovat yleinen perustelu sille, miksi kannabis pitäisi laillistaa.

Osa keskustelijoista käyttää hyviä lääkinnällisiä vaikutuksia perusteluna sille, että kannabis tulisi laillistaa kokonaan ja kaikille (14 esiintymää).

Kannabis on oikein käytettynä ainut lääke, joka helpottaa esim. Joitain mielenterveyden tai kivuliaita sairauksia. (Ka15-54)

[K]yllä pitää [laillistaa] sillä voi ennalta ehkäistä monta tautia (Ka16-7)

[K]yllä pitää ,koska on hyvä kipulääke selkäkipuun ja myös uniaika pitenee (Ka16-29)

-- joten laillistetaan kannabis, tai ainakin dekriminoidaan tämä suht harmiton päihde, sekä todella erinomainen lääke. (Ka15-61)

Osa keskustelijoista sen sijaan sallisi kannabiksen olevan laillista vain ja nimenomaan lääkekäyttöön, ei vapaasti kaikille (16 esiintymää).

Reseptituotteeksi, tottakai. Muu kasvatus ja käyttö rangaistavaksi. (Va117)

Lääkekäytön sallisin. --. En puhuisi laillistamisesta, siitä tämä kansa menee sekaisin. (Va58)

Viihdekäytön laillistamisen kohdalla olen todella epävarma. Vastaan siis otsikon kysymykseen [pitäisikö kannabis laillistaa Suomessa]: en tiedä. Lääkekäyttö pitäisi kuitenkin ehdottomasti sallia. (Va7)

Lääkintäkäyttö esim. parantumattomasti syöpäsairaiden kivunlievitykseen joo, mutta muuten ei. (Va105)

Kannabista ei tule laillistaa sen psykoottisuutta aiheuttavuuden vuoksi. Lääkekannabis on eriasia. Lääkekannabiksen käyttöä kannatan. Voi olla ainut aine joka lievittää ankaria kipuja. (To30)

4.2.1.5 ... sillä on hyviä vaikutuksia käyttäjään

Lääkinnällisten vaikutusten lisäksi myös muilla *hyvillä vaikutuksilla* perustellaan kannabiksen laillistamista (26 esiintymää). Olen luokitellut muut hyvät vaikutukset kolmeen ryhmään. Jotkut perustelevat kannabiksen laillistamista aineen *nautinnollisuudella*.

Mikähän siinäkin on että pitää suojella kansalaisia asialta, joka tuottaa nautintoa? (Va11)

Pilvessä orgasmi tuntuu kymmenen kertaa voimakkaammin. Seksi muutenkin on ihan toisenlaista. Mukavaa vaihtelua seksiin. Estot poistuvat niiltä jotka ovat seksuaalisesti jäykkiä. Musiikki kuulostaa värikkäämmältä ja ruoka maistuu tarkemmalta. (Va120)

Se vain tuntuu niin hyvältä vartalossa ja mielessä. -- Kuiva leivänkannikka ja tilkka vettä maistuu nektariinilta. Kävely takapihalla on parempaa, kuin KANARIAN LOMA. Hölkätessä olet oman elämäsi maratoonin maailmanmestari ja vaikka mitä. (Va35)

Kannabiksen kieltäminen taas ei ole ok, koska käyttäjä joutuu luopumaan itselleen todella merkittävästä mielihyvästä (Va135)

Aineistossa käytetään laillistamisen perusteluna myös kannabiksen positiivisia vaikutuksia ihmisen *psykyeen*, johon kuuluvat esimerkiksi älykkyys ja persoonallisuus.

[K]annabiksen polttelun tuloksena -- [t]yömotiivi on myös kasvanut, sekä työnlaatu on parantunut huomattavasti. (Ka16-36)

[C]annabis on loistava stressinpoistaja, mieli ja aivot rentoutuvat ensin, mutta sitten toimivat kirkkaammin ihan selvin päin. (Va82)

Kannabis on minulle se ystävä, joka tekee tylsästä asiasta mielenkiintoisen ja saa minut ajattelemaan opittua asiaa useammasta näkökulmasta, mitä selvinpäin tekisin. Se ei tee minua aggressiiviseksi, eikä passivoi, joten se sopii vallan mainiosti iltaisin opiskelun ohessa. (Ka16-5)

Kannabiksen käyttäjät ovat iloisia ja pitävät hauskaa. (To45)

Kolmas käyttäjään liittyvä hyvien vaikutusten luokka on vaikutukset *terveyteen*. Tähän argumenttien ryhmään sisällytin vain selvästi fysiologiset vaikutukset erona edellä esiteltyihin psyykkisiin vaikutuksiin.

[R]otta kokeilla on todettu kaupan päälisiksi kannabiksen vähentävän aivo kasvaimia --. (Ja86)

FAKTA on se että USA:ssa on myönnetty että tietyt lajikkeilla on myönteisiä vaikutuksia esim syöpäsoluihin, --. (Ka16-19)

[A]inakin itseni kohdalla se korjaa jotakin aivoissani --. (Va82)

4.2.1.6 ... siitä on saatu hyviä kokemuksia muualta

Useissa perusteluissa (26 esiintymää) viitataan muualta saatuihin positiivisiin *kokemuksiin* kannabiksen laillistamisesta. Osassa kommentteja viitataan tiettyihin valtioihin ja osavaltioihin.

[E]ikös se ole niin, että kannabiksen JA heroisiin käyttö lähti Hollannissa laskuun dekriminoinnin jälkeen. (Ja58)

Coloradossa laillistamisen jälkeen marijuanahan käyttö ei ole noussut. Päinvastoin nuorisokäyttö vuosi laillistamisen jälkeen on vähentynyt hieman. (Ka15-86)

[I]hmiset jo käyttävät tätä ainetta, eikä käyttäjien määrä kasva vaikka aine laillistettaisiin (ks. Coloradon ja muiden osavaltioiden tilanne laillistamisen jälkeen). (Ka15-95)

Joissain perusteluissa ei määritellä, mistä mainittuja hyviä kokemuksia on saatu.

Mielestäni kannabiksesta on jo muualla hyviä kokemuksia tarpeeksi. (Ka16-55)

Kun katsotaan niitä valtoita, joissa kannabis on laillistettu, huomataan että asiat ovat alkaneet mennä parempaan suuntaan, --. (Ka16-5)

Kyllä, maailmalla on saavutettu vain hyviä tuloksia kannabiksen laillistamisella --. (Ka15-13)

4.2.1.7 ... ihmisillä on oltava valinnanvapaus

Parikymmentä kertaa (19 esiintymää) kannabiksen laillistamisen perusteeksi esitetään se, että ihmisillä on oltava valinnanvapaus omista toimistaan. Moni kyseenalaistaa *ulkopuolisen oikeuden* tehdä päätöksiä toisen ihmisen puolesta.

Mikä oikeus ylipäätään kolmannella, täysin sivullisella osapuolella on sanella, mitä kukin elämälleen tekee, mitä aineksia suusta menee sisään? (Ka15-45)

Ja ne ketkä on kieltämässä muilta jotain niin menkää itseenne ihan oikeasti! (Ka16-46)

Miksi järkeviä ihmisiä pitää suojella huumeelta? Hyppääkö huume suuhun huomaamatta? (Va11)

[O]sa elää siinä tilassa että tarkkaan miettiessä (otsasuoni pinnottautuneena posket laskiaispullina) eivät ymmärrä miksi ei saisi kieltää toisia tekemästä, jotain mikä ei heille kuulu. (Va8)

Osan mielestä kannabiksen kieltäminen on *ihmisoikeudellisesti* tai *moraalisesti* väärin.

Mielestäni on siis moraalisesti täysin väärin, jos joku haluaa minulta tämän toisille ihmisille täysin harmittoman tavan kieltää. (Va70)

Minä taas ajattelin nuorempana päinvastoin [että ”kielletään kaikki”] ja nyt vanhempana yli 50v. Tunnen olleeni väärässä. Kyseessä on ihmisoikeudellinen rikos. (Va94)

Vihdoin pitäisi tämä sota lopettaa koska se [kieltäminen] rikkoo ihmisoikeuksia. (Ka16-45)

[O]n jopa ihmisoikeusloukkaus että kannabiksen käyttö on rangaistavaa. (Ka16-21)

Osa painottaa argumentoinnissaan yksilön *vapautta*.

Aikuisen suomalaisen henkilön vapauden ja itsenäisyyden puolustajat,
Käykää antamassa äänenne <https://www.kansalaisaloite.fi/fi/aloite/703> (Va128)

Eiköhän paras ratkaisu ole antaa jokaisen itse päättää, käyttääkö jotain vai ei. Minäkään en esimerkiksi tarvitse minkäänlaisia jumalia, mutta en halua moisia niitä tarvitsevilta kieltääkään - antaahan ihmisten elää ja tuntea tavallaan. (Ka15-60)

4.2.1.8 ... se on päihde siinä missä muutkin

Useissa perusteluissa (15 esiintymää) kannabiksen laillistamista perustellaan sillä, että kannabis on *päihde siinä missä muutkin* jo lailliset päihteet. Kun ensimmäisessä argumenttirakenteiden alaluvussa perusteltiin laillistamista kannabiksen paremmuudella muihin päihteisiin verrattuna, tässä perusteena on päihteiden *samanlaisuus* ja siitä analogisesti seuraavat laillistamisen

samanlaiset vaikutukset. Kannabiksen osoitetaan olevan korkeintaan yhtä huono kuin muiden, laillisten pähteiden, ei huonompi.

Kannabista ei minusta tulisi sanoa huumeeksi vaan päihteeksi. Samanlaiseksi päihteeksi, kun esimerkiksi tupakkaa tai alkoholiakin. Minusta kannabis tulisi siis laillistaa. (To1)

Kannabis on mielestäni nautintoaine siinä missä tupakkakin --. (To5)

Ja nämä sairaanhoitajat ja muut, jotka kertovat riippaisevia tarinoita kannabiksen turmelemista ihmisistä, niin tottakai te törmäätte työssänne näihin ääri-ilmiöihin, mitä mikä tahansa päihde aiheuttaa. Mitä luulette, mitä joku alkoholistien kanssa työskentelevä kertoisi alkoholista ja sen vaikutuksista? --. Riippuvuus kuin riippuvuus on tuhoavaa --. Hamstraaminen, pyromania, kleptomania, imppaus, polttelu, muut huumeet, tupakka,alkoholi, pelit, ruoka, liikkuminen, mikä tahansa. (Va76)

Minä en ymmärrä tätä ihmisten järjen juoksua. Miten dekriminialisointi muka vaikuttaisi sillä tavalla, että kohta täällä kaikki on pössyissä töissä, koulussa, liikenteessä? Kun ihmiset eivät kännisäkään ole 24/7 ja alko on laillista. (Va102)

Ei se kummenpaa ole kuin laillinen verotettu huume nimeltä alkoholi ;) (Ja6)

kyllä kannabis pitäisi laillistaa koska eihän se ole sen vaarallisempi 'huume' kuin tupakkaakaan (Va45)

Alkoholi on laillinen päihde ja alkoholin vaikutuksena ei saa ajaa, alkoholistit sammuvat ruokaa laittaessa ja vettä laskiessa ja korvausvelvollisia hekin ovat. Alkoholisteilta huostaanotetaan lapset eikä lasten kanssa saisi olla kännissä.

Joten miten ihmeessä kannabiksen dekriminialisointi tai laillistaminen johtaisi lasten massa heitellejättöihin, kolareihin ja muuhun naurettavaan? (Va75)

4.2.1.9 Muut perustelut

Edellä esitettyjen argumenttirakenteiden luokkien lisäksi aineistossa on kourallinen sellaisia luokkia, joita edustavia perusteluita on enintään kymmenen.

Kannabiksen *luonnollisuus* on laillistamisen perusteena joissain puheenvuorossa.

Eihän nokkostakaan ole laillistettu milloinkaan eikä nokkosen syöjiäkään ole sakotettu tai heidän lapsiaan ole huostaanotettu. Säästyisi paljolta paperihommaltakin, kun asia vain unohdettaisiin ja ihmisten kasvin käyttöön ei puututtaisi. Miksi siihen pitäisi puuttua??? Jotenkin helvetin älytöntä kieltää ihmisiä syömästä kasvia, kun tarkkaan miettii. (Va8)

Olen melko varma että hampua on poltettu kauemmin kuin juotu viinaa...toinen kasvaa itsestään luonnossa... (Ka15-2)

en ymmärrä miksei sitä ole jo laillistettu, sehän on kuiteski vaan kasvi. (Va45)

Tässä pitäisi olla tarkkana miten asia esitetään. Kannabista ei nimittäin tarvitse erikseen laillistaa, sillä se kasvaa luonnollisesti maapallolla ja on siten ihmiselle luonnostaan laillinen. (Ka15-75)

Ei luontoa voi kieltää. Kielletään siis kivetkin. Jotenkin älytöntä tehdä osasta maapalloa laitonta??+ (Va98)

Muutamia kertoja huomautetaan, että kannabiksen laillistamisen ansiosta *poliisien voimavarat* voitaisiin käyttää ”oikeisiin rikoksiin” tai kovempien huumeiden käyttäjiin.

Poliisilla lienee parempaakin tekemistä, kuin kytätä hampun kasvattajia. Vai onko muut hommat vähissä? (Ka15-77)

Ehdottomasti pitäisi laillistaa, poliisitkin voisi keskittyä OIKEIDEN huumeiden metsästyksen. (Ka16-8)

[P]oliisin resurssien haaskaamisesta noin miedon huumeen käyttäjiin on enemmän haittaa kuin hyötyä. (Ka15-25)

[V]oitaisiin siirtä kaikki huume ja huorapoliisit selvittämään oikeita murhia ja raiskauksia jotka nyt jäävät selvittämättä kun joku konstaapeli kytää ihmistä jolla on 2 gramman hashipussi taskussa. (Ja14)

Kannabiksen *suosittuudellakin* perustellaan laillistamista.

Pilven kanssa asia nyt on mennyt siihen että vähän joka neljäs-viides sitä polttaa kuitenkin joskus ja trendi on nousussa --. (Va44)

Kannabiksen viihdekäyttäjiä on teidän kiihkeiden vastustajien ympärillä koko ajan enemmän ja enemmän, tuota mietoa päihdettä on suht helppo saada ja moni käyttää. Työkaverisi, sukulaisesi, lähiomaisesi, ystäväsi. (Va75)

Pössyttely nyt on tullut Suomeenkin aika lailla jäädäkseen ja haluaisinkin nähdä sellaisen ihmeen, millä se muka kitkettäisiin pois. Parempi olisi päättäjienkin jo hyväksyä pikku hiljaa se, että osa porukasta nyt tekeekin näin, eikä sille oikeastaan juuri mitään mahda. (Ja18)

Muutamassa perustelussa vedotaan siihen, ettei kannabista voi jättää laillistamatta sen vuoksi, että pienelle osalle koituisi mahdollisesti haittaa.

Pitäisi miettiä myös sitä, että pitääkö lait säätää aina sen heikoimman lenkin mukaan? Joissain asioissa tämä saattaa olla perusteltua, mutta toisaalta taas sittenhän meidän pitäisi julistaa kielletyiksi tuhansia ja taas tuhansia asioita. (Ja33)

Ei lainsäädäntö voi mennä sen mukaan että pieni osa törttöilee, niin kielletään sakoin ja vankeusrangaistuksen uhalla kaikilta. (Va29)

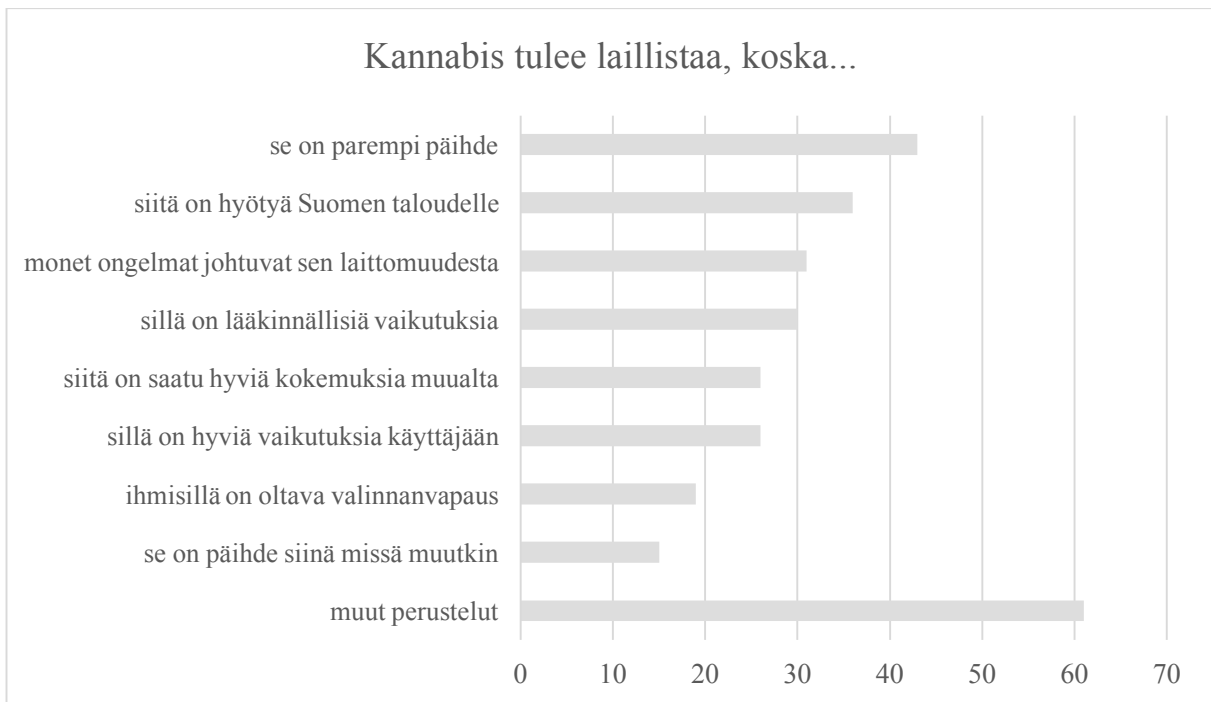
On aika lopettaa tämän maan säännösten tekeminen surkean vähemmistön takia. Kaikki ei osaa ajaa liikenteessä ja ovat vaaraksi, kaikki eivät osaa syödä oikein, kaikki eivät osaa nauttia alkoholia sisältäviä juomia oikein. Aina löytyy idiootteja jotka sössii asiansa. Kaikkea ei vain voida kieltää. (Ka15-96)

Eräs keskustelija vetoaa *lajityypillisyyteen*.

[P]äihhteitä on ollut olemassa jo historian alkuhämäristä saakka. Väittäisin jopa, että kyseessä on siis lajille tyypillinen käytös. (Va88)

4.2.1.10 Yhteenveto

Kannabiksen laillistamista perustellaan monipuolisesti käyttämällä erilaisia argumenttirakenteita.

Kaavio 3. Kannabiksen laillistamista kannattavien keskustelijoiden argumentit.

Argumentoinnissa kyseenalaistetaan, miksei kannabista laillistettaisi, kun muitakin päihteitä on Suomessa sallittua käyttää. Kannabiksen huomautetaan myös olevan eri tavoilla parempaa kuin laillisten päihteiden. Perusteluissa vedotaan myös laillistamisesta koituviin hyviin seurauksiin, joita tulee käyttäjälle fyysisenä vaikutuksena esimerkiksi lääkinnällisyytenä tai muuten hyvänä olona ja Suomelle taloudellisesti. Lisäksi laillistamista perustellaan sillä, ettei nykyinen kieltopolitiikka toimi, vaan siitä on vain haittaa, muualta maailmasta on saatu hyviä kokemuksia laillistamisesta, ja ihmisten tulisi saada itse päättää, mitä aineita käyttää.

4.2.2 Kannabista ei tule laillistaa, koska...

Seuraavaksi esittelen aineistossa esiintyviä argumenttirakenteita sille, miksi kannabista ei tulisi laillistaa. 154 lyhyessä ja keskipitkässä kommentissa väite oli, että kannabista ei tule laillistaa. Näissä kommentteissa esitetään yhteensä noin 230 perustelua. Luokkia eli argumenttirakenteita olen erotellut viisi erilaista, joista jokainen on oma alaotsikkonsa, ja niiden lisäksi on sekalainen

muiden perustelujen luokka. Luokkia on tässä luvussa vähemmän kuin edeltävässä toisaalta siksi, että vastustavia perusteluja esiintyy aineistossa selkeästi vähemmän kuin puolustavia, ja toisaalta siksi, että laillistamisen vastustajien käyttämässä argumenttirakenteissa on vähemmän hajontaa. Yksittäisen argumenttirakenneluokan koko on tässä luvussa suurempi kuin edellisessä.

Kannabiksen laillistamista vastaan argumentoitavien yleisimmät argumenttirakenteet ovat, ettei kannabista tule laillistaa, koska se on terveydelle ja psyykelle haitallista, koska on jo muita päihteitä ja koska se on portti vahvempiin aineisiin.

4.2.2.1 ... se on terveydelle ja psyykelle haitallista

Selkeästi useimmin (53 kertaa) kannabiksen säilyttämistä laittomana perustellaan aineen *haitallisilla vaikutuksilla käyttäjään itseensä*.

Negatiivisilla *terveysvaikutuksilla* perustellaan 27 kertaa. Tähän ryhmään olen luokitellut vain ne perustelut, joissa viitataan fysiologisiin vaikutuksiin (erona psyykkisiin vaikutuksiin).

Hoitoalalla opiskeleva äitini valisti pari kuukautta sitten, että on totta, että kannabis ja muut nk. kevyet huumeet varastoituvat elimistöön ja saattavat myöhemmin aiheuttaa erilaisia oireita. (Ja50)

Muuten, alkoholi ei tuhoa keuhkoja, entäs kannabis...? (Ja77)

Kannabis aiheuttaa monta kertaa todennäköisemmin keuhkosyövän kuin tupakka. Oletteko koskaan nähneet keuhkosyöpään kuolevaa ihmistä? Ei ole nimittäin hääviä se. (Ka15-36)

Kannabis on haitallinen huume se on aine joka varastoituu elimistöön ja aiheuttaa jatkuvalla käytöllä tuhoa ihmisen elimistössä. (To17)

Ranskassa tehty tutkimus (French Addictovigilance Network) kannabiksen yhteydestä nuorten ja keski-ikäisten käyttäjien sydäninfarkteihin, rytmihäiriöihin ja aivohalvauksiin, joista osa johti kuolemiin on todettu johtuvan osittain kannabistuotteista, joita he ovat saaneet hoidoksi sairauteensa. (Va152)

[L]opussa tulee syöpä tai keuhkohtaumatauti. Myös sydänkohtauksen vaara lisääntyy verisuonisairauksista puhumattakaan. (Va34)

Terveydellisistä seikoista sen verran että kannabiksessakin oleva yhdiste THC kerääntyy rasvaliukoisena elimistöön ja näin ollen saattaa aiheuttaa ongelmia muuttamalla esim. hermosolujen keskinäisiä vuorovaikutuksia. (Ja28)

Toinen yleinen perustelu (20 esiintymää) on kannabiksen negatiiviset vaikutukset *psyykeen*.

Aktiivisen kannabiksen käyttäjän tunnistaa todella helposti, koska näillä on tapana olla hitaita ja tyhmiä. (Ka15-49)

Pöhköt käyttäjät tulevat vaan entistä pöhkömmiksi ja yhteiskunnan elätettäviksi. Ei kait kukaan huumeiden käyttäjiä töihin palkkaa? Nämä päihdepäät elävät ihan omassa "todellisuudessaan". Kuka ja mihin näitä tarvitsee? Joutokahjaa pahimmillaan... (Ka15-89)

Tekee käyttäjästä passiivisen luuserin joka ei kykene tekemään muuta kuin polttelemaan. (Ka15-92)

Suksimummo [Ylen Kannabis-illassa] taas näytti konkreettisesti, ettei pitkäaikainen käyttö ainaakaan lisää järkeä. (Va107)

Kannattaisi [edellisen kommentoijan] vetää vähemmän niin ajatukset pysyy selvempinä! (Ka15-33)

Kannabiksen aiheuttamalla *riippuvuudella* perustellaan myös (6 kertaa).

Aika harva kannabista kokeilleista sanoo kokeilun jälkeen ei kannabikselle. Yksi kerta johtaa saatanalliseen koukkuun --. (Va34)

Ei,työnpuolesta tunnen tapaukset,suuri EI kaikki koukuttaa ja alamäki alkaa.Paluu normaaliin päihdeettömään elämään ei onnistu kuin harvalla yksilöllä. (To56)

4.2.2.2 ... on jo muita päihkeitä / ... se on päihde siinä missä muutkin

Muihin, Suomessa laillisiin päihteisiin viitataan 40 kertaa.

Kannabiksen laittomuutta puolustetaan usein (28 kertaa) sillä, että *on jo muita päihkeitä* käytettävissä, eikä niiden rinnalle tarvita uusia.

Jos viinalla ei saa nuppiaan sekaisin, niin ei tarvitse käyttää mitään aineita. (Ja12)

On jo viina, on jo rööki, ja vielä pitäs jotain saada? (Ja60)

Olen aina ihmetellyt sitä miksei porukalle riitä hyvä suomalainen luonnontuote nimeltä Kossu? (Ja93)

Jos ei alkoholilla saa päätään tarpeeksi sekaisin, olkoot sitten selvinpäin. (Ja134)

Tupakka saa aikaan sairauksia, muummuassa keuhkosityöpää, kkeuhkohtaumia jne... Tupakoitsijat jo nyt ovat sormin osoiteltava porukka, joka laitetaan julkisella paikalla lasikoppiin esille.Alkoholia nautitaan maassamme kohtuuttomasti, humalahakuisesti. Jokainen saa lukea lehdistä,mitä on tapahtunut, puukotuksia, ampumisia, tappeluita, perheväkivaltaa, jossa toinen osapuoli ja varsinkin lapset kärsivät. Onko siis kohtuullista tähän laillistaa vielä yksi päihde lisää?? (To69)

Useat (12 esiintymää) perustelevat laittomuuden säilyttämistä sillä, että kannabis on *päihde siinä missä muutkin* Suomessa lailliset päihdeet.

Kaikki huumeet ovat turhia, joten kantani lienee kaikille selviö. Alkoholi, huumeet ja tupakka=Kaikki turhaa. (Ja37)

Kaikki huumaavat aineet viinaa ja tupakkiamyöten pitää kieltää. Ei ihminen tarvi näitä pään sekoittaja aineita. (Ka15-55)

Minun mielestä sitä ei pitäisi laillistaa, samoin tehtäisiin tupakan kanssa jos se ei olisi vielä yleistyntä. (To72)

Alkoholisti ja narkomaanin ero ei kovin suuri ole, kumpikin menee hetkessä oman aineensa mukana. (Ja39)

4.2.2.3 ... se on portti vahvempiin aineisiin

Porttiteorialla perustellaan kannabiksen pitämistä laittomana 20 kertaa. *Porttiteorialla* tarkoitetaan käsitystä, jonka mukaan mietojen huumeiden käyttö johtaa vaarallisempien huumeiden käyttöön.

Mä en kertakaikkiaan voi ymmärtää niitä, jotka pitää kannabista vaarattomana aineena. Cannabis on vain ja ainoastaan etappi kohti vahvempia aineita. (Ja70)

Tässäkin foorumissa haukuttu porttiteoria on ikävä kyllä sangen todellinen visio asiasta, tietysti jollain saattaa kontrolli pitää mutta entäs ne loput joilla se ei pidä??? (Ja28)

Cannabista ei tulisi laillistaa, se on huume. Vaikkakin mieto sellainen, se lisää suuresti riskiä lähtyä testaileen kovempia huumeita. Se taasen lisää narkkareiden määrää. (To17)

Ei missään tapauksessa [pidä laillistaa], koska käyttäjät siirtyvät todennäköisesti kovempiin aineisiin ja sitten on samat ongelmat kuin nytkin... (To22)

Olen alaa vaihtanut entinen sairaanhoitaja ja tuli hoidettua jos jonkinlaista narkkaria, jotka olivat pilanneet elämänsä ja kroppansa --. KAIKILLA käyttö oli alkanut harmittomasta hupikäytöstä, joka ei koettu mitenkään ongelmalliseksi. (Va54)

Cannabiksen laillistaminen kasvattaa kovien huumeiden käyttäjien määrää sataprosenttisen varmasti=>kovien huumeiden käyttäjien määrän kasvu aiheuttaa ryöstöjen, tappojen jne. kasvua. (Ja75)

4.2.2.4 ... sen käyttö yleistyisi

Moni (20 esiintymää) argumentoi, että kannabiksen laillistaminen johtaisi sen käytön *yleistymiseen*, eikä sitä sen vuoksi tule laillistaa. Useimmat perustelut keskittyvät yleistymiseen ylipäätään.

Äänestin EI. Cannabisin polttelu on jo tällä hetkellä tarpeeksi vapaata ja ei ole epäilystäkään siitä, etteikö käyttö lisääntyisi huomattavasti, jos cannabis laillistettaisiin. (Ja84)

Sallin niille jotka haluavat käyttää. Itse en kuitenkaan ole niiden kannalla ja en toivo niiden laillistamista käytön lisääntymisen vuoksi (To48)

cannabista ei todellakaan pitäisi laillistaa kaikkiaan olis aina sillon pilvessä, ja mulle kyllä riittää että ainoot jotka siellä on on Jumala ja Jeesus! hohhohhoo (To60)

Alkoholistit lisääs cannabisin oitis päihdekomboonsa, joten ei hyvä. (Va79)

[O]n naiivia väittää, etteikö käyttö lisääntyisi laillistamisen myötä (Va26)

Se on mielestäni kysymys laillistamisessa, että halutaanko me vielä yksi ryhmä hoidettavaksi alkoholistien lisäksi, kyllä minä sen tiedän että niitä nistejä on jo nyt, mutta määrä varmasti moninkertaistuisi. (Ja82)

Jotkut perustelevat sillä, että nimenomaan *lasten ja nuorten* kannabiksen käyttö yleistyisi.

[U]skoisin, että kannabiksen käyttö lasten ja nuorten keskuudessa lisääntyisi, mikäli se olisi laillista. Nyt nuorilla voi vielä olla jonkinlainen kynnys hankkia laitonta ainetta itselleen, vaikka kylähän sitä tuntuu saavan nykyäänkin helposti. (Va133)

[J]os kannabiksen käyttö laillistetaan niin nuoretkin saa niitä käsiinsä niin kuin he saavat alkoholia ja tupakkaa eli ihan keneltä vaan aikuiselta. (To51)

4.2.2.5 ... *ongelmakäyttö lisääntyisi*

Kun edellinen argumenttien ryhmä koski käytön yleistymistä ylipäätään, tähän ryhmään kuuluvissa argumenteissa (18 esiintymää) perustellaan kannabiksen laittomana pitämistä tarkemmin juuri *ongelmakäytön* lisääntymisenä.

Kysymys on siitä, osaako sitä kohtuudella käyttää. Epäilen suuresti, että yhteiskuntamme heikot niin osaisivat tehdä ja siksi vastustan kannabiksen laillistamista. (Ja42)

JOS ihmiset olisivat järkeviä, pysyisivät kohtuudessa kaikissa päihteissä, se olisi ok. Mutta kun Suomessa näin ei ole. Täällä on liian kova päänsekoitusmentaliteetti ja yksinkertaisille laillistaminen olisi viesti vetää alkon lisäksi tuhottomasti ganjaa. (Va10)

Laillistaminen johtaisi joukkopsykoosiin. Harva kykenisi kieltäytymään huumeelta. (Va32)

Osa viittaa ongelmakäytöstä johtuvaan *rikollisuuden* lisääntymiseen.

Kannabiksen laillistaminen kasvattaa kovien huumeiden käyttäjien määrää sataprosenttisen varmasti=>kovien huumeiden käyttäjien määrän kasvu aiheuttaa ryöstöjen, tappojen jne. kasvua. (Ja75)

Kaikki eivät [laillistamisen jälkeen] ala kotona kasvattamaan pössykettä, ennen pitkää varsinainen huumeiden tuotanto ja myynti siirtyy rikollisten puuhiksi, ja nimenomaan ulkomaisten rikollisten. (Ka15-33)

4.2.2.6 ... *siitä on haittaa muille*

Hieman edellisen argumentin kaltainen argumentti laillistamista vastaan on, että kannabiksesta on *haittaa muille* (12 esiintymää). Näissä argumenteissa ei viitata varsinaisesti ongelmakäyttöön, vaan vähäisestäkin, ei-ongelmallisesta käytöstä muille koituviin haittoihin.

[K]äyttö aiheuttaa inhimillistä kärsimystä sekä käyttäjälle itselleen (vaikka käyttäjä ei sitä heti ymmärtäisikään) että perheille ja muulle ympäristölle. (Ka15-93)

Minusta myös tupakka tulisi kieltää, savuhaitat ympärillä oleville ovat inhottavia. esim jos kesällä haluat pitää ovia tai ikkunoita auki niin savu tunkeutuu omaan asuntoon viereisiltä parvekkeilta. Kaikki savuavat kieltoon. (To47)

Kannabiksen haitat kerrostaloissa.

Moni laillistuksen ensipäivinä unohtaisi hellan päälle ja koko kerrostalo syttyisi tuleen. Tai sitten nukkahtaisi vesipiippu kädessä sohvalle ja koko sohva syttyisi tuleen.

Se yhdistettynä elektroniikkaan aiheuttaisi valtavia räjähdyksiä ympäri kaupunkia. Pian kulttuurimme tuhoutuisi ja kiitos kuuluisi kannabikselle-

Ei huumeille! (Va23)

Ei [pidä laillistaa]. Pahinta mitä keksin on että jossain on perhe jossa aikuiset pössyttelee ja lapset hengittelee samaa ilmaa. (Va43)

Joo ihanaa, laillistetaan se paska niin te muutkin pääsette haistelemaan ku naapurinne vetää sitä 24/7 ja koko rappukäytävä löyhkää --. (Va83)

[M]itä he [kannabiksen käyttäjät] tekevät siinä sivussa toisille? Perheissä voidaan huonosti, ihmisiä kuolee kannisten ja narkkien ylijamaina, väkivaltaa yms. (Va89)

4.2.2.7 Muut perustelut

Edellisten argumenttirakenteiden lisäksi kommentoissa käytetään hajanaisesti muitakin rakenteita, joiden esiintymiä on yhdestä vajaaseen kymmeneen. Esittelen tässä joitakin näistä argumenttirakenteista.

Kommenteissa vedotaan satunnaisesti esimerkiksi päihteen *turhuuteen*.

[H]uume kuin huume enkä näe kannabiksen käyttöä mitenkään välttämättömänä, ihan tyhmää touhua sellainen (To33)

Ei missään nimessä kaikki huumaavat aineet on turhia --. (To40)

Eräs kommentoija käyttää argumenttina *historiaa* eli sitä, miten aiemmin on tehty.

Mielestäni aikoinaan kun maailma alkoi ensimmäisen maailmansodan jälkeen sotaan huumeita vastaan oli siihen oikeutus ja selvät perustelut, jotka ei mielestäni ole vanhentuneet mihinkään. (To20)

Eräs kommentoija huomauttaa, että kannabiksen laillistamisella ja aineen verottamisella olisi huonoja seurauksia.

Toi verotulojenkin saaminen olis vähän kyseenalasta. Jos verot nostais hintaa niin miksi salakuljettaminen vähentyis? Verot ei ainakaan laskis aineen hintaa joten eiköhän se salakuljetus ja kauppa jatkuis. (Ja69)

Osa vastustaa laillistamista sillä perusteella, että laillistamisen *vaikutukset talouteen* olisivat negatiiviset.

Olisiko aiheellista vetää raja sille, ketä tässä yhteiskunnassa hoidetaan? Alkoholitit, tupakoijat ja narkkarit kustantamaan omat hoitonsa. Jäisi nuokin yhteiskunnan varat vaikkapa sairaitten lasten hoitoon. (Va119)

Pössyttelijät, vasurikommarit, maahanmuuttajat, mt-ongelmaiset, homot, eläimiinsekaantajat, juopot, työttömät, vihreät, sivarit, vääräuskoiset, feministit... Sano minun sanoneeni maamme kaatuu tätä menoa hyvin nopeasti nurin, jos jotain ei tehdä ja nopeasti. (Va115)

Jotkut perustelevat kantaansa sillä, etteivät ole saaneet riittäviä perusteluita sille, miksi pitäisi olla kannabiksen laillistamisen kannalla.

Ei pitäisi [laillistaa]... Ihmettelen vaan että miksi PITÄISI? (Ja15)

Enpä ole vielä yhtään sellaista perustelua lukenut, joka saisi minut kannattamaan laillistamista. (Ja90)

Näillä argumenteilla, jotka laillistamisen puolesta on täällä esitetty, ei ole onnistuttu muuttamaan käsitystäni. (Ja99)

4.2.2.8 Yhteenveto

Kannabiksen laillistamisen vastustajilla on hieman harvempia erilaisia argumenttirakenteita kuin laillistamisen kannattajilla.

Kaavio 4. Kannabiksen laillistamista vastustavien käyttämät argumenttirakenteet.

Vastustajat perustelevat kannabiksen laittomuusstatuksen säilyttämistä sillä, että se on haitallista paitsi muille ihmisille myös käyttäjälle itselleen, ja koska muita haitallisia päihteitä on jo laillisina, ei uusia tarvita eikä pidä sallia. Laillistamisen sanotaan myös johtavan käytön ja ongelmakäytön lisääntymiseen, ja koska kannabis on portti vahvempiin aineisiin, ei sen saatavuutta tule helpottaa.

4.3 Pitkien kommenttien argumentointi

Pitkiä kommentteja on aineistossani 10 kappaletta: seitsemän *Jatkoajasta*, kaksi *Vauvasta* ja yksi *Kalevasta 2016*. Luokittelin pitkiksi kommentteiksi ne, jotka silmämääräisesti ovat huomattavasti muita pitempiä. Pitkiksi luokittelimieni kommenttien pituus on 327–616 sanaa ja keskipituus 422 sanaa (noin puolitoista liuskaa). Pitkistä kommentteista 6 on laillistamisen kannalla, 2 vastaan ja 2 ei osaa päättää kantaa. Toisin kuin lyhyistä ja keskipitkistä kommentteista, näistä kymmenestä pitkästä kommentista poimin kaikki niissä esiintyvät argumenttirakenteet pitkien kommenttien vähäisen määrän vuoksi.

Oletukseni pitkien kommenttien suhteen oli, että niissä esitetään lyhyitä ja keskipitkiä kommentteja selkeästi enemmän perusteluita eli käytetään monipuolisemmin eri argumenttirakenteita. Oletin siis, että argumenttirakenteiden määrä kasvaa jokseenkin lineaarisesti sitä mukaa, kun kommentin pituus kasvaa. Oletin myös, että pitkissä kommentteissa on lyhyitä vähemmän argumentointivirheitä. Virheitä tarkastelen seuraavan, argumentointivirheitä käsittelevän luvun päätteeksi omassa alaluvussa.

Kuten luvun 4.2 Argumenttirakenteet alussa totesin, niissä aineistoni kommentteissa, joissa esitetään väite, annetaan keskimäärin 1,6 erilaista perustelua omaa kantaa tukemaan. Pitkissä kommentteissa omaa kantaa perustelevia argumenttirakenteita annetaan keskimäärin 2,75. Luku on laskettu niistä kahdeksasta kommentista, jotka ovat selkeästi joko kannabiksen laillistamisen puolella tai sitä vastaan. Argumenttirakenteiden määrä on suurempi kuin lyhyemmissä kommentteissa, mutta silti pienempi kuin odotin. Pitkistä puolesta tai vastaan olevista kommentteista viidessä annetaan vain 1–3 perustelua ja vain kahdessa 4–5. Oletin, että pitkät kommentit ovat pitkiä siitä syystä, että niissä annetaan enemmän erilaisia perusteluita. Sen sijaan pituus johtuukin tarkasteluni mukaan siitä, että niitä harvoja perusteluita, joita annetaan, käsitellään monipuolisemmin ja yksityiskohtaisemmin. Osasyyn kommenttien pituuteen on myös se, että jopa viidessä kommentissa kahdeksasta esitetään ja avoimesti hyväksytään 1–2 erilaista argumenttirakennetta myös toiselta kannalta – laillistamisen vastustajat siis kirjoittavat hyväksyvänsä puolustajien perusteluita ja laillistamisen puolustajat sitä vastustavien perusteluita. Tällainen vastakkaista kantaa ymmärtävä ja hyväksyvä kirjoittaminen on silmämääräisesti hyvin harvinaista lyhyemmissä kommentteissa. Niissä kahdessa pitkässä kommentissa, joiden väite on ”en osaa sanoa, pitäisikö kannabis laillistaa vai ei”, on kummassakin kaksi laillistamista puolustavaa ja kaksi vastustavaa argumenttirakennetta.

Kaikissa kuudessa kannabiksen laillistamista puolustavassa kommentissa käytetään yhtenä argumenttirakenteena sitä, että monet *ongelmat johtuvat kannabiksen laittomuudesta*.

Tämä rakenne on lyhyemmissäkin kommentteissa usein käytetty, kolmanneksi yleisin. Eräässä kommentissa se on ainoa käytetty argumenttirakenne. Tätä perustelua käsitellään monipuolisesti eri kanteilta. Esimerkiksi eräässä kommentissa tuodaan laittomuudesta johtuvista ongelmista esiin helpompi saatavuus alaikäisille (katukaupat), rikollisuuden pyöriminen sekä käyttäjien leimautuminen, josta johtuu avun hakemisen korkea kynnyks. Toisessakin kommentissa nostetaan esiin laittomuudesta johtuva rikollisuuden pyöriminen sekä porttiteorian toteutuminen katukaupan takia. Kolmannessa kommentissa pohditaan paitsi rikollisuutta myös sitä, että käyttäjät saavat turhia tuomioita. Yhtä argumenttirakennetta, laittomuudesta johtuvia ongelmia, pohditaan siis useammalta kannalta kuin lyhyemmissä kommentteissa.

Lyhyempiin kommentteihin verrattuna ero on myös se, että esitetyt perustelut avataan yksityiskohtaisemmin. Monissa lyhyemmissä kommentteissa kirjoittaja vain toteaa, että laittomuudesta johtuu ongelmia. Osa mainitsee täsmällisemmin jonkun tai jotkut ongelmat sitä tai niitä kuitenkaan sen enempää avaamatta ja sanomaansa perustelematta. Seuraavista esimerkeistä ensimmäinen on lyhyestä kommentista, jälkimmäiset pitkistä. Ensimmäisessä vain todetaan laittomuudesta johtuva ongelma, kun taas jälkimmäisissä avataan sitä, miten laillistaminen korjaisi kyseisen ongelman.

Laittoman kannabiksen haitat lailliseen verrattuna ovat selkeät. --, haitallisilla lisäaineilla jatkettu tuote ("lakkabudi", huonolaatuinen hasis), yms. (Va28)

Laillistettaessa ei kenenkään olisi enää järkeä lähteä hakemaan ainetta laittomilta diilereiltä, kun valtiolta saisi samaan hintaan tai halvemmalla taatusti puhdasta, ei siis mitään aasinpaskalla jatkettua. (Ja71)

Laillistamisen hyviä puolia olisivat ainakin seuraavat:
- Valvottu kauppa, jolloin laadunvalvonta ja alaikäisille myyminen olisivat paremmin kontrollissa. (Ja38)

Toki osassa lyhyitäkin kommentteja avataan omia perusteluita syvemmin, mutta niitä on pintapuolisen arvioni mukaan huomattavan pieni osa kaikista kommentteista. Tämä ero pitkien ja lyhyiden kommenttien välillä pätee myös muihin käytettyihin argumenttirakenteisiin: niitä käsitellään laajemmin pitkissä kuin lyhyissä kommentteissa.

Pitkissä kommentteissa laillistamista puolustetaan usein (4/6) myös sillä perusteella, että kannabis on *parempi päihde* kuin jo lailliset päihteet. Tämä on lyhyemmissä kommentteissa useimmin käytetty argumenttirakenne. Esiin nostetaan muun muassa alkoholin käyttöön verrattuna aggressiivisuuden puuttuminen, krapulan puuttuminen, vähempi addiktoivuus, pienemmät terveyshaitat, pienempi hoitoon hakeutuvien määrä ja se, ettei kannabikseen ole tietävästi koskaan kuollut ketään. Myös valtion *taloushyötyihin* keskitytään pitkissä kommentteissa (3/6) kuten lyhyemmissäkin, joissa se on toiseksi käytetyin argumenttirakenne. Kiinnostava huomio

on, että viisi kuudesta kannabista puolustavasta kommentista perustuu vain näihin kolmeen mainittuun argumenttirakenteeseen. Ainoastaan yksi puolustava kommentti sisältää lisäksi perustelut, että kannabiksella on hyviä *lääkinnällisiä ominaisuuksia* ja että sen laillistamisesta on saatu hyviä *kokemuksia muualta*, jotka ovat lyhyissä kommentteissa neljänneksi ja kuudenneksi yleisimmät argumenttirakenteet.

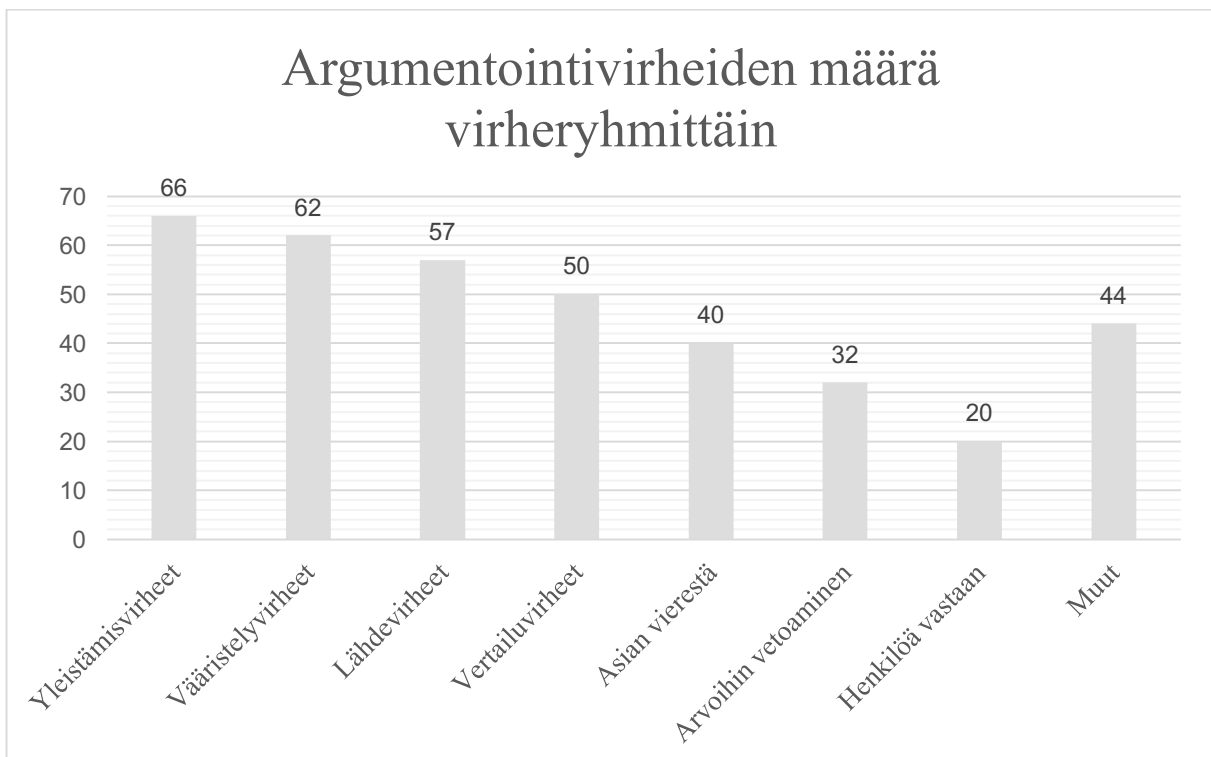
Pitkistä kommentteista vain kaksi on kannabiksen laillistamista vastaan. Koska tarkasteltavana on tässä yhteydessä ainoastaan kaksi kommenttia, ei ole perusteltua käsitellä pitkiä kannabista vastustavia kommentteja laajasti. Esitän lyhyesti niissä käytetyt argumenttirakenteet. Kummassakin kommentissa käytetään argumenttirakenteena sitä, että kannabiksen *käyttö yleistyisi* laillistamisen myötä. Myös negatiivisiin *terveysvaikutuksiin* vedotaan kummassakin kommentissa, ensimmäisessä riippuvuuden näkökulmasta ja toisessa kokonaisvaltaisen terveyden. Ensimmäisessä kommentissa vedotaan lisäksi *porttiteoriaan* ja siihen, että kannabiksesta on *haittaa muille*. Toisessa kommentissa on vain kaksi edellä mainittua argumenttirakennetta.

Koska pitkien kommenttien otos on hyvin pieni (10), ei sen pohjalta voi tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä. Sen sijaan näiden kommenttien tutkiminen antaa lähinnä hieman osviittaa ja ajateltavaa pitkien ja lyhyiden kommenttien välisistä eroista. Pitkissä puheenvuoroissa nähtävästi keskitytään vain tunnetuimpiin ja yleisimpiin argumenttirakenteisiin, joita käsitellään perusteellisemmin.

5 Argumentointivirheet verkkokeskusteluissa

Tässä toisessa tulosluvussa keskityn argumentoinnissa esiintyviin virheisiin, joita esittelen tyypeittäin lukuisin esimerkein. Argumentointivirheet on jaoteltu seitsemään virheryhmään eli kategoriaan, joiden lisäksi on muut-luokka (kaavio 5). Esittelen argumentointivirheet näiden pääluokkien mukaisessa yleisyysjärjestyksessä ja yksittäiset virhekategorioiden sisällä niiden keskinäisessä yleisyysjärjestyksessä. Luvun lopussa perehdyn lyhyiden ja keskipitkien (490) sekä pitkien (10) kommenttien välisiin eroihin argumentointivirheiden osalta. Esittelen vain ne argumentointivirhetyypit, jotka esiintyvät aineistossani. Lisää virhetyyppejä on listattu esimerkkeineen useilla internetsivustoilla (ks. esim. Bo 2016; IEP; Almassawi).

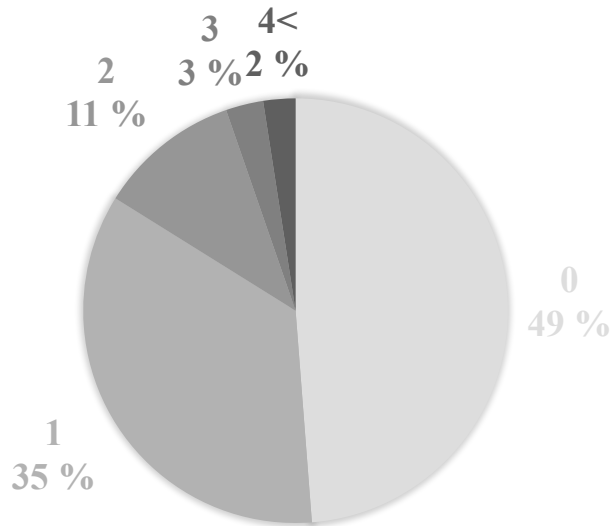
Poimin aineistostani kaikki havaitsemani argumentointivirheet, yhteensä 371. En rajoittanut poimittavien virheiden määrää per kommentti kuten argumenttirakenteita poimiessani, sillä virheitä esiintyi määrällisesti huomattavasti vähemmän kuin argumenttirakenteita, joita poimin rajoitetulla poiminnallakin jopa 595.

Kaavio 5. Kommenteissa esiintyvien argumentointivirheiden määrä virheryhmittäin.

Argumentointivirheitä esiintyy 251 kommentissa 490:stä eli noin joka toisessa kommentissa. Vain yksi virhe on 172 kommentissa, kaksi virhettä 53:ssa, kolme virhettä 14:ssä ja neljästä

kuuteen virhettä 12 kommentissa. 239 kommentissa en havainnut lainkaan virhettä (kaavio 6). Aineistossani havaitsin 55:tä erilaista argumentointivirhetyyppiä. En esittelen jokaista virhetyyppiä, sillä noin puolta virhetyypeistä edustaa vain muutama esiintymä. Esittelen kussakin kategoriassa (alaluvussa) ne virhetyypit, joita löytyy aineistosta eniten sekä satunnaisia poimintoja mielestäni kiinnostavimmista harvemmin esiintyvistä virheistä.

Kaavio 6. Lyhyissä ja keskipitkissä kommenteissa esiintyvien argumentointivirheiden määrä per kommentti (n=490).

En laskenut argumentointivirheiksi sellaisia tapauksia, joissa kommentoija käyttää lievennyksiä esittäessään perustelunsa tai painottaa, että kyse on vain henkilökohtaisesta mielipiteestä tai kokemuksesta. Lievennyksillä tarkoitan esimerkiksi sanoja *luultavasti*, *luulen/luulisin*, *ehkä*, *mahdollisesti*, *todennäköisesti*. Henkilökohtaisen kokemuksen painottamisella tarkoitan esimerkiksi seuraavan esimerkin lihavoituja osia⁶. Tätä esimerkkiä en laskenut itsestä yleistämiseen perustuvaksi argumentointivirheeksi.

Omaakohtasena kokemuksena voin kertoa et kannabiksen ansiosta myös **omallakohalla** alkoholin käyttö on tippunut melkeempä nolnaan kokonaan. --. Voisin sanoa, että polttelu on vieny **itteäni ainaki** terveempään suuntaan elämässä. (Ka16-36)

Kirjoittaja on laillistamisen kannalla ja kertoo kommentissaan avoimesti, että hänen perustelunsa pohjaa omiin kokemuksiin, eikä väitä kokemusten pätevän muihin ihmisiin. Seuraavassa kommentissa sen sijaan väitetään oman kokemuksen ja mielipiteen koskevan kaikkia ihmisiä lieventämättä ilmausta mitenkään. Tämän lasken virheelliseksi itsestä yleistämiseksi.

⁶ Lihavoinnit ovat omia korostuksiani.

Ei missään nimessä [pidä laillistaa]. Alkoholi riittää sekoittamaan päähän. --. Jos haluaa ns. rentoutua - riittää siihen aika vapaasti saatavat siiderit, lonkerot, olut yms. (To50)

Vaikka kommentoijalle itselleen riittää rentoutumiseen alkoholi, ei ole hyväksyttävää argumentointia väittää ehdottomasti sen riittävän kaikille muillekin.

Virhetyyppien esittelyssä olen käyttänyt lähteenä useaa eri internetsivustoa (ks. Bo 2016; IEP; Almossawi).

5.1 Yleistämismvirheet

Yleistämismvirheitä tehdään aineistossa yhteensä 66 kertaa. Olen luokitellut ne kahteen ryhmään, joihin kumpaankin kuuluu muutama keskenään samankaltainen virhetyyppi. Ensimmäisen virheryhmän nimesin *seurausten yleistämiseksi*. Ryhmään kuuluvissa virheissä pidetään ainoana mahdollisena seurauksena yhtä tiettyä seurausta, vaikka todellisuudessa se voi olla myös jotain muuta. Seuraus päätellään siis yleistämällä yksi vaihtoehto koskemaan kaikkia tapauksia. Toinen virheryhmä on *pienestä joukosta yleistäminen*. Kun ensimmäinen virheryhmä koski tapahtumien seurausten yleistämistä, toisessa virheryhmässä tehdään yleistyksiä liian pienestä henkilömäärästä koskemaan suurta massaa.

5.1.1 Seurausten yleistäminen

Seurausten yleistämiseen perustuu 34 tehtyä argumentointivirhettä. Yleisin tämän kategorian virhetyyppi on *kalteva taso*. Kaltevan tason eli kaltevan pinnan argumentti väittää, että väitteen hyväksyminen johtaa vääjäämättä epätoivottavaan lopputulokseen. Vaikka on toki mahdollista, että tietyn asian hyväksyminen voi johtaa toiseen, epämiellyttävään asiaan, on virheellistä väittää näin tapahtuvan ehdottomasti. Kaltevan tason argumentti vetoaa kuulijan pelkoon. Kaltevan tason argumenttiin sortuvat aineistossa laillistamisen vastustajat kertoessaan kauhukuvista, joita kannabiksen laillistaminen saisi aikaan.

Kaltevan tason yhteydessä on nostettava sen alalajina esiin porttiteoria, jota moni argumentoija käyttää perusteluna kannabiksen laillistamista vastaan (25 esiintymää). Porttiteoria on toistaiseksi ratkaisematon näkemys, jonka mukaan lievät päihteet toimivat porttina vahvempiin päihteisiin. Teorian mukaan siis esimerkiksi kannabis on portti vahvempiin huumeisiin. Koska teoriasta ei ole kuitenkaan päästy tutkimusten perusteella konklusiiviseen tulokseen siitä, toi-

miiko kannabis porttina vai ei (ks. esim. Taylor 2015), en laskenut porttiteoriaan vetoavia perusteluita argumentointivirheiksi. Vaikka jätin porttiteoria-argumentit pois käsittelystä, on kalteva taso silti yksi yleisimmistä yksittäisistä argumentointivirhetyypeistä.

Osa kommentoijista sortuu kaltevaan tasoon kirjoittamalla, että kannabiksen laillistaminen johtaa vääjäämättä käyttäjämäärien kasvuun.

Äänestin EI. Kannabiksen polttelu on jo tällä hetkellä tarpeeksi vapaata ja ei ole epäilystäkään siitä, etteikö käyttö lisääntyisi huomattavasti, jos kannabis laillistettaisiin. (Ja84)

Ei [pidä laillistaa]. Suomessa se ei tulisi alkoholin tilalle, vaan yhä enemmän sen LISÄKSI. Mikä taas tarkoittaa lisää ongelmia ja jumittavia, 5 sekunnin reaktioajan omaavia ihmisiä liikenteessä autoilla. (Va10)

[G]anjapäissään ajelu ei myöskään ole hienoa, ja että valitettavasti sekin lisääntyisi. (Va26)

[Y]ksinkertaisille laillistaminen olisi viesti vetää alkon lisäksi tuhattomasti ganjaa. (Va10)

Myös juuri nuorten sanotaan alkavan käyttää kannabista, jos se laillistetaan.

Ja aina vaan nuoremmat alkais polttelee... Ja siitä taas ei seurais mitään hyvää. (Ja2)

Nuorimmat tupakoitsijat ovat hädintuskin 10-vuotiaita. Mikäli kannabis laillistettaisiin olisivat nuorimmat käyttäjät varmasti suunnilleen samanikäisiä. (Ja36)

Osa kommentoijista perustelee kannabiksen pitämistä laittomana sillä, että kannabiksen kokeilu aiheuttaa ehdottomasti vakavaa riippuvuutta ja käyttö aiheuttaa välttämättä vakavia terveysongelmia.

Yksi kerta johtaa saatanalliseen koukkuun ja lopussa tulee syöpä tai keuhkohtaumatauti. (Va34)

-- sitten keuhkosairaudet ja muut tupakkatautien kaltaset taudit räjähtäis käsiin. (Ja69)

Muutamman kommentoijan mukaan kannabiksen laillistaminen johtaa laajamittaisempaan kurjuuteen.

Laillistaminen johtaisi joukkopsykoosiin. Harva kykenisi kieltäytymään huumeelta. (Va32)

[O]jikeustuomiot lievenisivät lisää, kun kaikki tappajat ym. muut huumeissa riehujat olisivat aina "täyttä ymmärrystä vailla". (Ja7)

Kannabiksen haitat kerrostaloissa.

Moni laillistuksen ensipäivinä unohtaisi hellan päälle ja koko kerrostalo syttyisi tuleen. Tai sitten nukahtaisi vesipiippu kädessä sohvalla ja koko sohva syttyisi tuleen.

Se yhdistettynä elektroniikkaan aiheuttaisi valtavia räjähdyksiä ympäri kaupunkia. Pian kulttuurimme tuhoutuisi ja kiitos kuuluisi kannabikselle-

Ei huumeille! (Va23)

Kaltevaa tasoa huomattavasti harvinaisempi yleistämiseen perustuva argumentointivirhetyppi on *hätäinen päätelmä*. Siinä oletetaan kausaliteetti tai korrelaatio vain yhden mahdollisuuden

mukaan eikä huomioida muita mahdollisuuksia. Ajatellaan, että koska on *mahdollista*, että asia A johtuu B:stä, asia A *johtuu* B:stä.

Sinänsä se on jokaisen oma asia mitä itselleen tekee, vetääkö päänsä sekaisin huumeilla, lääkkeillä tai viinalla. Näinhän ne tekevät jotka eivät kestä todellisuutta --. (Va89)

Jos se olisi niin haitaton ku sanotaan niin se olisi laillinen joka puolella maailmaa. (To17)

Katsokaapa sitä [henkilöä], 64v. Flegmaattinen, puhe hidasta, ajatus pyörii samaa kehää. Siinä näkyy kannabiksen pitkäaikaiskäytön aivo vaikutukset. (Va61)

5.1.2 Pienestä joukosta yleistäminen

Pienestä joukosta yleistämiseen perustuu 32 virhe-esiintymää. Yleisimmässä virhetyypissä, *häntäisessä yleistyksessä*, tehdään koko populaatiota koskevia yleistyksiä liian pienestä otoksesta. Moni keskustelija esimerkiksi yleistää muutaman tuntemansa huumeenkäyttäjän kokemuksen koskemaan kaikkia suomalaisia. Osa tehdyistä yleistyksistä on ehdottomia (kaikki–ei kukaan ja aina–ei koskaan) ja osa vähemmän ehdottomia (harva–moni ja usein–harvoin).

Harva kykenisi kieltäytymään huumeelta. (Va32)

Jo nyt moni toivoo että törmäisi diileriin kadulla ja saisi ilmaisen näyteannoksen. (Va32)

Sitäpaitsi kunnon pilvessä ei kukaan tee mitään pahaa. (Ja19)

Ja tietysti niillä pimeillä myyjillä on aina myynnissä jotain oikeasti vaarallista huumetta --. (Ka16-18)

[K]äyttö aiheuttaa inhimillistä kärsimystä sekä käyttäjälle itselleen (vaikka käyttäjä ei sitä heti ymmärtäisikään) että perheille ja muulle ympäristölle. (Ka15-93)

Usein toistuu ajattelutapa ”mitä ei näy, sitä ei ole”. Vaikka jotain ei ole itse todistanut, ei voi yleistää, etteikö sitä ikinä tapahtuisi. Usein tätä argumentointivirhettä käytetään puhuttaessa kannabiksen vaarallisuudesta.

[E]ikä kukaan tule väkivaltaiseksi kuten a-holista (To55)

[K]uinka moni on nähnyt pilvipään riehumassa missään koskaan... (Ka16-46)

Toinen virhetyyppi on *itsestä yleistäminen*, jossa omalla yksittäisellä subjektiivisella kokemuksella perustellaan väitettä ikään kuin oma kokemus olisi objektiivinen totuus.

Kaikille helpompaa että pääsee ulos polttelemaan hittejänsä bongista. (Va97)

Ei missään nimessä [pidä laillistaa]. Alkoholi riittää sekoittamaan pään. Tupakka tuhoaa terveyden. Jos haluaa ns. rentoutua - riittää siihen aika vapaasti saatavat siiderit, lonkerot, olut yms. (To50)

Ei missään nimessä [pidä laillistaa].Poikani sai poltettuaan manian ja sairastanut 11v ekat oli ko-keilut (To70)

Tähän ryhmään sisältyy myös *stereotypointi*, jossa puhutaan esimerkiksi viinaan menemisestä tai ahdasmielisyydestä kaikkien suomalaisten yhteisinä ominaisuuksina.

[Kannabis] voisi sopia viinaa paremmin tälle pohjoiselle melankoliaselle kansakunnalle. (Va1)

JOS ihmiset olisivat järkeviä, pysyisivät kohtuudessa kaikissa päihteissä, se [laillistaminen] olisi ok. Mutta kun Suomessa näin ei ole. Täällä on liian kova päänsekoitusmentaliteetti --. (Va10)

Meillä eivät päihteet toimi. Coloradon touhua ei tänne saada. Saadaan lisää sekakäyttäjiä ja päihdeaddikteja. (Va77)

Menee varmaan muutama vuosikymmen ennenkun suomailaisuuden ahdasmielisyyys häviää ehkä lopulta ja tajutaan jotain asiasta. (Ka16-61)

Ei tätä tarvitse pelätä suomalaiseseen ahdasmieliseen tyyliin. Ottakaapa esimerkkiä Amerikan osavaltioista. (Ka15-54)

5.2 Vääristelyvirheet

Vääristelyvirheisiin sorrutaan aineistossa 62 kertaa. Olen jakanut myös nämä virheet kahteen ryhmään. Ensimmäinen ryhmä on *asiaintilan ja faktojen vääristely*. Siihen kuuluvissa argumentointivirheissä esitetään todellisuus virheellisesti jollain tapaa vääristeltynä tavalla, joka ajaa mahdollisimman hyvin omaa etua. Toisessa virheryhmässä, *vastapuolen sanomisten vääristelyssä*, lainataan väärin vastapuolen sanomisia, näkemyksiä tai oletettuja ajatuksia tai muutoin väännellään niitä omalle argumentoinnille suotuisampaan muotoon.

5.2.1 Asiaintilan ja faktojen vääristely

Tämän kategorian virhe-esiintymiä on yhteensä 40. Virheistä puolet johtuu *liioittelusta*. Sitä on hyvin monenlaista. Esimerkiksi kannabiksen laittomuudesta johtuvia ongelmia liioitellaan ja dramatisoidaan.

Ylivoimaisesti suurin haitta kannabiksessa on se laittomuus. (Va28)

[T]ärkein ongelma on nimenomaan seuraukset siitä, että se on laitonta. (Va44)

Käyttäjät vainotaan ja se aiheuttaa vainoharhoja käyttäjissä ja ei käyttäjissä. (Va94)

Vihdoin pitäisi tämä sota lopettaa koska se rikkoo ihmisoikeuksia. (Ka16-45)

Päihteiden kriminalisaatio on tuhonnut tarpeeksi ihmisten tulevaisuuksia. (Ka16-55)

Myös sitä liioitellaan, mitä hyvää kannabiksen laillistamisesta seuraisi.

[V]oitaisiin siirtä kaikki huume ja huorapoliisit selvittämään oikeita murhia ja raiskauksia jotka nyt jäävät selvittämättä kun joku konstaapeli kytää ihmistä jolla on 2 gramman hashipussi taskussa. (Ja14)

[J]oo ehdottomasti pitäis laillistaa. maaki ois varmasti parempi paikka elää. -- ja ihmis eloki ois paljon suvaitsevaisempaa. (To58)

[P]itäis laillistaa ehdottomasti, suomi nousee jaloilleen kannabis verotuksella. (Ka15-78)

Toisaalta myös kannabiksen laillistamisen huonoja seurauksia liioitellaan.

Sitäpaitsi oikeustuomiot lievenisivät lisää, kun kaikki tappajat ym. muut huumeissa riehujat olisivat aina "täyttä ymmärrystä vailla". (Ja7)

Jos kannabis laillistetaan, niin tämän maan tulevaisuus on todenteolla uhattuna. (Ja70)

[L]aillistamiselle kiitos EI! Miettikaa samalla sitä että haluatteko Helsingista sellaisen kaupungin,, johon kaiken maailman narkkarit tulevat ympäri maailmaa huume- ja huoramatoille ja espan puisto olisi tainna makoilevia pilviveikkoja. (Ja76)

Jotkut kommentoijat vaikuttavat värittävän kertomuksiaan.

Poltin itse jokapäivä noin 2 vuotta ja havahduin itse sieltä ylös, kun alko olemaan aivan järkyttävän tylsää ja psykoottista se jumittelu, menin jopa lekuriin kyselemään ja siellä tuli sitte vastaan lisää paskaa = purkkiin kusemista ja moralisointia ja samassa armeijastakin sanottiin Soronoo... Vaikutti mielipiteisiini valtiota ja lääkepolitiikkaa kohtaan sen verran, että sanon Ehdottomasti kyllä laillistamiselle, therefore avunsaannille niille ketkä sitä joskus ehkä haluavat tai tuntevat tarvitsevansa, ilman pelkoa narkkarin merkistä otsassa loppuelämäänsä. (Ka16-48)

Elämä yksinkertaisesti saa merkityksen [kannabiksesta]. Kuiva leivänkannikka ja tilkka vettä maistuu nektariinilta. Kävely takapihalla on parempaa, kuin KANARIAN LOMA. Hölkätessä olet oman elämäsi maratoniin maailmanmestari ja vaikka mitä. (Va35)

Yli kymmenen kertaa argumentointivirheenä on *puolitotuus* tai tiedon pimittäminen (engl. *cherry picking*). Siinä nostetaan esiin vain sellaista tietoa, joka tukee omaa kantaa, ja jätetään täysin huomiotta vastapuolen kantaa tukevat faktat. Oikeastaan lähes kaikki kommentit, jotka puolustavat tai vastustavat kannabista, ovat tietyssä määrin puolittotuuksia – useimmissa kommenteissa nimittäin esitetään vain niitä perusteluja, jotka tukevat omaa kantaa. Laillistamista tukevat tuovat esiin vain laillistamisen positiivisia vaikutuksia, laillistamista vastustavat puolestaan esittävät vain sen negatiivisia vaikutuksia. Varsinaisiksi argumentointivirheiksi laskin vain sellaiset tapaukset, joissa räikeästi sivuutetaan tai kielletään vastakkaista kantaa edustavia faktoja.

Dekriminalisointi ei muuta mitään muuta, kuin sen, että ne ihmiset, jotka jo polttavat, eivät olisi enää rikollisia lain edessä. (Va75)

Kannabiksen tapauksessa haittavero kattaisi mahdolliset kustannukset moninkertaisesti. Tältä pohjalta ei ole mitään syytä jättää tätä mahdollista tulonlähdettä hyödyntämättä. (Va78)

Onhan se todettu että kaikin puolin on kannattavaa.. (Ka16-52)

Kyllä, maailmalla on saavutettu vain hyviä tuloksia kannabiksen laillistamisella, pelottelu ja uhkailu ei ole enää tätä päivää. (Ka15-13)

Muutamassa kommentissa on puhdas *asiavirhe*.

En allekirjoita [aloitetta]. En halua lisää tällaisia [www-linkki] kannabista piikittäviä tyttöjä. (Va122)

Viinasta pääsee eroon, kannabiksesta ei muuten kuin siirtymällä kovempiin aineisiin. (Ka15-27)

5.2.2 Vastapuolen sanomisten vääristely

Vastapuolen sanomisia vääristellään 22 kertaa. Ylivoimaisesti yleisin virhetyyppi on *olkinukke*, jollaisia on kolme neljästä kategorian virheestä. Olkinukke on argumentointivirhe, jossa vääristetään vastapuolen väite typeräksi, naurettavaksi tai muuten alkuperäistä absurdimmaksi, minkä jälkeen hyökätään tätä vääristelyn tuotosta, olkinukkea, vastaan. Naurettavaksi vääristettyä väitettä vastaan on helpompi hyökätä kuin alkuperäistä. Olkinukkeharhautus voidaan tehdä myös laittamalla sanoja toisen suuhun tai yksinkertaistamalla toisen esittämää argumenttia.

Se, että kannabis on yleistä, ei riitä mielestäni ratkaisevaksi perusteluksi sille, että se pitäisi laillistaa. Sinun logiikallasi nuorten tekemät tapot pitäisi laillistaa, koska ne ja niistä annettavat tuomiot ovat kasvaneet... (Ja42)

Pahinta mitä keksin on että jossain on perhe jossa aikuiset pössyttelee ja lapset hengittelee samaa ilmaa. Mutta ilmeisesti heidän lapset ei ansaitse parempaa --. (Va43)

Aineistossani esiintyvistä olkinukeista suurin osa on kysymysmuotoisia ja jokseenkin hyökkäviä.

Onko jotenkin vaikea myöntää että 40 vuoden pössyttely ei jättäisi jotakin jälkeä aivoihin? Vai luuletko, että 40 vuoden kannabiksen käyttö sekä kenties samalla tavallinen tupakointi parantaisi aivojen toimintaa jotenkin? (Va67)

Samaten kokaiinikin uutetaan suoraan kokapensaasta, eli sekin on aika luonnontuote, pitäisikö nekin sinusta sitten laillistaa? (Va96)

Miksi pitäisi päihdyttää tai huumata itseään. Paraneeko maailma näitä aineita käyttämällä. (To35)

Että sen dekriminialisoinnin takia koko homma räjähtää käsiin ja vauvatkin kävelisivät kohta jointti suussa? (Va102)

Tähän kategoriaan kuuluu myös *saivartelu*, jossa näsäviisaasti takerrutaan muotoon sisällön kustannuksella. Virheen tekevä argumentoija tietää varsin hyvin, mitä vasta-argumentoija sanomallaan tarkoittaa, mutta kiusallaan tarttuu mahdollisuuteen ymmärtää ilmaus väärin tai osoittaa siinä jokin merkityksetön virheellisyys.

Selvennäpä meille miten paetaan todellisuutta? Aloita ensin sievästi kertomalla kaikille kuulijoille mitä todellisuus todella on. (Va113)

[Lainaus: "Toivon totta tosiaan, ettei Suomi KOSKAAN laillista huumeita!"]
Valitettavasti yksi vaarallisimmista on jo laillista. Ollut jo vuodesta 1932. (Ja54)

5.3 Lähdevirheet

Lähdevirheitä esiintyy kaikkiaan 57 kertaa, ja niitä ovat lähteen puuttuminen ja kyseenalaiseen auktoriteettiin vetoaminen.

Lähteen puuttumiseen perustuvat virheet kattavat yli 90 % tämän kategorian virheistä. Näissä virheissä rajanveto hyväksyttävän ja virheellisen argumentin välille on paikoitellen hankalaa. Ongelmana niissä on sen määrittely, mikä on yleistietoa eikä vaadi tarkkaa lähdettä tai lähdettä lainkaan. Esimerkiksi väite ”Maa kiertää Aurinkoa” ei tarvitsisi lähdettä, koska se on niin yleistä ja tunnustettua tietoa, että sen voi vain todeta viittaamalla lähteeseen. Aineistossa esiintyy paljon sen kaltaisia perusteluita, kuin ”Kannabis on terveydelle haitallista (joten sitä ei pidä laillistaa)” tai ”Kannabis auttaa kipuihin (joten se pitää laillistaa)”. Poimiessani virheitä tein linjauksen, että tällaiset yleisen tason perustelut, jotka ovat yhteiskunnallisessa keskustelussa olleet esillä usein ja yleisesti perusteluina puolesta ja vastaan, eivät sisällä lähdevirhettä. Lähteen puuttumisvirheiksi laskin vain sellaiset tapaukset, joissa perustelu vaatisi tuekseen sellaista tilasto- tai tutkimustietoa, joka ei ole selkeästi yleistietoa tai vallitsevasti tunnustettua.

Moni kommentoija kertoo kannabiksen spesifisemmistä terveysvaikutuksista antamalla lähdettä tiedolleen. Lähde positiivisille terveysvaikutuksille puuttuu kannabiksen puolestapuhujilta monesti.

Se tehoa esim. lapsille joilla on voimakkaita epileptisiä kohtauksia, vaikka muut lääkkeet ei auta. Kannabisöljyllä on saatu ihmeitä aikaan. (Va6)

Esim. Panacodin:n ja Tramadol:n tilalle kroonisten selkäkipujen hoitoon. Näihin kahteen nähden kannabis on paljon turvallisempi. Myös glaukooman sekä syöpäkipujen hoidossa kannabis on toimiva lääke. (Va24)

Psykoosiin/skitsofreniaan sairastuu polttelun vuoksi todella harva ja tauti olisi puhjennut luultavasti muutenkin. (Va75)

[H]enkinen riippuvuus on ainoita kannabiksen haittoja, joita on pystytty tieteellisesti todistamaan. (Ja73)

Myös muita kannabiksen hyviä puolia kerrotaan ilman lähdettä.

Muutenkin laillistaminen toisi toisen korvaavan vaihtoehdon tälle meidän lailliselle huumeelle Alkoholille, joka tappaa vuodessa 2,5 miljoonaa ihmistä maapallolla, kun taas cannabis tasan nolla ikinä. (Ka16-18)

Korjattakoon alkuun että kukaan vitun pilviveikko ei ole tappanut/ raiskannut/ murhannut/ ryöstänyt ketään ja jos onkin niin ei ainakaan rahoitakaan käyttöönsä, --. (Ja30)

Usein lähde puuttuu myös kannabiksen vastustajilta negatiivisilla terveysvaikutuksilla perusteltaessa.

Terveydellisistä seikoista sen verran että kannabiksessakin oleva yhdiste THC kerääntyy rasvaliukoisena elimistöön ja näin ollen saattaa aiheuttaa ongelmia muuttamalla esim. hermosolujen keskinäisiä vuorovaikutuksia. (Ja28)

On myös tosiasia, että kannabiksen käyttö on yhteydessä mielenterveysongelmiin. (Va133)

Vaikuttaa nuorten ihmisten oppimiskykyä alentavasti ja pitkään käytettynä muistihäiriöt lisääntyvät. (To41)

Cannabis aiheuttaa monta kertaa todennäköisemmin keuhkosityövän kuin tupakka. (Ka15-36)

Osa argumentoijista ”tietää” mitä tulee tapahtumaan, jos cannabis laillistetaan. Nämä argumentit vaativat ehdottomasti viittauksen esimerkiksi tutkimuksiin niistä maista, joissa cannabis on laillistettu.

Vaikka se [cannabis] on jo täällä, niin käyttäjämäärä aivan varmasti lisääntyisi, jos se olisi vapaata. (Va17)

Fakta on tuo mitä aiemmin kirjoitin [= Suomessa se ei tulisi alkoholin tilalle, vaan yhä enemmän sen LISÄKSI]. (Va19)

Toisaalta koko roskan voisi laillistaa, käyttö/kokeilut lisääntyisivät vain hetkellisesti ja pösyttelyn coolius katoaisi. (Va57)

Monessa kommentissa annetaan tilastoihin perustuvia lukuja ja määriä ilman lähdettä. Lähde puuttuu esimerkiksi silloin, kun puhutaan kannabiksen käyttäjämääristä.

Pilven kanssa asia nyt on mennyt siihen että vähän joka neljäs-viides sitä polttaa kuitenkin joskus ja trendi on nousussa --. (Va44)

[A]jka harva hollantilainen polttaa säännöllisesti --. (Va60)

Cannabiksen viihdekäyttäjistä on teidän kiihkeiden vastustajien ympärillä koko ajan enemmän ja enemmän --. (Va75)

Viihdekäyttäjistä on paljon, eikä ole mitään järkeä [olla laillistamatta], jos hyvinkin suurella osalla kansalaisista on vaara joutua poliisin kynsiin vain siitä syystä, että käyttää jotain kasvia omalla vapaa-ajallaan. (Va75)

[M]aassamme on 10 potilasta joille on kirjoitettu lääkekannabisresepti. (Ka16-59)

Ilman lähdettä kerrotaan myös taloudellisia lukuja ja määriä.

Kannabiksen tapauksessa haittavero kattaisi mahdolliset kustannukset moninkertaisesti. (Va78)

Koloradossa (n. Suomen kokoinen osavaltio) on jo vuoden päivät pössytelty vapaasti, verotulot lisääntyivät kymmenillä miljoonilla eikä mitään merkittäviä haittavaikutuksia ole esiintynyt tähän mennessä. (Ka15-5)

[J]os otettaisiin valtiolle rikollisilta verotulot (samalla vietäisiin isojen liigojen päämyyntiartikkeli) ja pelkästään siitä jos käyttäisi max 10% kannabiksen aiheuttamiin haittoihin, niin se kattaisi ne aivan lentäen. (Ka15-66)

"...Haittakustannukset ovat lähes 2000 miljoonaa euroa vuodessa...", ihmeellistä matematiikkaa kun jenkeissä lannabiksen laillistaminen on tuottanut satojen miljoonien tulot osavaltioille. (Ka15-22)

Eräs kommentoija kertoo lukuisia ”faktoja” viittaamatta kertaakaan lähteeseen.

Uudet asiat aina niin pelottaa, mutta FAKTA on se että sitä käytetään ympäri maailmaa päihtenä ja jalostettu tiettyjä lajikkeita lääkekäyttöön, kun vapautamma kannabiksen kriminalisoinnin tutkimuskehitys pääsee vauhtiin, FAKTA on se että USA:ssa on myönnetty että tietyt lajikkeilla on myönteisiä vaikutuksia esim syöpäsoluihin, Fakta on se hampua on käytetty polttoöljynä ja hampun öljyn tuotto on äärimmäisen korke tietyillä lajikkeilla. Ja faktaa on myös että hampusta saadaan 3 kertaa nopeammin sama kuitu määrä lisäämättä viljelyspinta alaa hake metsään nähden. Ja viimenen fakta on että yhdysvaltain itsenäisyys sopimus on kirjoitettu hampuu paperille, js ihmettelen suuresti näiden asioiden pohjalta miksi kyseinen kasvi on pitänyt tuhota kartalta ja tehdä niin räikeää päihdetyötä joka synnyttää tavallisessa matissa pelonkaltaisen reaktion. (Ka16-19)

Kun edellisissä esimerkeissä ei mainittu lainkaan, että tiedot perustuvat johonkin lähteeseen, seuraavissa se mainitaan, mutta viitataan hyvin epämääräisesti ”tutkimuksiin” tai ”tilastoihin”.

Tilastojen mukaan maissa, joissa --. Lisäksi kannabiksen säännöllisen käytön on todettu heikentävän muistia, --. (To54)

Tuoreiden tutkimuksien mukaan väite on väärä --. (Ka15-38)

[U]jusimmat tutkimukset osoittavat että kannabis ei tyhmennä käyttäjänsä (Ka15-47)

Porttiteorian on kumonnet asiantuntijat jo 80-luvulla ja joidenkin kansainvälisten tutkimusten mukaan --. (Ja62)

Lisäksi aineistossa viitataan johonkin tiettyyn lähteeseen, mutta viittaus on puutteellinen siten, ettei se sisällä niin tarkkaa lähdeviitettä, että lukija voisi halutessaan tarkistaa perustelun paikkansapitävyyden. Esitetyt tiedot, jotka on saatu tietystä lähteestä X, eivät siis välttämättä ole aitoja, vaan argumentoija voi käyttää epämääräistä mutta tarkalta vaikuttavaa lähdeviittausta luomaan luotettavaa ja perehtynyttä kuvaa itsestään muille keskustelijoille. Kaikissa tällaisissa viittauksissa viitataan tutkimukseen vain maalla tai paikalla, jossa tutkimus on tehty.

Tutkijat Leicesterin yliopistossa ovat löytäneet todisteita, että --. (Va154)

Hollannissa tehdyt tutkimukset kertovat yksiselitteisesti että --. (Ja62)

Kannabiksen terveydenhuoltokustannukset per käyttäjä ovat 20€ vuosi, alkoholissa 160€ ja tupakassa 800€ Kanadassa tehdyn tutkimuksen mukaan. (Ka15-15)

Laajan amerikkalaaistutkimuksen mukaan --. (Ka15-26)

Seuraavissa esimerkeissä olevaa puutteellista lähdeviitteiden ilmoittamista en pidä yhtä vakavana argumentointivirheenä kuin edellisiä, sillä kirjoittavat osoittavat avoimesti, etteivät ole tiedostaan ja lähteistään varmoja.

Lisäksi on mielestäni osoitettu (siis muistan lukekeeni sellaisen artikkelin) että --. (Ja96)

Ellen ihan väärin muista, niin teksti-tv:stä luin reilu viikko sitten uutisen, jossa kerrottiin, että --. (Ja98)

Toisenlainen, huomattavasti vähemmän esiintyvä lähdevirhe on *kyseenalaiseen auktoriteettiin vetoaminen*. Näitä virheitä esiintyy aineistossani vain kourallinen.

Jos prinssi Harrykin kerran vetää, niin sen täytyy olla OK! (Ja52)

[K]annabis on puhdas luonnontuote, jota on varmaan kenties Jeesuskin käyttänyt, mikäli joku rupeaa sanomaan että yhy, Raamattu kieltää. (To2)

<http://www.kotiNN.com/kannabiksenhaittavaikutukset.html> (Va149) [puolueellinen, kannabista vastustavan henkilön internetsivusto]

5.4 Vastakkainasettelu- ja vertailuvirheet

Tämän ryhmän virheitä esiintyy yhteensä 50 kertaa, ja niissä ongelmana on virheellinen vastakkainasettelu tai vertailu. Vastakkainasettelun virheitä, joita kutsutaan myös välimuotojen hylkäämiseksi tai mustavalkoiseksi ajatteluksi, on kaksi kolmesta kategorian virheestä. Esitetty vastakkainasettelu voi olla väärä ja kärjistetty sellaiseksi, että tilanteessa esitetään olevan vain kaksi vaihtoehtoa, vaikka todellisuudessa vaihtoehtoja on useampia. Suuri osa aineiston kärjistyistä vastakkainasetteluista liittyy kannabiksen ja alkoholin eroihin. Vastakkain asetetaan kannabiksen hyvät seuraukset ja alkoholin pahat seuraukset ajatuksella, että kannabiksen käytöstä seuraa vain hyvää tai korkeintaan ei-pahaa, ja alkoholin käytöstä seuraa vain pahaa ja ongelmia. Vastakkain asetetaan kannabiksen kohtuukäyttö ja alkoholin ongelmakäyttö.

Kannabiksen käyttäjät ovat iloisia ja pitävät hauskaa. Alkoholin käyttäät alkavat rähisemään. (To45)

[T]uota mainitsemaasi [tulipalojen syttymistä] tapahtuu jo kun porukka sammuu rööki kädessä, tai alkaa kokkaamaan päissään ja sammuu. Kesken jointin ei sammuu. (Va49)

[B]isseä menee päivittäin ja seuraavana päivänä ei tule kuuloonkaan lähteä töihin tai edes sossuun. --. Sauhuja poltellessa sentään oli aamulla työkunnossa ja pystyi asioimaan kaupungillakin ilman vaaraa että menettää tasapainon rapuissa tai kadulla. (Va59)

Ja ihan oikeasti, paljon vähemmän haitallista se satunnainen pilvenpoltto on, kuin viikonloppuisin kännien vetäminen ja tolkuttomassa tilassa onnettomuuksiin joutuminen, myrkytystila tukehtumisvaaroinen, raiskatuksi kännissa joutuminen, seinähullu käyttäytyminen kännissä yms. (Va136)

Itsekin palkkaisin mielummin kannabiksen käyttäjän kuin vanhan liiton juntturan, joka tulee silloin tällöin krapulassa laiskana töihin. (Ka15-90)

Myös muita asioita asetetaan vastakkain joko–tai-tilanteiksi, vaikka tilanteessa on olemassa muitakin vaihtoehtoja.

[K]annabista ei todellakaan pitäisi laillistaa kaikkihan olis aina sillon pilvessä (To60)

[Laillistamalla kannabis] niistä saataisiin kerrytettyä tuloja, toisin kuin nykyinen kriminalisointipolitiikkamme josta koituu ainoastaan menoja! (Ka16-60)

Suosittelisin siis kannabista selkäsärkyihin kolmiolääkkeiden sijaan. Voi työskennellä eläkeelle asti ilman että maksa tai munuaiset menee. (Va69)

Kärjistetyn vastakkainasettelun alatyyppejä on virhe *parempi paha* (engl. *lesser of two evils*). Siinä kahta huonoa vaihtoehtoa vertaamalla oikeutetaan toinen sillä perusteella, että se on vähemmän huono. Lähes kaikissa paremman pahan tapauksissa perustellaan kannabiksen laillistamista sillä, että kannabis on parempi päihde kuin alkoholi. Tähän virheryhmään kuuluvat pitkälti ne argumentit, jotka käsittelevät argumenttirakenteiden yhteydessä luvussa 4.1.1.1 ... *se on parempi päihde*. Parempi paha -virheitä on yhtä paljon kuin muita kärjistettyjä vastakkainasetteluja. Annan niistä vain muutaman esimerkin, koska samoja argumentteja käsiteltiin jo aiemmin.

[Kannabis on] paljon miedompaa kuin alkoholi. (Ja19)

[Kannabis on] pelastanut minut etten ole alkanut kovilla huumeilla pelleileen ja alkoholilla läträämään, joka olisi ollut varmasti paljon haitallisempaa kuin kannabiksen poltto. (Ka16-8)

[K]annabis on terveellisempi vaihtoehto alkoholille (To2)

Huonossa vertauksessa ja virheellisessä analogiassa, joita on kolmannes koko kategorian virheistä, rinnastetaan kaksi yhteisvertatonta asiaa toisiinsa. Tällä tavalla tehdyllä vertauksella ei ole järkevää tarkoitusta, eikä se toimi havainnollistavana esimerkkinä, vaan se on vain harhauttava. Näissä virheissä verrataan virheellisesti kahta sellaista asiaa toisiinsa, jotka jollain mittarilla tai jostain näkökulmasta muistuttavat toisiaan, mutta ovat kuitenkin hyvin erilaisia ja yhteisvertattomia asioita.

Osa keskustelijoista vertaa kannabiksen laillistamiskysymystä muiden asioiden laillisuuteen tai laittomuuteen. Vertailuna käytetään muun muassa sukupuolineutraalia avioliittolakeja.

[Laillistaminen] olisi jo tätä päivää samoin kuin sukupuolineutraali avioliittolaki!!! (Va5)

Kyllähän se pitäisi [laillistaa] nyt kun hinttaritkin saa mennä naimisiin (Va138)

Myös erilaisten kasvien laillisuuteen tai laittomuuteen verrataan.

Eihän nokkostakaan ole laillistettu milloinkaan eikä nokkosien syöjiäkään ole sakotettu tai heidän lapsiaan ole huostaanotettu. (Va8)

Odottelen koska ne keksii kieltää muskottipähkinän, jota saa pilkkahintaan lähikaupasta. Vai onko muskottipähkinä milloinkaan laillistettu? (Va46)

[E]i pitäisi laillistaa koska se on huumausaine ihan niinkuin hassis tai muut vastaavat. (To64)

Kaksi keskustelijaa käy lyhyen väittelyn vertaamalla kannabiksen ja alkoholin haittoja toisiinsa. Kummankin tavoite on vertailun avulla osoittaa ”oman” aineen paremmuus.

[A]lkoholi ei tuhoa keuhkoja, entäs kannabis...? (Ja77)

En tiedä kuinka paljon esim. vesipiippu noita myrkkijä suodattaa, mutta varmaan jonkin verran kuitenkin. Kannabis ei tuhoa maksaa, mites alkoholi? (Ja80)

5.5 Asian vierestä argumentointi

Yhteistä tämän kategorian argumentointivirheille, joita esiintyy yhteensä 40 kertaa, on, että niissä ei keskitytä olennaiseen, vaan argumentoinnilla yritetään kiinnittää huomiota muualle. Argumentoija voi ohjata keskustelua sivuraiteille höpöttämällä asian vierestä sen sijaan, että pyrkisi järjellisillä argumenteilla perustelemaan kannattamaansa väitettä. Virhettä kutsutaan esimerkiksi harhautukseksi, hämäykseksi ja savuverhoksi (engl. *red herring*), koska siinä luodaan kuvainnollisesti verbaalinen savuverho, joka harhauttaa keskustelijoita niin, että alkuperäinen argumentti jää kohtaamatta.

Osa argumentoijista kääntää puheenvuorossaan huomion muiden päihteiden kieltämiseen kannabiksesta keskustelemisen sijaan.

Mielestäni aivan turhaa olisi laillistaa uusia päihteitä, ennemmin voisi laillisia (ensimmäisenä tupakka) kieltää kokonaan. Alkoholin saatavuuttakin olisi paljon varaa kiristää, ei tarvitse opettaa uusia sukupolvia elämäntapa-riippuvaisiksi. (Va40)

Ei [pidä laillistaa]. Tupakankin voisi kriminalisoida kokonaan. Samoin sokerin, mutta kahvia ette multa pois vie. Olen rauhallinen ihminen vaikka juon paljon kahvia. (Va114)

Mielestäni olisikin parempi keskustella alkoholin kieltämisestä. Sekään ei vaan taida olla todellisuudessa mahdollista, sillä tiedämme kokemuksesta kieltolain toimivuuden. (Ja17)

[M]inusta kaikki huumaavat aineet kuten tupakka alkoholi ym niitä ei tarvita lainkaan itse en käytä kokeillut joskus tupakkaa ja alkoh.kannapista en ja kadun niitäkin kokeiluja (To39)

Minusta myös tupakka tulisi kieltää, savuhaitat ympärillä oleville ovat inhottavia. esim jos kesällä haluat pitää ovia tai ikkunoita auki niin savu tunkeutuu omaan asuntoon viereisiltä parvekkeilta. (To47)

Jotkut argumentoivat keskittyen epäolennaisiin tai täysin asiaan liittymättömiin seikkoihin.

[K]annabis poltettuna haisee pahemmalta kuin tupakka. (Ja72)

[J]os vertaillaan suomen ja hollannin itsemurha lukuja niin kyllä suomessa jengi tappaa itteensä huomattavasti enemmän eli suosittelen laillistamista (Ja86)

Moni kommentoija kirjoittaa tunteikkaasti lähinnä aivan muusta kuin kannabiksen laillistamisesta ja on selkeästi sivuraiteilla.

Pössyttelijät, vasurikommarit, maahanmuuttajat, mt-ongelmaiset, homot, eläimiinsekaantujat, juopot, työttömät, vihreät, sivarit, vääräuskoiset, feministit... Sano minun sanoneeni maamme kaatuu tätä menoa hyvin nopeasti nurin, jos jotain ei tehdä ja nopeasti. Jotain konkreettista ja voimakasta. Nyt tarvitaan muutosta. (Va115)

[T]ottakai pitää laillistaa miksi vihreät ei ota tätä vaaliteemaksi,ei ole yhdenvertaista jos ei saa käyttää huumausaineita ,siinä olisi vksi syy miksi ei kiinnosta työnteke joutaisivat premmin keskittymään suomen alasajoon (Ka15-67)

Olen monisairas mm kipukroonikko, IBS eli suolisairaus, glaukooma, fibromyalgia, jnejne. nämä listasin siksi, että cannabis/lääkekannabis auttaisi kaikkiin listan sairauksiin huomattavasti. Nyt napsin opioideja siis morfiiniopioidi tabletteja kuin terveet leipää. Olen lähes vankina kodissani suolisairauden takia....ei ole kiva vääntää torttuja housuun....kokeilkaa jos ette usko. (Ka16-59)

Tupakka saa aikaan sairauksia, muummuassa keuhkosityöpää, kkeuhkohtaumia jne... Tupakoitsijat jo nyt ovat sormin osoiteltava porukka, joka laitetaan julkisella paikalla lasikoppiin esille.Alkoholia nautitaan maassamme kohtuuttomasti, humalahakuisesti. Jokainen saa lukea lehdistä,mitä on tapahtunut, puukotuksia, ampumisia, tappeluita, perheväkivaltaa, jossa toinen osapuoli ja varsinkin lapset kärsivät. Onko siis kohtuullista tähän laillistaa vielä yksi päihde lisää?? (To69)

Siinä olen täysin samaa mieltä kanssasi, että rattijuopot ja päihneiden vaikutuksen alaisena ajelevat pitäisi saada liikenteestä pois. Se on jo kielletty. Mutta rattijuopumusrajaa ei pidä mennä nykyisestä laskemaan. Se on tutkittu juttu että alle 0,5 promillen vaikutuksen alaisena ajaminen ei ole sen vaarallisempaa. Ja omakohtainen kokemus osoittaa tämänkin todeksi. Väsyneenä esim. 12 tuntisen työpäivän päätteeksi on vaarallisempaa hypätä auton rattiin. (Ka15-87)

Sisällytän myös *spekuloinnin* tähän kategoriaan, sillä siinä esitetään olettamuksia ja arvailtaan seurauksia yleensä vain omaa kantaa tukevalla tavalla painottaen tietynlaista mahdollista tulevaisuutta. Spekulointi on nähdäkseni harhaanjohtamista, asioiden edelle menemistä ja siten asian vierestä puhumista ja siksi sopii käsiteltäväksi tässä kategoriassa.

Verotulojen kasvaminen näytti olevan jonkinlainen argumentti, ei helvetti valtionko sitä pitäisi myydä Alkossa vai pitäisikö perustaa Oy Kannabisliike Ab, kyllä se raha menisi suoraan järjestäytyneen rikollisuuden taskuun (kulkee nimellä mafia), vai luuletteko todella että kaikki hankkisivat pilvensä valtiolta (22% alv.) (Ja28)

Syitä maailmalla tapahtuvaan kannabiksen kieltolain kumoamiseen on lukuisia. --. Toinen tärkeä hyöty on se, että terveydenhoitokustannukset lähtevät laskuun. --. Alkoholin käyttö tulee romahtamaan. --. Osa ihmisistä tulee lopettamaan alkoholin käytön kannabiksen vuoksi ja se alkaa näkyään hiljalleen alkoholikuolemien ja esimerkiksi rattijouppouden vähenemisenä. (Ka15-40)

Laillistaminen aiheuttaisi käyttö piikin mutta parissa vuodessa käyttäjät rajoittuu niihin jotka sitä tarvitsee. (Ka15-97)

Älkää edes suunnitelko näitä typeryyksiä. Lopputuloksenhan tietää, jos huume vapautetaan. (Ka15-71)

5.6 Arvoihin vetoaminen

Tämän kategorian virheisiin sortuvissa kommentteissa omaa kantaa perustellaan sillä, mitä tunteita asia itsessään herättää ja millaisia ominaisuuksia itse pitää arvokkaana. Omalle arvomaailmalle annetaan auktoriteetti, vaikkei sillä sitä asianmukaisessa argumentoinnissa ole. Arvoihin vedotaan aineistossani 29 kertaa.

Yleisimmin vedotaan *luonnollisuuteen*, joka on perusteluna lähes joka toisessa tämän kategorian kommentteista. Tähän ryhmään kuuluvat ne luonnollisuuteen vetoavat argumentit, joita käsitelin argumenttirakenteiden luvussa *4.1.1.9 Muut perustelut*. Se, että jokin on luonnosta peräisin oleva tuote, ei perustele sen laillistamista. Luonnollisuus ei myöskään ole universaali arvo tietyn asian paremmuudelle toiseen, synteettiseen verrattuna. Argumenttirakenteiden yhteydessä aiemmin mainitsematta jääneitä esimerkkejä aineistosta ovat muun muassa seuraavat.

En näe yhtään syytä miksi se pitäisi olla laitonta, huomattavasti viisaampaa olisi vapauttaa kaikki kasvukunnan tuotteet ihmisten hyödynnettäväksi (Ka16-60)

Luojan ja evoluution aikana luoma luonnonkasvi, liekkö tuosta haittaa? (Ka15-39)

Kannabis on mielestäni nautintoaine siinä missä tupakkakin, sen terveydellisyydestä tupakkaan tai alkoholiin verrattuna en sano mitään, mutta luonnon tuotehan se on. (To5)

Toiseksi yleisimmät arvot, joihin vedotaan, ovat *perinteikkyyks* ja *aiempi käytäntö*. Näihin vedotaan vajaan kolmanneksessa kategorian argumenteissa. Kommentoija pitää asiaa arvokkaana ja oikeana sen takia, että niin on tähänkin asti tehty.

Päihteidenkäyttö on ihmislajeille tyypillistä käytöstä ollut aina, ja sitä ei ole onnistuttu missään kulttuurissa kitkemään. (Va86)

[P]äihteitä on ollut olemassa jo historian alkuhämäristä saakka. Väittäisin jopa, että kyseessä on siis lajille tyypillinen käytös. (Va88)

Olen melko varma että hampua on poltettu kauemmin kuin juotu viinaa... (Ka15-2)

Näiden arvojen lisäksi viitataan satunnaisesti (1–3 esiintymää) muutamaaan muuhun arvoon. Aineistossa vedotaan esimerkiksi *uutuuteen* sillä ajatuksella, että uusi on parempi kuin vanha.

Olisi jo tätä päivää samoin kuin sukupuolineutraali avioliittolaki!!! (Va5)

[O]n aika unohtaa menneisyyden linjaukset. (Ka15-13)

Muun muassa *turhuudella* perustellaan kannabiksen säilyttämistä laittomana.

Vain terveydellisistä syistä kyllä. Muuten turhaa, kuten kaikki muutkin kehon ulkopuolelta tulevat (suklaa, alkoholi, tupakka) mielennostattajat. (To21)

[H]uume kuin huume enkä näe kannabiksen käyttöä mitenkään välttämättömänä, ihan tyhmää touhua sellainen (To33)

Ei missään nimessä kaikki huumaavat aineet on turhia ja lailla pitää voida valvoa niiden käyttöä. (To40)

Pari kertaa perustellaan *oikeudella*. Ei ole pätevää argumentointia perustella väitettä sillä, että asia tuntuu itsestä oikeudenmukaiselta.

Tupakkakin on myrkyä ja sitä saadaan polttaa laillisesti, joten siihen verrattuna olisi sallittavaa samalla tavalla. (To68)

Mielestäni on siis moraalisesti täysin väärin, jos joku haluaa minulta tämän toisille ihmisille täysin harmittoman tavan kieltää. (Va70)

5.7 Henkilöä vastaan argumentointi

Tässä virheessä, jota kutsutaan myös nimellä *ad hominem*, hyökätään henkilön luonnetta tai muita ominaisuuksia vastaan. Argumentoija viittaa joihinkin vastapuolen piirteisiin, joilla ei ole mitään merkitystä keskustelunaiheen kannalta. Virheeseen sortuva voi takertua argumentissaan esimerkiksi vastaväittäjän kirjoitustyyliin, ikään, edustamaan ryhmään, auktoriteetin puutteeseen tai motiiviin. Mikään näistä asioista ei liity siihen, miten totta tai tarua esitetyt väitteet ja argumentit ovat. Henkilöä vastaan hyökätään aineistossa 20 kertaa.

Yleisin henkilöön kohdistuva hyökkäys tehdään argumentoijan *ikää* kohtaan.

Et voi myöskään olla kuin nuori tai yksinkertainen, ellet ymmärrä, että --. (Va26)

[viittaus Va26:een +] Pakko olla nuori. Ei nelikymppinen voisi noin kirjoittaa edes leikillään. (Va29)

Kovin lapsellista tuollainen vinkuminen, että " me halutaan huumetta!" Sitten se, että ihmettelette vielä kun me oikeat aikuiset se kielletään! (Va144)

[viittaus edelliseen kommenttiin +] 11-v? (Ja88)

Lääketehtaat ei pystyisi rahastamaan ja THL:n päättäjät on seniilejä. (Ka15-26)

Myös vastakkaisen kannan edustajien henkilökohtaisen *kokemuksen puutteeseen* viitataan. Näissä tapauksissa argumentoiija esittää, ettei henkilöllä ole auktoriteettia väittää, mitä väittää, koska tältä puuttuu omakohtainen kokemus.

[L]aajentakaa mieltänne niin voitte joskus tajuta mitä täällä tapahtuu "POIS SIELTÄ KUP-LASTA"! (Ka16-46)

Mikähän sinäkin olet sanomaan muita hitaiksi? (Va112)

Kommenttisi perusteella et ole koskaan kokeillut. Etkä juuri ottanut muutakaan selvää kannabiksesta. (Ka16-43)

Muutaman kerran hyökätään *motiivia* kohtaan. Aineistossani motiivia vastaan hyökkääminen on oikeastaan samalla salaliittoteorian olettamista, sillä hyökkäyksen kohteena on valtion ja päättäjien motiivi.

Cannabiksen käyttö tietysti vähentäisi alkoholin kulutusta, mikä saattaakin olla päättäjien syy torpata laillistaminen. Alkoholia kaikista sen haitoista huolimatta kuitenkin rakastetaan valtion tulon lähteenä. (Ka15-4)

Syy kannabiksen kieltoon on pitää ihmiset tyhminä koska kannabiksen käyttö lisää omaa ajattelua ja vähentää ihmisten materian perässä juoksemista joka on taas huonoksi rahan vallalle... (Ka15-52)

[M]uuta syytä en voi kuvitella tähän valtion idioottimaiseen toimintaan, kuin että joku7jotkut hyötyvät nykyisestä tilanteesta (Ka15-74)

Kuka ja mihin näitä tarvitsee? Joutokahjaa pahimmillaan... Mutta löperöt poliitikkomme populistisissaan suostunevat vielä tähänkin... (Ka15-89)

5.8 Muut

Edellä esiteltyjen argumentointivirhetyyppien lisäksi aineistossa on kymmenisen sellaista virhetyppiä, jotka eivät luontevasti kuulu mihinkään luotuun virhekategoriiaan ja joiden esiintyvyys on suhteellisen pieni (alle 15 esiintymää).

Yleisin muut-kategorian virhetyppi on *tunteellisuus*. Tunteiden ja argumentaation välinen suhde on tosin paikoitellen monimutkainen. Toisaalta tunteet ovat argumentaatiolle ulkoinen asia, mutta toisaalta argumentaation tavoitteena on usein niiden synnyttäminen. Vaikka

tunteilla on väittelyssä tärkeä tehtävä sen edistämiseksi, että yleisöllä herää kiinnostus kuunnella perusteluja ylipäättään, voi tunteellisuus mennä myös kohtuullisuuden rajojen yli. Ongelmallista ja ei-hyväksyttävää on yleisön tunteiden nostattaminen siten, että se estyy kriittisesti arvioimasta esitettyjä perusteluita. Esimerkiksi uhkakuvien maalailu ja tunteiden lietsominen kuuluvat selvästi hyväksyttävän argumentaation ulkopuolelle. Tunteiden nostattamisen lisäksi toinen tapa käyttää tunteita väriin tarkoituksiin on käyttää niitä uskomuksen perusteena. Vaikka on täysin hyväksyttyä ja toivottavaakin kertoa tunteista, joita keskusteltavana oleva aihe herättää, nämä tunteet eivät itsessään riitä perustelemaan väitettä. (Ylikoski 1998, 161.) Esimerkiksi se, että kannabiksen laillistaminen on henkilön mielestä pelottava ajatus, ei tee laillistamisesta huonoa asiaa.

Erilaista tunteellisuutta esiintyy 15 kommentissa aineistossa. Näistä kolmanneksessa vedotaan pelkoon *pelottelemalla* tai *uhkailemalla*. Sen sijaan, että perusteltaisiin omaa väitettä järjellisin argumentein, keskitytään retorisiin⁷ keinoihin.

-- älkääkä harhailko huumepäissänne takapihalla, jossa meidän lapset leikkivät. Mies juuri tokaisi että hän kyllä paukuttaa narkkareita nyrkillä päähän, jos näkee niitä lasten leikkipuistoissa harhailmassa. (Va37)

Ja sitä ei korvaa mikään raha kun joku päästään sekaisin ajelee autolla, hups vaikka sinun lapsesi yli --. (Va89)

Kysynpähän vaan mielipidettä uudestaan kun joku pilviveikko on käynyt kotonasi pöllimässä tietokoneesi, cd-levysi ja muun vastaavan esineistön (Ja28)

[Kannabis] toisi lisää ongelmia, polttee ja sitten menee töihin, ajamaan autoa, hoitaa omaa lastaan.. (To7)

Argumentoinnissa sorrutaan satunnaisesti myös muuhun tunteellisuuteen ja asenteellisuuteen.

Joo ihanaa, laillistetaan se paska niin te muutkin pääsette haistelemaan ku naapurinne vetää sitä 24/7 ja koko rappukäytävä löyhkää. (Va83)

Mun mielestä pössyttelijät ja niiden kannattajat, homot ja niiden kannattajat, pornon katselijat, perseen kaivajat ja rään syöjät ovat kaikki whitetrash osastoa! Suuri massa haluaa kuulua tuohon joukkoon. Haluaa ehdoin tahdoin paskaa elämäänsä? No, halutkoon! Minä en kaipaa tuollaista paskaa! (Va106)

En viitsisi lukea enää yhtäkään artikkelia jossa jokun vit*n idiootti-nisti/pilviveikko on kamapais-sään tappanut/raiskannut/murhannut/ryöstänyt jonkun viattoman sivullisen. (Ja28)

Huumehöhröjä on liikenteessä ihan tarpeeksi, sekä autoilla että jalkaisin. (Ka15-84)

Kymmenisen kertaa vedotaan siihen, ettei kannabista tule laillistaa, koska *on jo muita päihteitä*. Näitä argumentteja käsittelevän argumenttirakenteiden yhteydessä luvussa 4.2.2.2 ... *on jo muita*

⁷ retoriikka = systemaattinen oppi kielenkäytön keinoista, joilla pyritään vaikuttamaan yleisöön (Tieteen termipankki: Kirjallisuudentutkimus: retoriikka)

päihkeitä / ... se on päihde siinä missä muutkin. Se, että jokin samankaltainen asia on jo olemassa ei perustele sitä, ettei toista samankaltaista tarvita tai sallita. Aiemmin mainitsemattomia esiintymiä tästä argumenttirakenteesta ja argumentointivirheestä ovat esimerkiksi seuraavat.

Ei varmasti laillistaa, jo tupakka on huume, ei mitään enää lisää ;((To44)

Suomessa on jo ihan tarpeeksi päihdeongelmaisia, ei niille tarvita yhtään enempää päänsekoittajia (Ka16-41)

Jotenkin olisi minusta turhaa enää laillistaa yhtäkään päihdettä, kun edellisistäkin on jo tarpeeksi haittaa --. (Va66)

Eräs muutamasti esiintyvä argumentointivirhetyyppi on *epämääräinen perustelu*. Sellaisilla virheillä tarkoitan niitä tapauksia, joissa esitetään perustelu, joka kuitenkin vaatisi lisää perusteluita sen pätevyyden osoittamiseksi. Perustelu herättää yleisössä lisäkysymyksen ”Miksi?”.

[Y]ksi syy miksi tätäkään ei täällä laillisteta on se, että lääkefirmat tekis tosi suuria hävikkejä laillistamisen seurauksena. (Ka16-12)

Kannabis lailliseksi niin ei turhaan käytetä veronmaksajien rahoja. (Ka16-44)

Kannabiksen haittakustannuksista melkein kaikki johtuu siitä että se on laitonta (Ka16-56)

Jokunen keskustelija sortuu naurettavaan *lapsellisuuteen* argumentoinnissaan.

[T]uossa on ainakin kaloreita vähemmän kuin kaljassa, joten siinä mielessä terveellisempää... (Ka15-30)

Kerran sorrutaan erikoiskriteeriin. Erikoiskriteeri on virhe, jossa argumentin esittäjällä on antamalleen argumentille lievemmat vaatimukset kuin mitä hän vaatii muilta argumenteilta. Erikoiskriteerissä pidetään omaa argumenttia hyväksyttynä poikkeuksena.

[E]i pitäisi laillistaa [kannabista] koska se on huumausaine ihan niinkuin hassis tai muut vastaavat. Tupakkakin on huumaava aine niinkuin alkoholikin mutta erilailla!! (To64)

Pari kertaa esiintyy myös virheellinen todistustaakka (lat. argumentun ad ignorantiam). Se on virhe, jossa väite todetaan todeksi tai epätodeksi vetoamalla todisteiden puutteeseen. Useimmiten virhe esiintyy väittelyissä, joissa jotain ei ole vielä pystytty todistamaan tai ei ole lainkaan mahdollista osoittaa todeksi.

[O]letteko te, jotka kannabiksen laillistamista kannatatte, sitten kokeillut kyseistä huumetta vai käytättekö te sitä ihan noin säännöllisesti, että voisitte sanoa olevanne eläviä esimerkkejä siitä, että sen kautta ei mennä koviin aineisiin? (Ja53)

Eliikkäs, oletko sinä kokeillut sitten kannabista ja todennut sen vievän koviin aineisiin, eli oletko elävä esimerkki aineen turmiollisuudesta? (Ja54)

5.9 Yhteenveto argumentointivirheistä

Virheitä tehdään aineiston 490 lyhyessä ja keskipitkässä kommentissa yhteensä 371 kertaa. Näistä 176 (47 %) on kannabiksen laillistamisen puolella olevien kommentteissa ja 141 (38 %) laillistamista vastustavien kommentteissa. Loput 14 % virheistä on tehty niissä kommentteissa, joissa ei ilmaista kantaa lainkaan (35; 9 %), kannatetaan kannabiksen laillistamista vain lääkettä käyttöön (11; 3 %) tai pohditaan omaa kantaa puolin ja toisin osaamatta päättää sitä (8; 2 %)⁸. Aineiston lyhyistä ja keskipitkistä kommentteista 192 on kannabiksen laillistamisen kannalla ja 154 sitä vastaan, joten kannattajien kommentteissa tehdään siis keskimäärin 1,1 virhettä ja vastustajien kommentteissa samaten 1,1 virhettä.

Vaikka virheitä tehdään aivan yhtä paljon sekä puolustavissa että vastustavissa kommentteissa, tehtyjen virheiden laatu vaihtelee vastapuolittain huomattavasti. Kannabiksen laillistamisen kannattajat sortuvat selkeästi useimmiten vääristelyvirheisiin (36 esiintymää), vastakkainasettelu- ja vertailuvirheisiin (34) ja lähdevirheisiin (32). Kannabiksen laillistamisen vastustajat tekevät ylivoimaisesti eniten yleistämismvirheitä (45), joiden jälkeen yleisimpiä ovat vääristelyvirheet (20), sekalaiset muut virheet (16), asian vierestä argumentointi (15) ja lähdevirheet (15). Nämä ovat siis yleisimmät argumentointivirhekattegoriat. Yksittäisistä virhetyypeistä yleisimmät ovat laillistamisen kannattajilla lähteen tai auktoriteetin puuttuminen (28 esiintymää) ja parempi paha (14), laillistamista vastustavilla kalteva taso (26) ja lähteen tai auktoriteetin puuttuminen (14).

5.10 Pitkien kommenttien argumentointivirheet

Tässä aluvuossa tarkastelen pitkien kommenttien argumentointivirheitä ja sitä, eroavatko ne määrältään ja laadultaan lyhyempien kommenttien argumentointivirheistä. Oletukseni oli, että pitkissä kommentteissa on lyhyitä vähemmän argumentointivirheitä, koska oletan pitkiä kommentteja kirjoittavien tietävän asiasta enemmän ja olevan perehtyneempiä kuin lyhyitä kommentteja kirjoittavat.

Jokaisessa (10) pitkässä kommentissa on ainakin yksi argumentointivirhe, ja yhteensä virhe-esiintymiä on 20. Niissä kahdessa kommentissa, joissa kantaa ei ole päätetty, on yksi

⁸ Pyöristyksestä johtuen prosenttiluvut eivät ole yhteensä 100 %.

virhe. Kannabiksen laillistamista vastustavissa kahdessa kommentissa on kummassakin 4 virhettä, ja kannabiksen laillistamista puolustavissa kuudessa kommentissa on keskimäärin 2,2 virhettä (1–3 per kommentti).

Pitkien kommenttien argumentointivirheitä poimiessani kohtasin ongelman, jonka vuoksi esittämäni luvut virheiden määristä eivät ole absoluuttisia. Ongelma koskee argumentointivirhettä, jonka syynä on *lähteen puuttuminen*. Kommenteissa saatetaan kertoa muutamiaakin asioita esimerkiksi kannabiksen lääkinnällisistä vaikutuksista tai kokemuksista muualta ilman, että lähde mainitaan kertaakaan. Ongelmaksi muodostuu tällöin sen määrittäminen, kuinka monta argumentointivirhettä yhdessä kommentissa on. Jos jokainen fakta ilman lähdeviitettä lasketaan erilliseksi virheeksi, on kommenteissa hieman enemmän virheitä kuin edellä listasin. Lähdevirheitä olisi tällöin noin kaksinkertainen määrä. Päätin näiden pitkien kommenttien yhteydessä laskea lähteen puuttumisen vain yhdeksi virheeksi per kommentti, koska eri lähdevirheiden välistä rajaa on hankala vetää. Lyhyiden kommenttien yhteydessä rajanvetoa ei pääsääntöisesti tarvinnut tehdä, koska niissä esiintyy kommenttien lyhyiden vuoksi useimmiten vain yksi fakta ilman lähdetä.

Ylivoimaisesti yleisin virhe pitkissä kommenteissa on juuri tämä lähteen puuttuminen, joka esiintyy yhdeksässä kommentissa kymmenestä. Näistä viidessä lähteen puuttuminen on ainoa argumentointivirhe koko kommentissa. Osa lähdevirheistä on selkeitä virheitä, mutta osa on sellaisia, ettei niiden nimittäminen virheeksi ole yksiselitteistä esitetyn faktan luonteen vuoksi. Samaa asiaa pohdin myös lyhyiden ja keskipitkien kommenttien lähdevirheiden yhteydessä: Milloin fakta tarvitsee lähteen, milloin se hyväksytään yleistietona ilman lähdetä? Selvä lähdevirhe on muun muassa seuraavissa esimerkeissä.

Katkaisu on ainut [hoitokeino], mitä tarjotaan ja sen 5-7 päivää, mitä katkaisu kestää, sen jälkeen pitäisi pärjätä omillaan. (Va101)

Sellainen on ihan höpöhöpöä, että yhden aineen käyttö saa aivot haluamaan aivan toista, kemiallisesti erilaista ainetta (vieläpä sellaista, jota ei ole edes kokeillut). --.
[H]uumeidenkäyttö lieveilmiöineen on noussut räjähdysmäisesti sen [huumeiden vastaisen sodan] aikana verrattuna (suhteutettuna) 1900-luvun alkupuoleen. (Va111)

Paniikkihäiriöt yms. koskettaa vain osaa kannabiksen käyttäjistä, suurin osa ei niitä koskaan tule kokemaan. --.

Kannabikseen ei ole kuollut *ainuttakaan* ihmistä maailmassa. --.

[K]johta 2/3 kasvavista nuorista on kokeillut tai tuntee kaverin joka on kokeillut --. (Ja38)

Pointtini oli se, että yleensä ottaen narkomaanit tekevät huomattavan osan omaisuusrikoksista. (Ja46)

Sen sijaan seuraavia en laske virheeksi, sillä niissä on käytetty jotakin epävarmuutta ilmaisevaa lievennystä eikä siis ehdottomasti väitetä asian olevan näin.

Jos joka toinen aikuinen mies ikähaaralla 25-34 (**muistaakseni**) polttaa, tai on polttanut joskus --
 . (Va101)

Hollannissahan **kaiketi** tilastoitu "muu" huumeidenkäyttö lähti laskuun heti kannabiksen käytön
 ja tiukasti kontrolloidun myynnin laillistamisen jälkeen. (Ja9)⁹

Lähteen puuttumisen lisäksi pitkissä kommentteissa esiintyy muutamaa eri argumentointivirhetyyppiä. Kahdesti sorrutaan spekulointiin, liioitteluun ja henkilöä vastaan hyökkäämiseen. Keran virheenä on kyseenalaiseen lähteeseen viittaaminen, yleistäminen, asenteellisuus, virheellinen todistamisen taakka ja asian vierestä puhuminen. Kannabiksen laillistamisen kannattajien kuudessa kommentissa sorrutaan lähteen puuttumisen lisäksi kyseenalaiseen lähteeseen viittamiseen ja liioitteluun, kun vastustajien kahdessa kommentissa sorrutaan spekulointiin, henkilöä vastaan hyökkäämiseen, yleistämiseen, asenteellisuuteen, virheelliseen todistamisen taakkaan ja asian vierestä puhumiseen. Niissä kahdessa kommentissa, joissa kantaa ei ole päätetty, sorrutaan vain lähteen puuttumisvirheeseen.

Vaikka kannabiksen laillistamista puolustavia kommentteja on kolminkertainen määrä vastustajien kommentteihin verrattuna, niissä on huomattavasti vähemmän erilaisia virheitä. Kolmessa kuudesta puolustavasta kommentista ainoa virhe on lähteen puuttuminen, ja kolmessa sorrutaan sen lisäksi yhteen tai kahteen muuhun virheeseen. Kumpikin vastustava kommentti sitä vastoin sisältää neljä erilaista virhetyyppiä. Otos näiden pitkien kommenttien osalta on niin pieni (10), ettei yleistyksiä voi tehdä, mutta oman tutkimukseni osalta kannabiksen laillistamista puolustavien pitkät kommentit ovat tasokkaampia — tai ainakin vähemmän virheitä sisältäviä — kuin vastustavien. Seuraavaksi vertailen pitkien ja lyhyempien kommenttien argumentointivirheiden määrää toisiinsa.

Lyhyissä ja keskipitkissä kommentteissa on keskimäärin 0,77 virhettä (371/490). Pitkissä kommentteissa virheitä on keskimäärin 2 (20/10). Nämä luvut eivät kuitenkaan ole juuri vertailukelpoisia. Ilmiselvää on se, että pitkien kommenttien otos on liian pieni ollakseen vertailukelpoinen. Jos kuitenkin vertailua tehdään, on huomioitava etenkin se, että lyhyistä kommentteista 49 % ei sisällä virhettä lainkaan. Osassa kommentteja syy virheettömyyteen on se, että kommentti on aidosti laadukas ja hyvää argumentointia sisältävä, mutta suuri osasy syy virheettömyyteen on myös kommenttien sisällöttömyys. Kommentti kokonaisuudessaan saattaa olla esimerkiksi ”Vapaaksi vaan! (Ka15-80)” tai ”Mielestäni EI pitäisi. (Va99)”, jolloin kommentti ei sisällä argumentointivirheitä, muttei toisaalta argumentointia ylipäättäänkään. Sellaisia lyhyitä

⁹ Lihavoinnit ovat omia korostuksiani.

kommentteja, jotka eivät sisällä lainkaan argumentointia eivätkä myöskään argumentointivirheitä, on yhteensä 99 kappaletta. Kun argumentointivirheiden määrä suhteutetaan jäljelle jäävien kommenttien määrään, saadaan virheiden keskimääräksi 0,95 per kommentti (371/391). Näillä luvuilla tarkasteltuna pitkissä kommenteissa on siis noin kaksinkertainen määrä virheitä lyhyempiin kommentteihin verrattuna.

Nämä esitetyt laskutavat eivät kuitenkaan osoita koko totuutta virhemäärien eroista. Kommenttikohmainen tarkastelu ei pitkien ja lyhyempien kommenttien keskinäisessä vertailussa ole kovin informatiivista. Mielestäni parhaiten virheiden määrää voi verrata, kun verrataan virheiden esiintymiä sanamäärään suhteutettuna. Pitkissä kommenteissa (10) on yhteensä noin 5200 sanaa, ja lyhyissä ja keskipitkissä kommenteissa, joissa on ilmaistu kanta ja vähintään yksi perustelu (391), on yhteensä noin 21500 sanaa. Pitkissä kommenteissa virheitä on 20, lyhyemmissä 371. Pitkissä kommenteissa esiintyy siis 1 virhe 260 sanaa kohden, kun lyhyissä ja keskipitkissä kommenteissa tehdään 1 virhe 58 sanaa kohden. Sanamäärään suhteutettuna virhemäärien ero on huomattava: lyhyemmissä kommenteissa on nelinkertaisesti virheitä pitkiin kommentteihin verrattuna.

6 Päätäntö

Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella argumentaatiota verkon keskustelufoorumeilla. Tutkimusaineistona oli yhteensä 500 kommenttia neljältä eri keskustelufoorumilta, neljästä eri keskustelusta, viideltä eri ajanjaksolta. Keskustelufoorumit olivat *Vauva.fi*, *Jatkoaika.com*, *Kaleva.fi* ja *fi.Toluna.com*. Aineiston kommentteista ensimmäiset on kirjoitettu vuonna 2002 ja viimeisimmät vuonna 2015. Jokaisen keskustelun aiheena oli, pitäisikö kannabis laillistaa Suomessa. Niistä kommentteista, joista käy ilmi kirjoittajan kanta kannabiksen laillistamiseen, 50 % on laillistamisen kannalla ja 40 % laillistamista vastaan. Lopuissa 10 %:ssa kannabis hyväksyttäisiin lääkekäyttöön tai kommentoija kirjoittaa, ettei osaa valita kantaansa.

Tutkimuskysymyksiä oli kaksi. Ensimmäinen kysymys oli, millaisilla argumenteilla omaa kantaa keskustelufoorumeilla perustellaan. Tulosten mukaan yleisintä on, että kommentissa esitetään vain yksi argumenttirakenne oman väitteen tueksi. Lähes puolet harvemmin esitetään kaksi argumenttirakennetta, ja hieman sitä harvemmin annetaan vähintään kolme argumenttirakennetta. Harvinaisinta on, että esitetään väite ilman yhtäkään sitä perustelevaa argumenttirakennetta. Kaikkiaan poimin argumenttirakenteita lähes kuusisataa. Rajoitin poiminnan maksimissaan kolmeen argumenttirakenteeseen per kommentti.

Niissä kommentteissa, joissa puolustetaan kannabiksen laillistamista, käytetään oman väitteen tueksi useimmiten argumenttirakenteita, että kannabis on parempi päihde kuin nyt lailliset päihdeet, että laillistamisesta olisi hyötyä Suomen taloudelle ja että laittomuus itsessään aiheuttaa ongelmia, jotka poistuisivat laillistamisen myötä. Niissä kommentteissa, joissa vastustetaan kannabiksen laillistamista, käytetään eniten argumenttirakenteita, että kannabis on terveydelle ja psyykelle haitallista, että on jo muita päihdeitä ja kannabis on päihde siinä missä muutkin ja että kannabis toimii porttina vahvempiin aineisiin.

Toinen tutkimuskysymys oli, millaisia virheitä argumentoinnissa tehdään verkon keskustelufoorumeilla. Noin puolessa kommentteja ei esiinny yhtään virhettä, reilussa kolmanneksessa esiintyy yksi virhe ja vajaassa viidenneksessä kaksi tai useampi virhe. Poimin kaikki havaitsemani argumentointivirheet, lähes neljäsataa esiintymää. Kannabiksen laillistamisen kannattajat ja vastustajat tekevät yhtä paljon argumentointivirheitä, keskimäärin reilun yhden per kommentti. Yleisimmät koko aineistossa esiintyvät virhekategorioiden ovat yleistämisen-, vääristely- ja lähdevirheet. Yksittäisistä virhetyypeistä ylivoimaisesti yleisin koko aineistossa on lähteen puuttuminen, joka kuuluu kategorialuokittelussa lähdevirheisiin. Kannabiksen laillistamisen kannattajat sortuvat useiten vääristelyvirheisiin ja laillistamisen vastustajat yleistämisen virheisiin.

Tutkin aineistoni 500 kommenttia kahdessa osassa. Erotin omiksi tarkasteltaviksi ryhmiin lyhyet ja keskipitkät kommentit, joita on 490, ja huomattavan pitkät kommentit, joita on 10. Edellä mainitut yleisimmin käytetyt argumenttirakenteet ovat tutkimukseni mukaan yleisimmät sekä lyhyissä että pitkissä kommenteissa. Argumentointivirheistä selkeästi yleisin on myös pitkissä kommenteissa lähteen puuttuminen, johon sorrutaan lähes jokaisessa kommentissa. Sen lisäksi pitkissä kommenteissa tehdään miltei kymmentä eri virhetyyppiä edustavia virheitä, kerran tai kaksi kutakin. Sanamäärään suhteutettuna lyhyemmissä kommenteissa tehdään nelinkertainen määrä virheitä pitkiin kommentteihin verrattuna, ja pitkissä esitetään useampia argumenttirakenteita ja käsitellään niitä monipuolisemmin — tutkimukseni mukaan pitkien kommenttien argumentointi on siis virheiden ja argumenttirakenteiden määrällä mitattuna laadukkaampaa kuin lyhyiden. Aineiston lyhyiden ja pitkien kommenttien määrän epätasapainoisuuden vuoksi päätelmä ei toki ole yleistettävä.

Kannabiksen laillistamista koskevassa keskustelussa käytetään monipuolisesti erilaisia argumenttirakenteita omaa kantaa tukemaan. Perusteluissa puhutaan sekä kannabiksen käytön välittömistä vaikutuksista että kannabiksen laillistamisen välillisistä vaikutuksista. Laillistamisen puolustajat vetoavat välittöminä vaikutuksina aineen käytöstä seuraavaan hyvään olotilaan, rentoutumiseen ja kivunlievitykseen ja toisaalta siihen, ettei esimerkiksi alkoholista seuraavaa aggressiivisuutta ilmene eikä krapulaa tule. Välillisiä vaikutuksia sanotaan olevan etenkin, että Suomen talous hyötyy laillisesta myynnistä ja että laillistaminen poistaa useita ongelmia, kuten turhat rikosoikeudelliset seuraukset ja käyttäjien käyttämisen. Laillistamista vastustavat vetoavat niihin välittömiin haittoihin, joille altistuvat lähellä olevat ihmiset, kuten hajuhaittoihin ja käytösongelmiin. Välittömistä vaikutuksista mainitaan laillistamisen johtavan käytön yleistymiseen ja käytön johtavan terveys- ja psyykeongelmiin sekä vahvempiin huumeisiin siirtymiseen.

Perusteluita esitetään siis monipuolisesti, mutta verkkokeskusteluiden argumentoinnin tasoa heikentää argumentointivirheiden suuri määrä. Edustetuin yksittäinen virhetyyppi on lähteen puuttuminen — joka seitsemäs aineiston virheistä johtuu lähteen puuttumisesta. Netissä keskustelevat näyttävät luottavan siihen, ettei heidän väittämiään asioita tarkisteta, vaan ne uskotaan epäilemättä. Todella yleistä on myös sortuminen yleistämisvirheeseen, jossa keskustelija tekee johtopäätöksiä aivan liian pienestä otoksesta (kuten tuttavastaan, kaveripiiristä tai lukemastaan tapauksesta), tai vääristelyvirheeseen, jossa kirjoittaja liioittelee, esittää totuuden painotetusti tai vääristelee toisen sanomisia. Suuri argumentointivirheiden määrä kertoo nähdäkseni siitä, että rehelliset ja viattomat keinot argumentoida ovat loppu. Virheiden yleisyys on jokseenkin jopa ymmärrettävää, kun keskustelunaiheena on kannabiksen laillistaminen, sillä

asiasta ei ole päästy yleiseen yhteisymmärrykseen: Osa tutkimuksista ja julkaisuista tukee kannabiksen laillistamista, osa ei. Kannabiksen terveystaakasta ei ole yhtä mieltä. Kannabiskeskustelun tueksi ei siis kenties ole vielä riittävästi faktatietoa, minkä vuoksi keskustelijat tietoisesti tai tiedostamattaan sortuvat argumentointivirheisiin, etenkin yleistys- ja vääristelyvirheisiin.

Verkkokeskusteluissa esitetään siis paitsi hyviä ja monipuolisia argumentteja eri näkökulmista, myös paljon virheellisiä argumentteja, joille ei ole faktapohjaa tai jos on, viittaus lähteeseen jätetään usein sanomatta. Kuten tutkimusprosessia aloittaessani uumoilin, tutkimukseni mukaan on syytä olla erittäin lähdekriittinen verkkokeskusteluita lukiessaan. Keskusteluista voi saada omien mielipiteiden tueksi uusia näkökulmia ja ajatuksia, mutta lukijan tulee kiinnittää huomiota faktan ja ”faktan” eroon. Lukijan on syytä suhtautua varauksella kaikkeen verkossa sanottuun, ja jos jokin ”fakta” todella vaikuttaa faktalta, tarkastaa sen paikkansapitävyys luotettavasta lähteestä.

Tutkimustani voi hyödyntää esimerkiksi, jos haluaa kehittää omia argumentointitaitojaan tai opettaa niitä. Esimerkiksi peruskoulun argumentaatiotaitojen opetuksessa opettaja voi käyttää tutkimustani hyödyksi käyttämällä antamiani esimerkkejä. Tutkielmassani on vapaasti käytettäväksi autenttisia ja konkreettisia esimerkkejä, joiden avulla voi havainnollistaa argumenttirakenteita ja -virheitä. Tutkimukseni sisältää runsaasti aitoja, valmiiksi analysoituja esimerkkejä tosielämän keskustelusta sen sijaan, että käytettäisiin abstrakteja, etäiseksi jääviä argumenttirakennetyyppien ja -virheiden selityksiä tai tutkijan keinotekoisesti luomia esimerkkejä. Tutkimustani voi hyödyntää myös mediakriittisyyden opetuksessa osoittamaan, ettei verkosta lukemaansa tietoon voi sokeasti luottaa.

Koska tähän tutkimukseen käytettävää työ- ja aikamäärää oli rajattava, en selvittänyt esitettyjen ”faktatietojen” todenperäisyyttä. Argumentointivirheeksi merkitsinkin kaikki sellaiset perustelut, jotka vaativat lähteen tuekseen. On siis mahdollista, että pieni tai suuri osa esitetyistä tiedoista todella pitää paikkansa. Eräs jatkotutkimuksen aihe voisikin olla selvittää, kuinka paljon verkkokeskusteluissa esitetään aitoja faktoja niin, että ongelmallista on todella vain lähteen puuttuminen, ja kuinka suuri osa faktoista on täysin sepitettyjä tai totuutta vääristelemällä luotuja ”faktoja”. Oman tutkimukseni ulkopuolelle jouduin rajaamaan myös sen tutkimisen, millä tavalla ja missä määrin keskustelijat huomioivat muiden keskustelijoiden kirjoittamia. Olisi kiinnostavaa tutkia, huomaavatko kirjoittajat esimerkiksi muiden tekemiä argumentointivirheitä ja mainitsevatko he huomaamansa puutteellisuudet. Aineistoni kommentteissa havaitsin tätä tehtävän joissain kommentteissa. Sellainenkin jatkotutkimusidea virisi, että

tutkimieni kommenttien argumentointia voisi verrata kasvokkain käydyn keskustelun argumentointiin, esimerkiksi Ylen Kannabis-iltaan. Kuten johdannossa mainitsin, keskustelun on tutkittu olevan laadukkaampaa, kun sitä käydään omalla nimellä verrattuna anonyymisti käytyyn. Tutkimuksen kohteena voisi olla se, sorrutaanko kasvokkain käydyssä (kannabis)keskustelussa yhtä usein ja samanlaisiin virheisiin kuin anonyymissä verkkokeskustelussa. Voi olla, että anonyymisti tehdyt virheet kertovat vain välinpitämättömyydestä ja viitseliäisyyden puutteesta, mutta kasvokkain tai muuten omalla nimellä tehdyt virheet kertonevat aidosti osaamattomuudesta. Uskoisin, että anonyyminkin keskustelun taso heijastelee henkilön aitoja argumentointitaitoja ainakin jossain määrin, ja mikäli niin on, ei suomalaisten argumentointitaidoissa ole paljoa kehumista. Virheitä tehdään runsaasti.

Tutkimusprosessi sujui mielestäni vaivattomasti, enkä kohdannut merkittäviä ongelmia työn edetessä. Tutkimusaineiston keruun olisin voinut tehdä hieman järkevämmän, ja jos aloitaisin tutkimukseni nyt niillä tiedoilla, joita minulle tutkimusprosessin aikana kertyi, poimisin verkkokeskustelujen kommentit hieman eri lailla. Poimisin 500 tutkittavaa kommenttia siten, etten poimisi lainkaan niitä irrallisia, välihuomautuksista koostuvia ”tyhjiä” kommentteja, jotka eivät sisällä argumentointia tai argumentointivirheitä lainkaan. Niitä oli harmillisesti noin viidennes poimimistani kommentteista. Vaihtoehtoisesti poimisin kommentteja, kunnes olen poiminut 500 argumentointia tai argumentointivirheitä sisältävää kommenttia. Lisäksi poimisin enemmän pitkiksi luokittelimiani kommentteja, sillä tähän tutkimukseen valikoitunut 10 kommentin joukko on auttamatta liian pieni yleistyksien tekemiseksi.

Olen tyytyväinen päätökseeni olla perustamatta tutkimustani varsinaisille argumentaatioteorioille. Osassa lukemiani argumentaatiota käsitteleviä pro gradu -töitä tekijä kirjoittaa pohdintaosiossaan, että esitelty teoria jäi irralliseksi käytännön tutkimuksesta. Tämän välttääkseni jätin teorian pois työstäni, enkä kokenut niiden esittelyäkään tarpeelliseksi. Olen todella tyytyväinen myös siihen, että päätin luoda argumentaatiovirheluokittelun itse aineistolähtöisesti. Vaikka valmiita luokitteluja on useita erilaisia, itse laatimani osoittautui uskoakseni eniten hyödylliseksi ja tuloksien esittämistä parhaiten tukevaksi.

Lähteet

Aineistolähteet

Jatkoaika: Pitäisikö kannabis laillistaa Suomessa? <http://keskustelu.jatkoaika.com/threads/pit%C3%A4isik%C3%B6-kannabis-laillistaa-suomessa.8273/>

Kaleva2015 ja *Kaleva2016*: Puheenaihe: Pitääkö kannabis laillistaa Suomessa? <http://www.kaleva.fi/uutiset/kotimaa/puheenaihe-pitaako-kannabis-laillistaa-suomessa/690689/>

Toluna: Pitäisikö kannabis laillistaa? Miksi/Miksi ei? <https://fi.toluna.com/opinions/459017/Pit%C3%A4isik%C3%B6-Kannabis-laillistaa-Miksi-Miksi-ei>

Vauva: Pitäisikö kannabis mielestänne laillistaa Suomessa? http://www.vauva.fi/keskustelu/3941618/ketju/pitaisiko_kannabis_mielestanne_laillistaa_suomessa

Kirjallisuus- ja verkkolähteet

ALMOSSAWI, ALI 2015: *Kehnojen argumenttien kuvakirja*. Suomentaneet Mikko Muilu, Harri Heikkilä, Timo Ylimäki, Marja Oilinki, Tere Sammallahti ja Lauri Palsa 2015. Englanninkielinen alkuteos 2013. Sähköinen versio: <https://bookofbadarguments.com/fi/>. New York: Jasper Collins.

BENNETT, BO 2013: *Logically Fallacious. The Ultimate Collection of Over 300 Logical Fallacies*. Academic edition. Sähköinen versio: <https://www.logicallyfallacious.com/>. Copyright 2016 Archieboy Holdings, LLC.

BROWNE, ANTHONY 2002: Cannabis cafes set to open all around Britain as law changes. Uutisartikkeli *The Guardian* -lehdessä. Kirjoitettu 17.3.2002. <https://www.theguardian.com/uk/2002/mar/17/drugsandalcohol.immigrationpolicy> (29.11.2016).

CUMMINGS, LOUISE 2014: *Circles and Analogies in Public Health Reasoning*. Inquiry: Critical Thinking Across the Disciplines, 29 (2). 35–59. School of Arts and Humanities. Nottingham Trent University, UK.

HAKALA, SALLI – VESA, JUHO 2013: Verkkokeskustelut ja sisällön erittely. – Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen, Minttu Tikka (toim.), *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät* s. 216–304. Tampere: Vastapaino.

HELASVUO, MARJA-LIISA – JOHANSSON, MARJUT – TANSKANEN, SANNA-KAISA 2014: Johdatus digitaaliseen vuorovaikutukseen. Marja-Liisa Helasvuo, Marjut Johansson ja Sanna-Kaisa Tanskanen (toim.), *Kieli verkossa. Näkökulmia digitaaliseen vuorovaikutukseen* s. 9–28. Helsinki: SKS.

HIETALA, ELISA 2013: *Miesten ja naisten argumentointi kokoustilanteessa*. Pro gradu -tutkielma. Oulun yliopiston humanistinen tiedekunta.

Huumesuomi = *Huume-Suomen historia. Kannabis*. Yle. Käsikirjoitus ja ohjaus Kaihovaara Riikka. <http://yle.fi/teos/huumesuomi/kannabis/> (12.4.2016).

IEP = *Internet Encyclopedia of Philosophy: A Peer-Reviewed Academic Resource*. Fallacies. <http://www.iep.utm.edu/fallacy/> (25.7.2016).

IHALAINEN, PAAVO 2015: ”Erikoisalan toimittajia vai kultaisia vasikoita”. *Argumentaatiope-lijournalismia käsittelevissä aikakauslehtikolumneissa*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopiston valtiotieteellinen tiedekunta.

ITKONEN, ESA 2009: Tavallisimmat tutkimuksessa ja opetuksessa kohtaamani ajatusvirheet. Juho Ritola (toim.), *Tutkimuksia argumentaatiosta 2012* s. 119–136. Reports from the Department of Philosophy no. 24. Turun yliopiston käyttäytymistieteiden ja filosofian laitos. Turku: Uniprint.

JUURINEN, ROSITA 2014: *Sokeista pisteistä valaistumiseen. Kriittisen kannabisvalistuksen tietoperustaa rakentamassa*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston kasvatustieteiden yksikkö.

KAKKURI-KNUUTTILA, MARJA-LIISA 1998a: Kysymys–vastaus-menetelmä analyysin apuna. Marja-Liisa Kakkuri-Knuuttila (toim.), *Argumentti ja kritiikki. Lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot 1998* s. 34–59. Gaudeamus.

————— 1998b: Väittely. Marja-Liisa Kakkuri-Knuuttila (toim.), *Argumentti ja kritiikki. Lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot 1998*, s. 176–232. Gaudeamus.

KAKKURI-KNUUTTILA, MARJA-LIISA – HALONEN, ILPO 1998: Argumentaatioanalyysi ja hyvän argumentin ehdot. Marja-Liisa Kakkuri-Knuuttila (toim.), *Argumentti ja kritiikki. Lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot 1998*, s. 60–113. Gaudeamus.

KAKKURI-KNUUTTILA, MARJA-LIISA – HEINLAHTI, KAISA 2006: *Mitä on tutkimus? Argumentaatio ja tieteenfilosofia*. Helsinki: Gaudeamus.

KARJALAINEN, KAROLIINA – SAVONEN, JENNI – HAKKARAINEN, PEKKA 2016: *Suomalaisten huumeiden käyttö ja huumeasenteet. Huumeaiheiset väestökyselyt suomessa 1992–2014*. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Raportti 2/2016. Helsinki. ISBN 978-952-302-632-2 (verkkopainos).

KARPPINEN, JOUNI 2011: *Puhekielisyys verkkokeskustelussa*. Pro gradu -tutkielma. Aalto-yliopiston kaupakorkeakoulun viestinnän laitos.

KETTUNEN, MIRJA-KAISA 2008: *Argumentointi lasten verkkokeskusteluissa*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos.

KOUKKARI, KATJA 1999: *Kriittinen ajattelu ja argumentointi pro gradu -tutkielmien pohdinta-osoissa*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen laitos.

KYYTSÖNEN, SUVI 2015: *Epäkohteliaisuuden keinot ja kohteet eräässä Iltalehden tatuointiaiheisessä verkkokeskustelussa*. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopiston filosofinen tiedekunta.

KÄRKKÄINEN, SUVI 2009: ”Ilmastomuutoksen korjaaminen on helppoa ja halpaa.” *Argumentointi Ilmastotalkoot-kampanjassa*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin kaupakorkeakoulun kielten ja viestinnän laitos.

LAAKSONEN, SALLA-MAARIA – MATIKAINEN, JANNE 2013: Tutkimuskohteena vuorovaikutus ja keskustelu verkossa. Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen ja Minttu Tikka (toim.), *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät 2013* s. 193–215. Tampere: Vastapaino.

LAMMENRANTA, MARKUS 2012: Tieto ja argumentin hyvyys. Juho Ritola (toim.), *Tutkimuksia argumentaatiosta 2012* s. 19–31. Reports from the Department of Philosophy no. 24. Turun yliopiston käyttäytymistieteiden ja filosofian laitos. Turku: Uniprint.

LEMPINEN, KYRILL 2013: *Argumentaatio, retoriset kuviot ja ideologia puheissa. Suomen tasavallan presidenttien puheet murroskausina 1920–1961*. Pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopiston filosofinen tiedekunta.

Logical Fallacies. An Encyclopedia of Errors of Reasoning. Copyright 2009. <http://www.logicalfallacies.info/> (25.7.2016).

Media1 = *Sanoma Media Finlandin brändit. Vauva.fi*. <http://media.sanoma.fi/vauva.fi> (21.7.2016).

MONOLA, KAPA 2009: *Keskustelua internetissä suomen kielen sukupuolittuneisuudesta*. Pro gradu -tutkielma. Joensuun yliopiston suomen kielen ja kulttuuritieteiden oppiaineryhmä.

NYKÄNEN, MARI 2014: *Biologian opettajaopiskelijoiden asenteet verkko-opetusta kohtaan ja verkkokeskustelun soveltuvuus biologian opetukseen*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston bio- ja ympäristötieteiden laitos.

PARTANEN, INKA 2014: *Verkkokeskustelun merkitys maakuntalehdelle ja sen yleisölle, esimerkkinä Satakunnan Kansa*. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopiston viestinnän, median ja teatterin yksikkö.

PERELMAN, CHAIM 2007: *Retoriikan valtakunta*. Suomentanut Leevi Lehto (2. painos). Vastapaino: Jyväskylä. Ranskankielinen alkuperäisteos 1977.

RAUNIO, SAMUEL 2003: *Virallinen, varovainen – vaiettu? Nato-keskustelu neljän puoluelehden pääkirjoituksissa vuonna 2001: vaikuttamiskeinot ja retoriikka*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitos.

RAUTAKOSKI, ELIAS 2015: *Argumentaatio suomalaisen huippu-urheilun strategiassa*. Pro gradu -tutkielma. Vaasan yliopiston filosofinen tiedekunta.

RITOLA, JUHO (toim.) 2012: *Tutkimuksia argumentaatiosta*. Reports from the Department of Philosophy no. 24. Turun yliopiston käyttäytymistieteiden ja filosofian laitos. Turku: Uniprint.

ROKKA, PAULIINA 2014: *”Perustelemisen keinoja on monia” – Argumentointitaitojen opetus yläkoulun ja lukion äidinkielen ja kirjallisuuden oppikirjoissa*. Pro gradu -tutkielma. Turun yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos.

SIITONEN, ARTO – HALONEN, ILPO 1997: *Ajattelu ja argumentointi*. Juva: WSOY.

STEINMETZ, KATY 2015: Marijuana Is Now Officially Legal in Alaska. Uutinen *Time*-lehdessä. Kirjoitettu 24.2.2015. <http://time.com/3719828/marijuana-legal-alaska/> (29.11.2016).

Säännöt1 = *Keskustelun alueen säännöt*. Vauva.fi. Kirjoitettu 25.1.2013. http://www.vauva.fi/artikkeli/keskustelun_alueen_saannot (21.7.2016).

Säännöt2 = *Jatkoajan keskustelupalstan säännöt*. <http://keskustelu.jatko aika.com/help/terms> (21.7.2016).

Säännöt3 = *Keskustelun ja kommentoinnin säännöt*. Kaleva.fi. <http://www.kaleva.fi/juttu-tupa/ohjeet/> (29.7.2016).

Säännöt4 = *Käyttäjähdot*. fi.Toluna.com. <https://fi.toluna.com/Terms> (29.7.2016).

TAYLOR, MICHELLE 2015: Is cannabis a gateway drug? Bristolin yliopiston kannabistutkijan blogikirjoitus *The Guardian* -lehdessä. Kirjoitettu 3.3.2015. <https://www.theguardian.com/science/sifting-the-evidence/2015/mar/03/is-cannabis-a-gateway-drug> (31.10.2016).

THL = *Kannabiksen terveysvaikutukset*. Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos. <https://www.thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/huumeet/kannabis/kannabiksen-terveysvaikutukset> (3.8.2016).

TNS Gallup – *Suomen web-sivustojen viikkoluvut: Viikko 16/2016*. <http://tnsmatrix.tns-gallup.fi/public/> (2.5.2016).

Toluna-ryhmä = *About Toluna*. <http://www.toluna-group.com/about-toluna/about> (29.7.2016).

Viestinnän tietoaaines 2011. Sisällön tuotanto Majapuro Marketta. Verkkomateriaali. <http://viestinnantietoaaines.aalto.fi/Tieteellinen/perustelu.htm> (13.4.2016).

VIITANEN, VIIVI 2014: *Liikkuva maskuliinisuus. Mieheyden representaatiot tytöille suunnatuissa verkkokeskusteluissa*. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopiston valtiotieteellinen tiedekunta.

WHITCOMB, DAN 2010: Marijuana legalization will be on California ballot. Uutistoimisto *Reutersin* artikkeli. Kirjoitettu 25.3.2010. <http://www.reuters.com/article/us-marijuana-california-idUSTRE62O08U20100325> (29.11.2016).

Wiki-ind. = *Induktiivinen päättely*. Wikipedia, vapaa tietosanakirja. https://fi.wikipedia.org/wiki/Induktiivinen_p%C3%A4%C3%A4ttely (18.7.2016).

YLIKOSKI PETRI 1998: Kuinka argumentti voi epäonnistua? Marja-Liisa Kakkuri-Knuuttila (toim.), *Argumentti ja kritiikki. Lukemisen, keskustelun ja vakuuttamisen taidot 1998*, s. 158–175. Gaudeamus.

Your Dictionary. *Examples of Logical Fallacy*. Copyright 1996-2016 LoveToKnow, Corp. <http://examples.yourdictionary.com/examples-of-logical-fallacy.html> (25.7.2016).